

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 61 / 31 Ağustos 1988 / 2.50 DM

Güney Kürdistan'da Çatışmalar Yoğun

Irak faşist ordu birlikleri pêşmerge birliklerine ve sivil halka karşı kimyasal bombalar, uçak ve ağır silahlarla saldırıyor. Binlerce insanımız kimyasal bombaların etkisinden kurtulmak için Kuzey Kürdistan'a sığındı. İkinci Halepçe katliamı gündemde.

İran-İrak arasında ateşkes antlaşmasının imzalanması ile birlikte, Irak faşist ordu birlikleri, Güney Kürdistan üzerine geniş çaplı bir saldırı düzenlediler. Ağustos ayı başından bu yana şiddetli bir şekilde süren çarpışmalarda, Irak ordu birliklerinin ağır kayıp verdikleri bildirilmektedir. Kimyasal bombaların etkisinden kurtulmak isteyen sivil halk ile pêşmergeelerin önemli bir kesimi Kuzey Kürdistan'a sığındılar.

Irak faşist ordusunun Güney Kürdistan'da başlattığı saldırı karşısında direniş gösteren pêşmerge birlikleri ve halkın bu karşı koyuşunu kırmak amacı ile, Irak faşist ordusu yoğun bir biçimde kimyasal bombaları kullanıyor. Yaklaşık bir aydır süren çarpışmalarda kimyasal silahların kullanıldığı Kuzey Kürdistan'dan da farkediliyor. Sınır yakın bölgelerde kimyasal gazlar etkisini gösteriyor.

Devamı 3. sayfada

Halkımıza ve mücadelemize karşı düzenlenen provokasyonlar boşa çıkmaya mahkumdur

HÜRRİYET GAZETESİ VE BAZI KARANLIK ÇEVRELERİN YENİ BİR OYUNU

Hürriyet gazetesinin 23-25 Ağustos sayıları ile 30 Ağustos tarihli nüshasında M. Ali Yula imzası ile Palme cinayetini yeniden işleyen bir yazı dizisi yayınlandı.

Bu yazıda Palme cinayetine PKK'nin adı yeniden karıştırılmaya ve Türk MİT'inin cinayette oynadığı rol gizlenmeye çalışılıyor. Halkımıza ve öncüsü PKK'ye karşı geliştirilen bu provokasyon da boşa çıkmaya mahkumdur.

Yazısı 8. sayfada

İsveç KU Sorgulamaları ve Sonuçları

Anayasa Komisyonu'nun (KU) yaptığı sorgulamalarda adları sık sık skandallara karışan eski Adalet Bakanı, polis şefi ve suç ortaklarının gerçek yüzleri bir kez daha ortaya çıktı.

Konuya ilişkin olarak, basında çıkan yazıların bir kısmını İsveç muhabirimizin gönderdiği haberlerden aktarıyoruz.

9. sayfada

12 Eylül Faşist Cuntasını Protesto Eylemleri

12 Eylül faşist-askeri cuntasının 8. yılına girmesi vesilesi ile Avrupa'nın çeşitli merkezlerinde protesto miting ve yürüyüşleri düzenleniyor.

Batı Almanya-Karlsruhe'de Feyka-Kurdistan, Paris'te dokuz örgüt ortak yürüyüş ve miting düzenleyeceklerini dağıttıkları bildirilerle açıkladılar.

ERNK-Avrupa Temsilciliği, 12 Eylül faşist rejiminin yıldönümü dolayısıyla kamuoyuna yönelik bildiri dağıttı.

10. sayfada

15 Ağustos'un 5. Yılı Dolayısıyla Basın Toplantısı

● Brüksel'de yapılan basın toplantısına gazete, haber ajansları ve televizyon-radyo muhabirleri katıldılar.

Basın toplantısında ARGK birliklerinin Kürdistan'da gerçekleştirdiği eylemlerin ve faaliyetlerin son bir yıllık bilançosunu veren konuşmacı, 15 Ağustos Atılımının 5. yılında yaşanan yoğun gelişmelerle ulaşılan mücadele boyutunu basın mensuplarına açıkladı.

15 Ağustos'un yıldönümünde düzenlenen basın toplantısına BBC, BTV, AA, Info-Zürich, Hürriyet, Cumhuriyet, Radio Aiz Libre, De Mergon muhabirleri katıldılar.

Haberi 4. sayfada

Yeni Hamidiye Alayları oluşturma ve Kürdü Kürde kırdırma politikası boşa çıktı

15 Ağustos Atılımının 5. Yılında Köy Koruculuğu Tümünden Çöktü

● Şırnak, Eruh, Şemdinli, Pervari, Nusaybin, Başkale, Beytüşşebap, Uludere, Gercüş başta olmak üzere bütün Botan Eyaletinde köy koruculuğu sistemi tümünden çöktü. Köy korucuları topluca silah bırakıyor. ARGK Gerillalarına teslim oluyorlar.

15 Ağustos 1984 Atılımı ardından, yeni Hamidiye Alayları olarak örgütlendirilen köy koruculuğu sistemi, 4 yıllık uygulamanın ardından tamamen çöktü. Sömürgeci-faşist rejimin genelleştiremediği ve belli kesimlerle sınırlı kalan koruculuk sistemi, yükseltilemeyen mücadele ile oldukça az bir sayıya düştü.

Kürdü Kürde kırdırma politikasının bir sonucu olarak uygulamaya konulan koruculuk sisteminin sayısı başlangıçta 25 bin olarak hesaplanmış ve bu rakam, faşist sömürgeciler tarafından artırılmaya çalışılmıştır. Ancak, köy korucularına karşı 1987 yaz dönemi ve

1988 yılı içerisinde geliştirilen mücadele ile büyük bir dağılma ve çöküş sürecine girdi. Birçok korucu ARGK birliklerine teslim olurken, birçoğu da silahlarını bırakarak istifa yoluna gitti.

Faşist sömürgeciler koruculuk sisteminin dağıldığını görünce, bunu zor uygulayarak ayakta tutmaya çalıştılar. İstifa edenler dayaktan, işkenceden geçirilerek, silahlar üzerine atılarak, zorla korucu yapılmaya çalışıldılar. En yaygın bir uygulama olarak buna başvuran sömürgeciler, köylere giderek, "sizin payınıza şu kadar korucu düştü" diyerek rastgele isimleri sayıp siz korucu olacaksınız

demeye başladılar. Kabul etmeyenlerin üzerine silahları bırakılarak alandan ayrıldılar.

Sömürgeci ordunun bütün bu çabasına rağmen gerek ARGK'nin çağrularına uyan ve gerek ihanetin cezasız kalmayacağını bilen, gerekse de halkın yoğun tepkisini alan korucular toplu olarak istifa etmeye başladılar. İstifası kabul edilmeyenlerse, köylerini terk ederek şehirlere ve metropole kaçtılar.

Sömürgecilerin elinde koruculuk yapmak için eşkıyaların, kanun kaçaklarının ve namussuz ögeler dışında kimse kalmadı. Bunların sayısı ise oldukça azdır. Halen istifa hazırlığı içinde bulunan birçok korucu da var.

Bu gelişmeler ile birlikte, sömürgeci ordu yetkilileri zorla korucu yapmak için baskılarını arttırıyor. Ancak bu baskılar halkın koruculuğa karşı çıkmasını engelleyemiyor. Birçok kişi çeşitli bahaneler uydurarak,

Devamı 3. sayfada

15 AĞUSTOS'U KUTLAMA GECELERİ

Cezaevleri Üzerinde Yeni Komplolar

● Faşist rejim Tek Tip Elbise uygulamasını yeniden cezaevlerine dayatıyor. Tek Tip Elbise giymeyi kabul etmeyen devrimciler infaz yakma ile tehdit ediliyorlar. Bütün cezaevlerinde Tek Tip Elbise giyme dayatmasına karşı direniş var.

HABERİ 13. SAYFADA

Diyarbakır cezaevinden PKK'li savaş esirleri açıklıyor:

Tüm Devrimci, Demokrat İlerici Kamuoyuna

Bayram açık görüşü için gelen binlerce yakınımız cezaevi kapısı önünde küfür, hakaret, tehdit, coplanma ve türlü engellemeler yanında dakikalarca süren kurşun sağınağı altında korkunç anlar yaşadı. Yüzlerce yakınımız polisçe gözaltına alınarak günlerce sorgu merkezlerinde işkence görmektedir. Ve kendilerinden bir haber alınmamıştır.

Bir yandan cezaevlerinin "otel" haline getirileceği propa-

gandası yapılırken, öte yandan yeni tip provokasyon girişimleriyle cezaevleri, deyim yerindeyse tam bir savaş alanı haline getirilmektedir. Evet, Diyarbakır Cezaevi 25.7.1988 tarihinde kariyerlerden, G-3'lerden ve polis tabancalarından yağın kurşunlarla böyle bir alan görünümündeydi. Çocuk, kadın, genç, ihtiyar 3-4 bin aileye böyle bir bayram yaşatıldı.

Olay nasıl oldu, nasıl gelişti Devamı 13. sayfada

Kürdistan halkına dost bir Alman gazeteci Dieter Falk'la röportaj yaptık
11. sayfada

Cezaevi mektupları
"Duygularımız, yüreklerimiz içerde ve dışarda birleşmiş"
12. sayfada

2000'e Doğru Dergisi'nin Yeni Bir Yalanı
Yazısı 15. sayfada

Cevdet GÜNERHAN yaşamının büyük bir kesitini doğup büyüdüğü Siloderesi (Kurtuluş) köyünde geçirdi. Siloderesi, Bingöl'ün Sancak nahiyesine bağlı ve dağlarla çevrili doğası ve insanlarıyla güzel bir köydür. Yazların kavurucu sıcaklığına rağmen buz gibi sular, yemyeşil dağlar, rengarenk çiçekler, tarlalar ve bostanlar doğanın güzelliğine apayrı bir canlılık kazandırıyor. Köy iki koldan büyük su yataklarıyla çevrili. Dere boyutunu alan gür su yatağı, dağlar arasından süzülerek ve bazı tepeler ve dağlar arasında şaleleler oluşturarak köyün etrafını "V" şeklinde sarıyor. Yazları su yatağı köy çocuklarının çığlıkları, bağırışları ve oyunlarının ortağıdır. Sabah şafak sökerken, hava oldukça serinleşir. Gençler, sürüleri kömlelerden çıkarıp otlatmaya gönderirken; kadınlar ise evlerinin önünde tulumlarda sabahın ilk ayranını, yaşamlarının zorluklarını dile getiren ezgileriyle sallamaya başlarlar. Yazlar, kışa hazırlıktır. Bu nedenle köyün hiçbir insanı, yaz yaşamında boş zaman geçirmez. Kadınlar ev ve bostanlar arasında çabalar dururken; erkekler yaprak kesmekle, ot ve tarla biçmekle, ektiklerinin ürünlerini toplamakla uğraşırlar. Yaşlılar ise kazak, çorap örür, leken ve sepet yaparlar. Genç kızlar sabahın şafağıyla beraber dağlarla kucaklaşırlar. Dağlarda süpürge, sakıl ve zamk sakız toplarlar. Sadece toplamakla kalmazlar; sade ve kulağa hoş gelen seslerini dağların özgür havasına katarlar. Bu manzarayı uzaktan durup seyretmek oldukça güzel. Birbirinden güzel maniler, taşlamalar, uzun havalar, oyun ve türkülerıyla genç kızların doğayla bütünleşen canlı yaşamının canlılığını görüyor insan. Yazları güzel olduğu kadar, kışları yaşam çetin ve zordur. Ama her şeye rağmen, yaşama renk katan kışların kendisine has güzellikleri de var.

Siloderesi'nde sömürgeci ulaşım yoktur. Sömürgeci asimilasyon kurumu olan köy ilkokulları da 1978 yılına kadar yoktu. Bu nedenle, sömürgecilerin özenle boşaltma tahribatına fazladan uğramamıştır köy halkı. Ulaşım yokluğundan dolayı, köy halkının şehir ile olan ilişkisi de sınırlıdır. Ulaşım ağırlıklı olarak yaya ve at sırtlarında sağlanır. 1975 yılına kadar Silodereliler, köy ağasının yoğun baskı ve sömürsüne de tanık oldular. Köy halkının kendisine ait toprağı olmadığından ağanın arazisinde çalışıyor, elde ettiği ürünün ancak üçte birine sahip olabiliyordu. 1975'lerden sonra köy halkının çabası ve dışta halktan sağlanan destek sonu-

cu, ağa tüm topraklardan elini çekerek köyden uzaklaştı.

1980'lere gelindiğinde tüm köy halkı, ulusal kurtuluş mücadelemizin çağdaş düşüncesiyle uyanmış, her şeyiyle devrime hizmet edebilecek canlı bir odak olmuştu. Sömürgeciliğe karşı devrimciliğin bir odağı olan köy, kısa sürede düşmanın diktatörlerini üzerine çekmiş, 1981-82 yılında aralıksız olarak düşmanın saldırı ve baskılarına maruz kalmıştı. Bir aylık bebedinden yetmişlik ninesine kadar bütün köy halkı sayısız kez tutuklanmış, sömürgeci zindanlarda aylarca süren işkencelere tanık olmuş ve tutuklu kalmıştır. Ama tüm baskılara rağmen köy halkı sömürgecilere boyun eğmemişti. Sömürgeciliğe kolay boyun eğebilecek bir köy de değildi Siloderesi ve halkı. Siloderesi'nin köylüsü boyun eğmezliğini yaşamın katı kurallarından, zorluklarından, doğa ile çetin savaşımından, nasırlaşmış elleriyle kazandıkları yaşamın gerçekliğinden öğrenmemişler miydi? Ve Silodereliler; Zeki, Baki, Veli, Mehmet, Ekrem, Adnan ve daha nice kahraman şehitlerimizin örnek devrimci yaşam ve mücadeleleriyle içiçe yaşamışlardı; günlerce, aylarca beraber kalmış, beraberce nöbet tutmuş, eğitim ve toplantılara katılmış, karışıklı tartışmış ve konuşmuşlardı. Halk hangi yolda yürümesi gerektiğini öğrenmişti. İşte tüm köy halkının ve köyün devrimci mücadelemizin bir odağı haline getirilmesinde, halkın çağdaş düşünceyle bütünleştirilmesinde, herkesin candan sevdiği Cevdet'imizin rolü belirleyicidir.

Cevdet'in bütün yaşamını ve mücadelesini bu sayfaya sığdırmak mümkün değil, elimdeki kalem bile yazacak yeterlilikte değil. Buna rağmen halkımızın yiğit neferlerinden biri olan bu kahramanın yaşamından örnek alınabilecek bazı yönleri üzerinde durulabilir.

Cevdet'i ilk olarak 1976 yılında kendi köyü olan Siloderesi'nde gördüm. Cevdet durmadan çalışıyor, ailesine ekonomik katkıda bulunuyordu. Daha o dönemlerde bile insanda hayranlık uyandıracak olgun, insanlara karşı sevgiyle dolu, ayırım gözetmeksizin yardım eden bir yapıya sahipti. Onun bu durumundan dolayı herkes kendisini sever ve saygı duyardı. Köyde sorunu olan Cevdet'e koşar; anlatır, tartışır ve çözüm isterdi. Cevdet, hiç kimsenin sorununa hayır demezdi. Cevdet'i daha o dönemlerde bu özellikleriyle tanıdım. Cevdet, bu özellikleriyle geleceğe yönelik güçlü, sarsılmaz bir kişiliğin ortaya çıkacağına umudunu insanda uyandırıyor.

Nitekim Bingöl'de okuduğu yıllarda devrimci mücadeleyle tanıştı. 1978 yılında ulusal kurtuluş mücadelemizin saflarına katıldı. Bu yıllarda kendisiyle yine karşılaştım. Bu kez bir devrimci olarak ilişki kuruyor, durmaksızın sömürden, baskıdan ve Kürdistan bağımsızlık mücadelesinden bahsediyordu. Kırsal alanlara oranla, şehirsiz alanda her türlü denetime sahip olan sömürgeciliğin kişiliklerde yarattığı derin tahribatı bilen bu can yoldaş, Kürdistan'a ve Kürt-

lüğe, ulusal öze sahip çıkışın zorunluluğunu anlatıyor, burjuva yozluklara karşı bizleri uyarıyordu.

Cevdet'ten öğrendiğimiz ilk şey; devrimci ve ulusal kurtuluşçu bir nefer olunmak isteniyorsa, devrimciliğin aileden başlatılarak çevreye taşınması ve oradan da tüm halk yapımızı kapsamına alacak örgütlülüğün yaratılması ilkesiydi. Cevdet bunu sadece sözleriyle değil, pratiğiyle de kanıtlayarak gösterdi. Cevdet'in bu pratiği; birçoğumuzun sorumluluğunu baştan savmak için "aile devrimci olamaz", "zordur", "gerici değer yargılarıyla doludur" tarzında sömürgeciliğin dayatması olan mantığının geçersizliğini ve kabul edilemezliğini ortaya koydu.

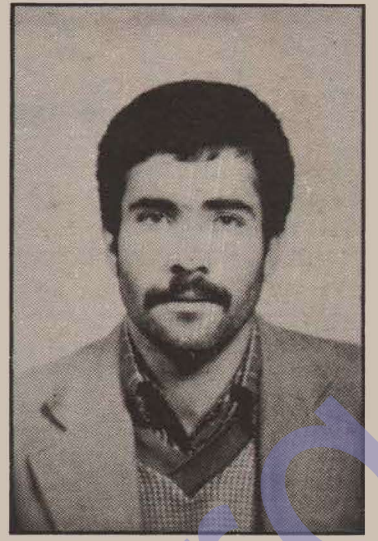
1978-80 dönemleri arasında Bingöl alanında Partimizin kırsal alan çalışması resmen başlamamasına rağmen, ulusal kurtuluş mücadelemizin ideolojisini kavrayan ve özümseyen Cevdet, o yıllardan başlayarak kırsal alan çalışmalarını yürüttü. Sancak nahiyesine bağlı köylerin çoğunda ulusal kurtuluşçu düşüncenin geliştirilmesine öncülük eden Cevdet yoldaştır. Cevdet yanına aldığı bir grup akraba çevresiyle ilk elden ailesinin ve bütün köyün devrimcileştirilmesi çabasına girişti ve bunu başardı. 1980'li yıllara gelindiğinde Cevdet'in tüm aile fertleri, akrabaları ve köyü ulusal kurtuluş mücadelemize her yönüyle destek veren örnek köylülerden biriydi. Cevdet'in harcamış olduğu çabalar sonucudur ki düşman, aile ve köy yapısı üzerinde çok durmasına rağmen bir sonuç alamamış ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı bir duruma düşüremiştir.

12 Eylül askeri faşist diktatörlüğünün hükümrânlığı başlar başlamaz aranan tüm yoldaşlar dağlara çıkmıştı. Esas kırsal çalışmalar da bu dönemden itibaren başladı. Bu dönem ulusal kurtuluş mücadelemiz açısından zorlu bir dönemdi. Düşmanın barbarlığı yanında, bir de gruplarımız genç, deneyimsiz ve tecrübesizdi. Ve en önemlisi de dönemin yeni koşullarına yabancılık vardı. Kırsal alanda dayanabilecek çalışmalar yapılmamış, hazırlıksız yakalanmış, donanımsız ve örgütsüzdü. İşte Cevdet yoldaşın yürüttüğü çalışmalar bu dönemde gruplarımızın imdadına yetişmiş; Siloderesi, çevresi ve dağları gruplarımızı bağrına basan birer mücadele alanları olmuştu. Siloderesi'nin kırsal alan çalışmalarında, grupların korunması ve barınmasında, düşmana karşı direnişin örgütlenmesinde, bağımsızlıkçı düşüncenin çevre köylere taşınmasında önemli bir yeri vardır.

Siloderesi köyü bir okuldu. Yedi yaşındaki çocuklardan başlayarak, yaşlılara kadar eğitimler yapıyor, toplantılar düzenleniyordu. Köy çocukları bile devrimci yaşama adapte olmuş; kendi aralarında toplantılar yapıyor, görev belirliyor, eleştiri ve özeleştiri düzenliyor, köyün günlük koruma görevini üstleniyorlardı. Bunları planlayarak uygulayan ve zaman zaman beni de çalışmala-

rına ortak eden Cevdet yoldaşı. Bu can yoldaşın sayesinde, köy adeta bir kütüphane haline gelmişti. Araştırır, inceler, tartışır ve okuduğunu durmaksızın çevresine de aktarırdı. Köyün bir kütüphane olduğunu söylüyorum. Çünkü Cevdet yüzlerce kitap, gazete ve dergiyle köyü donatmış ve herkesi inceleme ve araştırmaya sevk etmişti. Artık geçmişin basit konuşmaları, hayalleri ve çekışmeleri yerini ulusal kurtuluş mücadelesinin örgütlenmesi, düşmana karşı direnişin geliştirilmesi ve devrimci eğitim sorununa bırakmıştı. Cevdet'in yarattığı bu ortam herkesi derinden etkiliyor ve temsil edilmesini gereken pratiğin ne olması gerektiğini gösteriyordu. Buna yaşadığım bir olayı örnek vermek istiyorum: 1981'in Ocak ayında. Hava çok soğuk. Dışarıda iki metreye yakın kar var. Köyün tüm kadınları ve genç kızları bir araya gelmiş, arkadaşların bize bırakmış olduğu silahlar üzerine eğitim yapıyoruz. Önce "Özgürlük İçin Savaş" romanını okuduk, daha sonra silah eğitimine başladık. Herkes silahın kullanımını bir an önce öğrenmek için durmadan soru soruyor. Bir ara yanımdakilerin tümü seslerini kesti, pür-dikkat dinlemeye başladılar. O an oluşan sessizliğe anlam veremedim; devam ettik eğitime. Birden arkamda bir gölge hissettim. Dönüp arkama baktığımda Veli GEÇİT yoldaşı gördüm; gözyaşlarına hakim olamamış ağlıyordu. Kendisine Tekin diyorlardı. Tekin'in gözyaşlarını görünce, arkadaşlara bir şey mi oldu diye korktum ve ayağa fırladım. Benim durumumu anlayan Tekin yoldaş, duygularını hemen açıkladı. Ve oturan tüm kadınlara döndü: "Sizler de silaha sarılmışsanız, ülkemizin kurtuluşu kaçınılmazdır, sevincimden gözyaşı döktüm" dedi ve geçip oturdu. Daha sonra Veli GEÇİT yoldaş, konuştuğumuz aynı odada 1981 Mart'ında düşmanla çatışmaya girecek ve kahramanca direnerek şehit düşecekti.

Cevdet, zorlukların üstesinden gelmesini başaran ve boyun eğmeyen, sarsılmaz inançla dolu bir iradeye sahipti. Tarih 23 Ağustos 1981. Ağustos'un kavurucu sıcaklığı altında yol alıyoruz. Grubumuz 9 kişilik ve aramızda Cevdet de var. İki hafta önce Baki KAHRAMAN'ı ve ardından Zeki YILDIZ'ı şehit vermiştik. Bir gün önce şehit verdiğimiz Zeki'nin acısı yüreğimizde. Ama düşmana karşı bir o kadar sarsılmaz kin ve öfke ile dolu grup. İki günlük yolculuktan sonra Karakoçan'ın Tat bölgesine sabahın şafağında vardık. Tat, en az dokuz saat süreyle yürünerek ulaşılabilecek taşlarla örülü bir alan. Su ve orman yok, sadece ufak ormancıklar var. Toprak parçası olmadığından yüründüğünde taştan taşa atlayarak yürünür ve oldukça da yorucu olur. Sabahın ilk saatlerinde alana vardığımızda ve düşmanın tatbikat yapan gücü çok yakınımızda bulunduğundan ufak çalılar arasında hareketsiz akşam beklemek zorundaydık. Olumsuz bir hareket yerimizin keşfedilmesine yeterdi. Hepimiz çalılar arasına dağıldık. Kızgın güneş altında ve hare-

ketsiz halde saatler ilerlerken; aşırı susuzluk ve beyin ortasına susuz güneşin etkisiyle gruptakiler tek tek baygınlık geçirmeye başladı. İçimizde dipdiri kalabilen Cevdet'ti. Yoldaşların durumunu gören Cevdet, sürünerek çalı ve ağaçlardan yaprak dallarını kopardı, tüm yoldaşlarına dikkat çekilmeyecek tarzda gölgelik yaptı. Cevdet, dayanma gücü ve iradesinin daha çok zorlanması için konuşuyor ve daha zorlu günlerin var olduğunu, buna göre ruhen hazırlıklı olmak gerektiğini anlatıyordu.

Cevdet, mücadeleye karşı inançla doluydu. Sömürgeciliğin baskısına en çok aile ve çevresi tanık oldu. Köyün tarlaları ve otları defalarca yakıldı; bir aylık bebetken köyün en yaşlısına kadar herkes tutuklandı. İşkencelerden nasibini aldı. Cevdet hiçbir zaman ailesinin durumu karşısında ikircikliğe kapılmadı. Ailesinin de zaten böyle bir istemi yoktu. Cevdet ailesini Kürdistan halkının bir parçası olarak görüyor ve buna göre değerlendiriyordu. Ailesi için endişe etmiyordu. Çünkü yürünmesi gereken yolun ne olması gerektiğini kavratmış, ailesine karşı devrimci sorumluluğunu yerine getirmişti. Aileye karşı duygusal bağlar ve yaklaşımlar gericiydi ve Cevdet pratiğinde bunu asla kabul etmiyordu.

Cevdet'in yoldaşlarına karşı tarif edilemez bir saygı, sevgi ve bağlılığı vardı. Fedakar ve çalışkandı. En zor görevlerin başında yer almak isterdi. Görevin küçüğüne-büyüküne bakmaksızın aynı duyarlılık ve sorumlulukla yerine getirirdi. Cevdet, grubun düştüğü çoğu pusuda yoldaşlarının önüne kendisini siper ederek çatışmıştı. Buna sayfamız yetmiş olsaydı, çokça örnekler vermek mümkündü. Sığınaklarda bile, sığınakların ağzına kadar dayanan düşmana karşı bombanın pimini çekerek saatlerce çatışmaya hazır vaziyette beklemişti. Grupta en ağır yükü kendisi taşımak isterdi. Bir terslik durumuyla karşı karşı gelen yoldaşların yükünü kendisi taşırdı. Tüm arkadaşlar, gittiği her köy ve onu gören her insanımız onu severdi. Cevdet için hiçbir olumsuz değerlendirme kimsenin ağzından çıkmadı. O, olumsuzluklara karşı her zaman olgun tavır takınırdı. Ama aynı zamanda olumsuzluklara karşı da acımasızdı. Hataları affetmezdi, fakat o, bunu yaparken eğiticiyi esas almayı hiç ihmal etmezdi.

Cevdet 1982 yılının ilk aylarında yurtdışına çıktı. Yurtdışında hazırlık çalışmalarını iyi değerlendiren Cevdet, daha

Devamı 15. sayfada

Güney Kürdistan'da Çatışmalar yoğun

Irak faşist rejimine karşı silahlı pëşmerge gruplarının gösterdiği direniş önemli bir boyuta ulaştı. Aradaki güç dengesizliğine ve Irak faşist ordusunun uçak, top ve kimyasal silahların yanı sıra, Napalm gibi etkili bombaların kullanmasına rağmen, direniş hala bütün gücüyle devam ediyor.

Son alınan haberlerde, Irak faşist ordu birliklerinin Çukurca yakınlarında, Güney Kürdistan'dan gelen pëşmergelerin ve ailelerinin bulunduğu üç köyü bombaladığı bildiriliyor. Sınırı geçerek Kuzey Kürdistan'a sığınan pëşmergelere ve sivil halka karşı Irak faşist ordu birliklerinin yönettiği bu saldırıları fırsat bilen Türk sömürgecileri de, sınırı boşaltma planını devreye koydu. Uzun bir dönemdir sınır bölgesini boşaltmaya çalışan faşist sömürgeciler bu amaçlarına ulaşamayacaklarını anlayınca vazgeçmiş gibi görünuyorlardı. Irak'ın son saldırıları ile birlikte, güvenlik gerekçesini öne sürerek, Çukurca çevresinde bulunan sınır köylerini boşaltmaya başladı.

Yöreden gelen son haberlere göre bu boşaltma işlemi devam ederken, Kuzey Kürdistan'ın Çukurca ve Uludere mıntıkalarına sivil halktan ve pëşmergelerden yeni sığınanlar oldu. Şimdiye kadar sınırı geçerek Kuzey Kürdistan'a sığınan pëşmergelerin sayısının 1000 dolayında olduğu bildirilmektedir. Sivil halktan sığınanların sayısının ise 50 bin dolayında olduğu

açıklanıyor.

Yine, yöreden gelen haberlerde I-KDP'nin Zaho, Amude gibi bölgelerinin komutanları da pëşmergelerle birlikte, Uludere mıntikasına sığınmış durumda.

Irak'ın yaygın bir biçimde kimyasal silahlar kullanması, mülteci sayısını arttırırken, Halpeçe benzeri ikinci bir katliamın yaşanması da her an gündemde bulunuyor. Halk yaygın olarak bölgeyi terkederken, yeni kimyasal silahların kullanılması sivil halkın toplu olarak yeni bir katliamla karşı karşıya kalma tehlikesini de birlikte getiriyor. Bu nedenle, Güney Kürdistan'daki halkımız yeni katliamlarla tehdit altında bulunuyor.

Bu göç olayı, bu şekilde sürerken, Irak ordu birlikleri ile pëşmergeler arasındaki çarpışmalarda yaygın bir şekilde halen sürmektedir. Irak ordu birlikleri pëşmergelerin direnişini kırma gücünü gösteremediler. Güney Kürdistan'daki silahlı güçler yaptıkları açıklamalarda çok sayıda Irak birliğini imha ettiklerini ve yüzlerce esir ele geçirdiklerini açıkladılar.

I-KDP Başkanı Mesut Barzani ile Yekiti Genel Sekreteri Celal Talabani, Birleşmiş Milletler'e yaptıkları ortak bir çağrıda Kürt halkına aktif bir desteğin sunulmasını istediler. Ayrıca Irak'ın kınanmasını ve Kürt halkının kimyasal silahların etkisi altından kurtarılması ve acil ekonomik, tıbbi yardımın yapılması çağrısında da bulundular.

TC, Üçlü İttifak Kurmayı Amaçlıyor

Faşist Türk cuntası, İran ile Irak arasında ateşkesin imzalanması ve faşist Saddam rejiminin Güney Kürdistan'ın silahlı güçlerine karşı başlattığı saldırı ardından İran, Irak yönetimine faşist rejimin ortak hareket etme isteğini iletti.

Güney Kürdistan'dan Kuzey Kürdistan'a sığınan mültecileri ve özellikle silahlı pëşmergeleri kabul etmeyen faşist rejim bu gelişmeler olurken, özel temsilcisi Nuzhet Kandemir'i her iki ülkeye gönderdi. Özel temsilci Irak ve İran gezisine başladığı 30 Ağustos günü ise TC, "meseleye insani(!) açıdan yaklaştıklarını, sivil halkı ve pëşmergelerin Irak'a geri gönderilmeyeceklerini" açıkladı. İran'ın da sınırlarını tamamen bu mültecilere kapatması ile birlikte faşist rejimin Güney Kürdistan'daki çarpışmalarda oynayacağı rol daha da önem kazandı.

Bu durumun bilincinde olan faşist rejim, İran ve Irak'a gönderdiği son özel temsilcisi vasıtası ile, özellikle de güncellenen Kürt sorunu karşısında işbirliği yapılmasını ve bu meselenin üzerine ortak gidilmesi çağrısında bulundu. Son olarak, İran'a ve Irak'a gönderilen özel temsilcinin de böylesi bir amaçla hareket ettiği de açıktır. TC kendisince ortaya çıkan ve uzun zamandır uğraşmasına rağmen, bir türlü sağlayamadığı, sömürgeci devletler arasındaki birliği bu dönemde sağlamak ve uygulamaya geçirmek istiyor. Böylece, bütün Kürt silahlı direnişini de tasfiye etmek istiyor.

Güney Kürdistan sınırında olağanüstü tedbirler alan faşist rejim, bu alana gelen pëşmergeleri, PKK'nin yürüttüğü bağımsızlık mücadelesine katılmamak ve bunda yer almamak koşulu ile barındırıyor. Hatta bunları, karşı bir güç olarak da kullanmayı amaçlıyor. Böylece de hem Güneydeki hareket ve hem de Kuzeydeki mücadeleye darbe vuracak.

Bu oyununu rahatlıkla oynayabilmesi için de, bu güçlerin şu andaki sıkışık durumunu bir fırsat bilerek kullanmaya çalışıyor. Nitekim Irak'la aralarında "sıcak takip" anlaşması olmasına ve karşılıklı olarak, birbirlerinin denetimindeki topraklarda bombalama vb. operasyonlar gerçekleştirmelerine rağmen, TC şimdi Irak'a böyle bir hareket düzenlemesi için izin vermeyeceğini açıklıyor. Irak'ın çok vahşi bir katliama giriştiği bu dönemde, TC bu tür açıklamalarla kendi barbar yüzünü gizlemeye çalışırken, bir yandan da yeni komploları için zemini uygun bir hale getirmeye çalışıyor.

TC'nin bu amaçlarında başarılı olup olmayacağı açık olarak bugünlerde ortaya çıkacaktır. İran'ın Irak'la anlaşma masasına oturduğunda Kürt sorununu da tartışacakları açıktır. Bu konuda üçlü bir birliğe yönelip yönelmeyecekleri de bu görüşmelerle ortaya çıkacaktır. Böylesi bir gelişme ortamında halkımıza karşı tarihte var olan biçimdekine benzer sömürgeci birliğin yeniden şekillenme ihtimali de vardır. TC de bunu sağlamaya çalışarak kesin bir ba-

şarıya gitmek istiyor.

Sömürgeci güçlerin kendi aralarında yoğunlaştırdıkları ve muhtemel bir birliğe de dönüşebilecek bu görüşmelere karşı Kürt hareketini temsil eden Parti ve örgütlerin tutumu da önem taşıyor. Zaten oynanmak istenen oyunların başarısı, halkımızın mücadelesini yürütme iddiası ile ortaya çıkan örgütlerin tutumuna yakından bağlıdır.

Bir Kez Daha Bağımsızlık Çizgisi Doğrulandı

Güney Kürdistan'da bulunan silahlı güçler, 1975 yılında da benzeri gelişmeler ile karşı karşıya gelmiş ve İran ile Irak'ın bu dönemde anlaşma sağlamaları üzerine ağır bir yenilgi almışlardı. Bu yenilgi ardından kendilerini yeniden toparlayan I-KDP, Yekiti gibi örgütler, İran'da Şah'ın yıkılması, Irak'ın İran'la savaşa girmesi ardından Güney Kürdistan'da hakimiyet alanlarını biraz daha geliştirdiler. Denetimlerindeki alanı genişletirken, bu dönemde yeniden İran'la ilişkilerini geliştirdiler.

Güney Kürdistan'daki silahlı güçler, önlere otonomi hedefini aldıklarından, Irak'a karşı mücadelelerini yükseltme yerine yine İran'a dayanarak belli bir sonuca gitmeye çalıştılar. İran ile ilişkilerini taktik düzeyde tutmayarak, bunu stratejik bir düzeye vardırıdılar. Kısaca İran'ın Irak'a karşı yürüttüğü savaşın bir parçası haline geldiler. Irak faşist rejimine karşı herhangi bir sonuç almayı ise, İran'ın desteğine güvenerek sağlamayı hedeflediler.

İran'la var olan ilişkilerini, direkt bu rejimin denetimi altına girmeye dönüştürdüklerinden dolayı da tehlikeli bir düzeye vardırıdılar. Böylesi tehlikeli bir ilişki içinde, İran ile Irak'ın yeniden barış yapabileceği ve 1975 benzeri bir durumun ortaya çıkacağını hesaplayamadılar. Kısaca, bu güçler 1975'lerde yenilgiye giden hareketin sonuçlarından yeteri kadar ders çıkarmadılar ve buna göre hazırlıklarını yapmadılar.

Hem kendileri hazırlıklarını yapmazken, hem de halkı bu konuda doğabilecek gelişmelere göre hazırlamadılar. İşte bu nedenle ortaya çıkan mevcut gelişmeler karşısında, ortaya çıkan sonuçları göğüsleyemediler ve yeniden bir sıkışma durumunu yaşamaları sonucu ortaya çıktı.

Bugün Irak faşist rejimi, İran'ı bu güçlere destek olmaktan tümenden vazgeçirmeye çalışıyor ve bunun için de şantajlara yöneliyor. Bunun için Güney Kürdistan'a yönelik olarak büyük bir saldırı hareketine girişti. Büyük bir güçle başlatılan bu hareketta faşist Türk sömürgecileri, Güney Kürdistan'da bulunan güçlere ağır bir darbe vurarak önemli bir kazanım elde etmeye ve İran'ın elinde bulunan bir kozu daha böylece etkisiz kılmaya çalışıyorlar.

Irak'ın başlattığı saldırı ve buna karşı pëşmergelerin direnişi ile halkımızın mücadelesi devam ediyor. Sonucun nasıl biteceği konusunda şu durumda kesin bir şey söylemek erken olur. Irak faşist rejimi bütün gücüyle sonuç almaya ve Güney Kürdistan'daki hareketi boğmaya çalışıyor.

Çatışmaların önümüzdeki günlerde daha yoğun bir şekilde süreceği açıktır. Bu ortaya çıkan son gelişmeler çerçevesinde şimdilik kısaca bir-iki hususa daha değinmek istiyoruz.

Güney Kürdistan'da böyle bir durumun ortaya çıkmasında rol oynayan gelişmeler, sadece bir İran ile Irak'ın yaptığı barış ile açıklanamaz. Bu sadece var olan bir durumun daha iyi görülmesine yol açtı. Güney Kürdistan'daki güçler yıllardır halkımızı otonomi gibi geri talepler peşinde dağlarda savaşmadan, sadece bazı taktik çarpışmalara girerek tutuyorlar. Bağımsız bir çizgi ve ülkemizin bağımsızlığını hedefleyen bir programa sahip olmayan bu güçler, yoğun savaşçı gücünü, son derece elverişli koşullara rağmen, adeta savaştırmayıp dağda geri bir yapı içerisinde tutmuşlardır.

Irak rejiminin en zayıf olduğu anlarda bile, bağımsızlığa yönelmemiş, daha çok İran'ın bir taktik yedeği haline gelerek elde silahlı güç bulundurmışlardır. Dolayısıyla Irak faşist rejimi ile kesin bir hesaplaşmaya da hazırlanmamışlardır. Güçlerini daha çok İran'ın yürüttüğü savaşa göre ayarlamışlardır.

İşte böylesi bir durumu yaşayan ve bağımsız bir çizgiye sahip olmayan bu güçler, Irak'ın saldırıya geçmesi karşısında, sıkışık bir durum içerisine girmişlerdir. Bu sonuca yol açan bu güçlerin otonomici çizgileridir. Bundan dolayı halkı da savaşa yeterince hazırlamamış ve daha çok dış güçlere dayanarak, belli bir sonuca gitmeyi hedeflemektedirler. Böylesi bir eğilimin sonucu ise, yaşadığımız örnekteki gibi acı olmaktadır.

Bu gelişmelerle birlikte, PKK'nin Kuzey Kürdistan'da temsil ettiği bağımsızlık çizgisinin doğruluğu ve Kürdistan'ı kurtuluşu götürecektik tek doğru çizgi olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır. Bugün Kürt hareketleri önünde bulunan görev, düşmanlarımızın sağlamak istediği birliğe karşı, ulusal birliği sağlamak ve PKK'nin temsil ettiği bağımsızlık çizgisi etrafında ortak bir ittifaka gitmektir. Son gelişmeler Kuzey ve Güney parçaları arasındaki yakınlaşmayı ve bağımsızlık temelinde biraraya gelişin koşullarını daha da elverişli bir hale getirmiştir.

İşte, Kürdistan halkının çıkarlarını temel alan hareketlerin bu ortamda birliği geliştirmeleri ve faşist Saddam'ın saldırıları ile faşist TC'nin yeni oyunlarına karşı durmaları en canalıcı sorun haline gelmiştir. Halkımızın bağımsızlığını kazanmada daha da elverişli bir ortam yaratan son gelişmelerden ustaca yararlanmak, ulusal kurtuluşçuluğun da temelidir. Bunun için de halkımıza hiçbir gelecek vaatetmeyen ve hep yeni katliam ve yenilgilere yol açan otonomi çizgisi bir yana bırakılmalı ve bağımsızlık temel alınmalıdır.

PKK'nin yürüttüğü bağımsızlık mücadelesi, otonomiden halkımızın hiçbir çıkarı olmadığını ve bağımsızlığın kazanılabileceğini inkar edilmez bir şekilde kanıtladı. O halde, bu gerçeği temel alarak her şey bağımsız Kürdistan şiarı ile halkımızın mücadelesini yükseltmeli, düşmanlarımızın yeni oyun ve kompolarını boşa çıkarmalıyız.

15 Ağustos Atılımının 5. Yılında Köy Koruculuğu Tümünden Çöktü

Baştarafı 1. sayfada

köyünü terk ediyor ve böylece korucu olmaktan kendisini kurtarıyor.

Son aylar içerisinde özellikle istifa eden korucuların sayısı birden artış gösterdi. Zaten sayıları oldukça az olan korucuların böylelikle çok cuzzi bir orana düşeceği açıktır. Şu anda halen koruculuk yapmak isteyenlerin niteliğine baktığımızda bunların durumu daha açık bir şekilde görülebilmektedir. Hepsi çeşitli suçlardan mahkum olmuş olan eşkiyalar olan bu korucular, halka karşı terör uygulayan belli odaklar durumundadırlar da.

Bu konudaki açıklamalarımızı 2000'e Doğru dergisinin 21 Ağustos sayılı nüshasında yer alan bir yazıdan aktarmalar yaparak sürdürmek istiyoruz. Derginin bu sayısında köy koruculuğu sisteminin çöküşü de çok açık bir şekilde belgelenmiş. İstifa eden korucuların sayısı ve köyleri rakam ve isimlerle verilmiş. Biz de bunların bir kısmının kullanmak istiyoruz:

2000'e Doğru dergisi SHP Siirt İl Başkanı ve SHP Nusaybin İlçe Başkanı ile de ayrı ayrı görüşme yapmış. Bunların verdiği bilgiler de köy koruculuğu sisteminin iflas ettiğini kanıtlıyor. Örneğin Siirt İl Başkanı, sayıları 13 bini bulan korucuların %70'nin istifa ettiği ve istifa hazırlığında olduğunu söylüyor.

Derginin yazdığına göre Eruh'un Avyan köyü korucuları toplu olarak silah bırakmak istemiş, bunlar karakolda işken ceye tabi tutularak, geri gönderilmişlerdir. Bunların yanı sıra,

Eruh'un Mirali ve Toluk köyünün 20 korucusu, Fındık köyünün tüm korucuları, Pervari'nin Okçular, Yanıkses köyü korucuları, Cizre'de silah almış üç köy olan Düzova, Ulaş ve Bozalan köylerinde bulunan 20 korucusu, Nusaybin'in 67 köyünden sadece korucu olan 4 köyden de korucular vd. birçok alanın korucuları son aylar içerisinde istifa ettiler. Bu örneklerden de görülmektedir ki, köy koruculuğu sistemi büyük bir çöküşü yaşıyor.

Bunların yanı sıra Başkale ve Beytüşşebap'tan yüz dolayında korucu silah bırakmaya hazırlanıyor. Geriye kalan korucular ise, Tahir Adıyaman gibi, mahkum olmuş ve suçları bulunan koruculardır. Örneğin Adıyaman 1 savcı, 7 jandarmenin öldürülmesinden gıyabında aranırken, diğer taraftan devletin helikopteri ile dolaşmaktadır. İşte devletin korucu olarak bulduğu bu tür kişilerdir. Bunlar affedilerek, PKK'ye karşı savaştırılıyorlar.

Devlet son dönemlerde yaygınlaşan istifaları önlemek için bu kez koruculara köy dışına çıkma yasağını getirmiştir. Böylece korucuların istifalar için il merkezine gelmeleri engelleniyor. Bunun karşısında ise faşist rejim kimseyi zorla korucu yapmadıklarını açıklıyor. Tabii bu açıklamalarının inandırıcılığı ise, uygulamalarıyla ortadadır.

Bütün bu sonuçlardan da görüldüğü gibi 15 Ağustos Atılımının 5. yılına girerken, ulusal kurtuluş mücadelemize karşı oluşturulmak istenen yeni Hamidiye Alayları uygulaması tutmayarak boşa çıktı.

15 Ağustos Atılımını Kutlama Geceleri Yapıldı

Halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde yeni bir dönemin başlangıcı olan 15 Ağustos Atılımı, ulusal direniş savaşımızda tarihsel bir atılım günüdür. 15 Ağustos 1984 Atılımıyla başlayan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı, faşist Türk sömürgecilğine karşı sağladığı büyük başarılarla 15 Ağustos 1988'de 5. savaş yılına girdi.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı 5. yılına girişi dolayısıyla Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde dayanışma ve direniş geceleri, basın toplantısı ve toplantılar düzenlendi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına, bu savaşa önderlik eden öncü gücüne ve halkımıza karşı artan emperyalist saldırılar, komplolar, tehditler ve şantajlar ortamında düzenlenen 15 Ağustos dayanışma gecelerine binlerce Kürdistanlı yurtsever, ilerici ve demokrat katıldı. Gecelerde görülen yüksek katılım düzeyi, halkımızın her koşul altında ulusal direniş savaşına sahip çıkacağına bir kanıtı oldu.

15 Ağustos Atılımıyla dayanışma geceleri şu alanlarda yapıldı.

Fallingenbostel:

13 Ağustos 1988 günü Hannover'de yapılan geceye 3000'in üzerinde Kürdistanlı yurtsever, ilerici ve demokrat katıldı.

15 Ağustos direnişinin yıldönümü kutlamalarına ilişkin gece programını HUNERKOM e-

kibi hazırladı. Gece, ARGK için hazırlanan özel programla başladı. İlk olarak "Herne peş" marşı eşliğinde gruplar sahnede yerlerini aldılar ve geceye katılan kitleyi selamladılar, HUNERKOM'un hazırladığı ve gecede sunduğu program dışında, üç dilde siyasi konuşma yapıldı. Celle çocuk folklor ekibi ve Berlin folklor ekibi dayanışmacı olarak çeşitli yörelerimizden derlediği halk oyunlarını sergiledi. Yine Celle Koma Amed müzik grubu da dayanışma amacıyla gecede birbirinden güzel direnişçi halk türkülerini sundu.

22 Ağustos 1973 yılında şehadete ulaşması vesilesiyle Nuri Dersimi anıldı ve Kürt Gençliğine hitabesi okundu.

15 Ağustos Atılımıyla dayanışma gecesine Kürdistan halkının dostları, Hamburg BWK merkezi, Av. Dev-Genç Hamburg taraftarları, YWRK-Hamburg, Ortabölge YKK temsilciliği mesajlar ile güç kattılar.

Fransa-Paris:

Paris'te 27 Ağustos 1988 günü yapılan geceye 2000'in üzerinde Kürdistanlı yurtsever, ilerici, demokrat ve devrimci katıldı.

Gece; Parti, Cephe, Ordu bayrağı altında marş eşliğinde kültür ekibinin sahneye çıkarak kitleleri selamlamasıyla başladı. Dünya devrim ve Kürdistan devrim şehitlerinin anısına bir dakikalık saygı duruşundan sonra

gece programı sunuldu. Paris, 15 Ağustos Atılımıyla dayanışma gecesine programını, Paris-HUNERKOM kültür ekibi ve HUNERKOM merkezi kültür ekibi ortaklaşa hazırlayarak sundu. Sunulan program kapsamında tiyatro, ozanlar, müzik grubu, folklor ve Koma Berxwedan müzik grubu yer almaktaydı. Gece için hazırlanan ve sunulan program dışında Malhaus çocuk folklor ekibinin birbirinden güzel oyunları ile ve Ermeni asıllı Silop Tigran Kürtçe ve Türkçe derlediği halk türkülerine dayanışmada bulundular. Üç dilde yapılan siyasi konuşmada; 15 Ağustos Atılımının tarihsel önemi, dört yıllık ulusal direniş savaşının halkımız ve düşman açısından yol açtığı gelişmeler değerlendirildi.

Gece, Koma Berxwedan müzik ekibinin sunduğu direnişçi halk türkülerini ve gelenekselleşmiş Apo Hatê Hilvane türküsü ve oyunuyla son buldu.

Paris'te gerçekleşen 15 Ağustos Atılımıyla dayanışma gecesine; Tamil Kaplanları, Av. Dev-Genç, MLSPB ve THKP-C (A-cilciler) dayanışma mesajlarını göndererek geceye güç kattılar. Gece organizasyonunda görülen bazı teknik yetersizliklere rağmen, HUNERKOM Paris kültür ekibi ve HUNERKOM merkezi kültür ekibinin ortaklaşa hazırlayarak sunduğu program kitleler tarafından beğeni ile izlendi.

Paris'te yapılan geceye 2000'in üzerinde yurtsever emekçi katıldı

15 Ağustos'un Yıldönümünde Basın Toplantısı

(Brüksel Berxwedan): 15 Ağustos Atılımının yıldönümü dolayısıyla Avrupa-ERNK Temsilciliği Brüksel'de bir basın toplantısı yaptı.

Basın toplantısında 15 Ağustos Atılımının tarihsel önemine değinen ERNK sözcüsü, özetle şu görüşlere yer verdi: "15 Ağustos, Kürdistan halkının bağımsızlık mücadelesinde attığı en önemli tarihsel adımlardan biridir. Bu tarihte Kürdistan halkı bağımsız bir yapıya sahip olmanın temel koşulu olan ordulaşmaya doğru açık silahlı halk savaşını ilan etti. Böylesi bir savaşım içinde ARGK (Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu) ile Türk ordusu arasında amansız bir savaş yürütüldü. Dört yılını dolduran halk savaşımızın günümüze gelindiğinde siyasal düzeyinin en yoğunlaşmış biçimine ulaşarak mücadelemizin kararlılığını, militanların iradi gücünü ve bağımsızlık yolumuzdaki düşmanın acizliğini ortaya koymuştur.

Bir yıllık süreçte büyük çaplı muharebeler, bunların yarattığı

önemli siyasal etkileri ve gelişmelerin kısa bir özetini aktarmak bile, bağımsızlık savaşımızın herkesin takdir edeceği bir seviyeye ulaştığını göstermektedir. Konuşmasına devamla bir yıllık savaşın bilançosunu açıklayan sözcü; ARGK birliklerinin pusu, baskın, sabotaj, işgal vb. eylemleri kapsayan 250 dolayında saldırı gerçekleştirdiğini, bu saldırılarda aralarında subayların, özel tim elemanlarının, köy korucuları ve işbirlikçilerin de bulunduğu 1800 civarında düşman gücünün

öldürüldüğünü, 10 helikopterin çatışmalarda düşürüldüğünü ve bazı çarpışmaların günlerce göğüs göğüse devam ettiğini belirtti.

Basın mensupları ve ajansların Kürdistan'daki savaşın katettiği gelişmelere ilişkin sordukları soruların cevaplandırılmasından sonra, basın toplantısı sonuçlandı.

Basın toplantısına; BBC, Anadolu Ajansı, Radio Aiz Libre, Belçika-TV, BTA, De Morgan, Info-Türk, Cumhuriyet, Hürriyet muhabirleri katıldı.

İlticacılarla Dayanışma

20.8.1988 günü Balzingshausen'de (Hannover) ilticacılarla dayanışma gecesine yapıldı.

Geceyi, çeşitli Alman sosyal kuruluşlarında yer alan demokratlar düzenledi. Gecede Kürdistanlı ilticacıların sorunları ve aralarındaki dayanışmayı sağlayan konular işlendi.

Gece programının kültürel bölümünde Celle müzik grubu,

Hannover ve Celle folklor grupları gösteriler yaptılar. Almanca ve Türkçe konuşmalardan sonra, Kürdistan'dan kopup gelen Kürdistanlıların Avrupa'da karşılaştıkları sorunları içeren bir tiyatro sahnelendi. Tiyatronun konuşmaları Almanca ve Kürtçe yapıldı.

Geceye çok sayıda Kürdistanlı, İranlı ve Filistinli ilticacı katıldı.

15 Ağustos'u Kutlama Toplantısı

Avusturya-Viyana alanında ARGK'nin yeni yıldönümü nedeniyle bir toplantı gerçekleştirildi.

14.8.1988 tarihinde ve saat 14.00'te başlayan toplantıya 160 civarında kitle katıldı. Toplantı, açılış ve saygı duruşuyla başladı. Koma Şores grubunun söylediği devrimci türkülerle toplantıda coşkulu bir hava gelişti. Peşinden, günün anlamını dile getiren konuşmaya geçildi. PKK

Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın yabancı gazetecilerle yaptığı röportajın kısa bir bölümünü ve eğitim kamplarında yapılan tatbikatlarla, gerilla yaşamını konu alan video filmi büyük bir ilgiyle izlendi.

Davul-zurna eşliğinde folklor grubunun sunduğu oyunlarla, toplam 3 saat süren toplantı, büyük bir coşku ile sonuçlandırıldı.

Viyana muhabiri / Rojda

BIELEFELD'DE "KURDISTAN ZENTRUM" AÇILDI

Uzun bir süreden beri, bir araya gelip kendilerinin güncel ve ulusal-demokratik sorunlarını tartışabilecek bir yerlerinin olmayışının sıkıntısını yaşayan Kürdistan yurtseverler, gücbirliğiyle bu boşluğu Kürdistan Zentrum'u açarak giderdiler.

21.8.1988 tarihinde Kürdistan Zentrum'un açılışı yapılmak istendi. Zentrum'un çatısı altında yer alan bazı demokratik kuruluşlar açılışı bir geceye dönüştürdüler.

Kürdistan ve dünya devrim şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşuyla gece programı

başladı. Günümüzdeki durumu izah eden siyasi konuşmadan sonra, programın kültür bölümüne geçildi. Önce Ozan Arman devrimci türküler söyledi. Celle müzik ve folklor grupları da devrimci türküsü ve folklor gösterileriyle programa katıldılar. Kürt Halkının Dostları grubu da enternasyonalizm ve barış üzerine üç müzik parçası söyledi. Ardından Ozan Dilgeş, dört devrimci türküsü sundu. Gece programı, kitlelerin birlikte çektiği halayla sonuçlandı.

Bielefeld Kürdistan Zentrum
Yönetim Kurulu

15 Ağustos Futbol Turnuvası Yapıldı

Kürdistan Yurtsever Devrimci Gençlik Birliği (YKK) 15 Ağustos Atılımının yıldönümü dolayısıyla bir futbol turnuvası düzenledi.

14 Ağustos 1988 tarihinde Hannover'de düzenlenen turnuvaya Diclespor (Celle), Ağı spor (Bielefeld), Welatspor (Hannover), Dersimspor (Hannover) takımları katıldı. Tüm takımla-

örgütlenirilmesi gerekliliğini ve zorunluluğunu anlattı. Yapılan konuşma ardından takımlar arası karşılaşmaya geçildi. İlk maç Welatspor ile Ağıspor oynadı.

Toplam altı maç sonrası tüm takımların puanı aynı olunca, penaltı atışlarına geçildi. Penaltı atışlarının tamamlanmasıyla 15 Ağustos Zafer Kupasını Dersimspor kazandı. İkinci Welat-

15 Ağustos kupası futbol turnuvasına katılan takımların toplu resmi

ra Welatspor ev sahipliği yaptı. Turnuva, bütün seyirci ve sporcuların katıldığı saygı duruşuyla başladı. Ardından seyirci ve takımlara hitaben bir konuşma yapıldı. ERNK taraftarı konuşmacı, Avrupa'da yaşayan Kürdistan gençliğinin durumunu değerlendirerek, ERNK'nin açtığı bayrak altında gençliğin

spor, üçüncü Ağıspor, dördüncü ise Diclespor oldu.

Turnuvaya katılan takımlara ayrıca Kürdistan gençliğinin sembolü HOGIR, Şehitler Şehidi AGİT, büyük enternasyonalist Kemal PİR, Çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN ve diğer önder şehitlerimizin posterleri armağan edildi.

Cezaevindeki Tutuklularla Dayanışma Kampanyası Başarıyla Sonuçlandı

Bölgemiz Batı Berlin'de Kadınlar Birliği olarak, yaklaşık bir aylık süreli, cezaevlerindeki tutuklularla dayanışma kampanyası başlatarak başarıyla sonuçlandırdık. Amacımız, cezaevlerinde bulunan savaş esirlerinin maddi ihtiyaçlarını karşılayarak, onlara karşı duyduğumuz sorumluluğun —bir ölçüde de olsa— gereklerini yerine getirmektir. Cezaevlerindeki direnişleri desteklemek ve dayanışma göstermek amacıyla kendilerini yakan Kürt analarının bu eylemi yanında, bizim yaptığımızın bir hiç olduğunun bilincindeyiz. Bunun için gerçekleştirdiğimiz bu kampanya ile yetinmeyeceğiz. Bu yönlü çalışmalarımızı sıklaştırarak

güçlendireceğiz. Yine bu çalışmamızı yalnız Batı Berlin'le sınırlı tutmayarak diğer alanlarda da teşvik etmek istiyoruz.

Birçok alanda Kürdistanlı, Türkiyeli ve ilerici Almanlar vardır. Zindan direnişleri tanıtılarak onların destekleri sağlanabilir. Kürdistanlı kadınların Avrupa'da sahip oldukları olanaklar vardır. Yalnız zindanlardaki savaş esirlerini değil, onların ve şehitlerin çocukları da giydirilebilir. Bizim istemimiz, tüm ulusal kurtuluşçu ve demokrat kadınların bulundukları alanlarda kampanyalar başlatmalarıdır.

Batı Berlin-Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği olarak, topladığımız bağış ve giyecek eşyalarını Diyarbakır, Urfa, Es-

kişehir, Aydın, Sinop vb. cezaevlerine gönderdik.

Hep birlikte bu kampanyaya katılım ve onu sürekli kılalım. Evimizden, mutfakımızdan, çocuğumuzdan kısıtlayarak gücümüz oranında bağış yardımı bulalım. Onlara güç ve destek verelim. Çünkü bizim için, insanlık için direniyorlar. İşkence tezgahlarından geçerek bir deri bir kemik haline gelmişlerdir. Onlara karşı sorumluyuz, bu sorumluluğu yerine getirmek görevimizdir.

**Yurtsever Kürdistanlı Kadınlar
Batı Berlin
1.8.1988**

Dünya Sendikalar Birliği, Birleşmiş Milletler'e Kürdistan'a İlişkin Rapor Gönderdi

Dünya Sendikalar Birliği, Türk devletinin Kürdistan halkına yönelik baskı ve yok etme uygulamalarını içeren kısa bir raporu, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Alt Komisyonu Başkanına iletti.

"Dünya Sendikalar Birliği, şimdiye kadar üzerinde konuşulmayan ve söz hakkına sahip olmayan bir halkın durumunu gündeme getirebildiği için gurur duyduğunu" belirttiği raporda Dünya Sendikalar Birliği, diğer tüm ulusal kurtuluş mücadelesini desteklediğini de ifade etti.

Raporda, Kürdistan halkının bugün içinde bulunduğu baskı koşullarını ortaya koymak istediğini belirten DSB, Kürdistan'ın son yüzyıllık kısa tarihçesini de raporda verdi. 1920'de yapılan Sevr Antlaşmasıyla ön-

Şehit ve Tutuklu Yakınlarının Protestosu

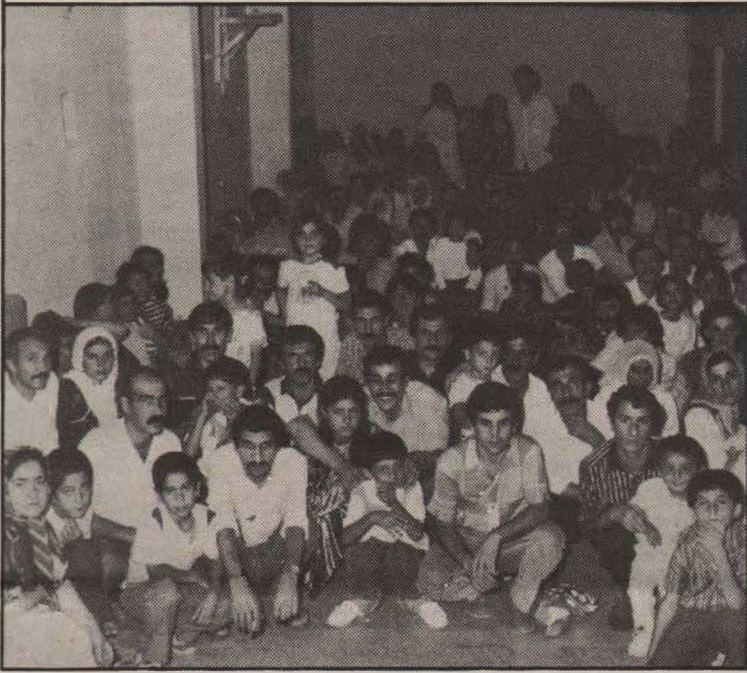
İsviçre'de yaşayan Türkiye ve Kürdistan cezaevlerindeki tutuklu yakınları, cezaevlerindeki mevcut uygulamalardan ve tutuklulara karşı geliştirilecek olası komplo ve katliamlardan endişe duyduklarını yazılı bir dilekçeyle TC Adalet Bakanlığına bildirdiler.

Politik tutukluların, direnişleriyle kabul ettirdikleri taleplerinin yerine getirilmediğini de belirten tutuklu yakınları, başta Başbakan T. Özal olmak üzere, Adalet Bakanı ve cezaevi yetkililerinin, tutuklulara verdikleri sözlere bağlı kalmadıklarını söylediler. Ve bu durumun tutuklulara yönelik uygulamalar konusunda kendilerini daha da kay-

gılandırıldığını açıkladılar.

Son birkaç ay içinde çeşitli cezaevlerinde bazı olaylar gerekçe gösterilerek gündemleştirilen yeni uygulamalar, yeni bir şiddet dalgasının planlandığını göstermekte olduğunu belirten tutuklu yakınları, özellikle mektuplaşma yasağının konulmasını, hiçbir insani mantığa dayanmayacağını ifade ettiler.

Devrimci tutukluların yakınları, cezaevlerindeki mevcut koşulları, bir bütün olarak toplumun içinde bulunduğu adaletsizlik ortamının en somut görünümü şeklinde değerlendirerek, Adalet Bakanlığından, devrimci tutukluların taleplerinin yerine getirilmesini istediler.

Tutuklu aileleri bir görüş günü savaş esirleri ile birlikte

görülen bağımsız Kürdistan vaadinin gerçekleşmediği ve Kürdistan'ın Lozan Antlaşmasıyla 4 parçaya bölündüğü ifade edilen raporda, Kürtlerin varlığı inkar edildiği gibi, imha edilmek istendikleri de belirtiliyor. 1923-40 yılları arasında sömürgeciliğe karşı gelişen isyanların katliamlarla bastırıldığını ve bu isyan belgelerinin bizzat Türk devleti tarafından yok edildiğini belirten DSB, "Bugün bile Kürdistan halkının ERNK önderliğindeki mücadelesini dünya halklarından saklamaya çalışıyor" dedi.

Kuzey-Batı Kürdistan'da insan haklarının sistematik bir şekilde ihlal edildiğini belirten DSB, cezaevlerindeki işkenceleri örnek gösterdi. Diğer bir örnek ise, "Hiçbir silahlı eyleme katıldığı tespit edilmeyen Sakine POLAT, sırf politik düşünce-

leri yüzünden 46 yıl cezaya çarptırılmıştır" şeklinde gösterildi.

Türk devletinin, Kürt halkını yok etmek için başvurduğu yöntemlerden birinin de göç olduğu belirtilen raporda, buna benzer yöntemlerin Kürdistan halkının ERNK'ye yardımını kesmeye yönelik olduğu ifade edildi.

Dünya Sendikalar Birliği, raporunun sonuç bölümünde isteklerini şöyle dile getiriyor: "Federasyonumuz, son dönemlerde Avrupa İnsan Hakları Beyannameğine imza atan Türkiye'nin, insan haklarına hiç de saygılı olmadığını belirtir ve sizin komisyonunuzdan, bu durum üzerine acil olarak eğilmesini istiyoruz. Biz sizlerden, Türkiye'ye karşı bir gensorunun hazırlanmasını ve bunun da önümüzdeki dönem çalışmalarınız içinde yer almasını talep ediyoruz."

Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği'yle yapılan röportaj

"Yurtseverlerden, cezaevleri ile ilgili resim, mektup, tutuklu bulunan tanıdıklarının isimlerini, yaşamlarını vb.'ni bize yazıp göndermelerini istiyoruz"

İsviçre'de, Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği kuruldu. Resmen kuruluşunun ardından, İsviçre çapında çalışmalarını yoğunlaştıran dernek yöneticileriyle çalışanları ve amaçları hakkında görüştük ve bilgi aldık.

■ Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği ne zaman kuruldu, amacı nedir?

■ Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği, İsviçre dernekler yasasının 61. maddesine göre 15.5.1988 tarihinde resmi kuruluş kararı aldı. Derneğimizin resmi açılışı, Kürdistanlı yurtseverlerin ve geçmişte TC zindanlarında yatan devrimcilerin de yoğun destek ve katılımıyla 23 Temmuz günü düzenlenen bir toplantıyla gerçekleşti. Derneğimizin amacı, cezaevinde yatan politik tutukluların mücadelesini desteklemek, tutsaklar üzerinde uygulanan insanlık dışı uygulamaları teşhir etmek, şehit ve tutuklu ailelerinin direnişlerine destek vermek, zindanlarda ağır işkenceler gören dışarı çıkmış

olan kişilere yardım etmek ve bütün bu gelişmeler hakkında kamuoyunu bilgilendirmektir.

■ Cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalar hakkında yabancı kamuoyunun yeterli bilgisi yok mudur? Kamuoyuna yönelik çalışmanın zorunluluğunu neden duyuyorsunuz?

■ Bakın şu bir gerçektir ve bunu kabul etmek zorundayız: Kürdistan halkı yerleşik hayata geçtiğinden bu yana, sürekli yabancı güçlerin saldırısına uğramıştır. Daha dün Kürdistan'da yapılan katliamların yaraları taptaze duruyor. Sömürgeci güçler, dünya insanlığının gözlerini kapatarak bu katliamları yaptılar. Kürdistan'daki katliamlar ve uygulanan vahşetlerden dünya halkları habersizdir. Dersim, Ağrı, Palu, Genç gibi direnmenin olduğu her odakta, acımasız katliamlar yapıldı, halkımız soykırımdan geçirildi. Daha doğmamış bebeler ana karnında süngüldü. İnsanlar topluca mağaralara doldurularak diri diri yakıldı. Erzurum, Elazığ ve Diyarbakır'da binlerce idam sehpası kuruldu. Zindanlar vahşet kokuyordu. Bütün bunlar niçin yapıldı? Amaç, Kürdis-

tan'ı ve halkını tarihten silmek, yok etmektir. Şayet o dönemlerde yurt dışında güçlü bir örgütlülük olmuş olsaydı, belki de bu denli katliamlar olmazdı, en azından dünya ilerici insanlığı Kürdistan'daki gelişmelerden ve düşmanımızın uyguladığı alçakça uygulamalardan haberdar olurdu. Bizce kamuoyu çalışması ve uluslararası destek önemlidir.

■ Şu an uluslararası alanda örgütlü bir çalışmadan bahsetmek mümkün mü?

■ Güçlü olmasa da bir örgütlülüğten bahsetmek mümkündür. Eğer bu yönlü bir faaliyetlilik olmasaydı, dünya kamuoyu Kürdistan sorunuyla bu denli ilgilenmezdi. Kürdistan, dünya politik sorununun başında yer alan konulardan biridir. Tabii ki burada Kürdistan'daki gelişmelerin rolü belirleyicidir.

■ Kürdistan halkının bağımsızlık sorununu kamuoyunun temel gündemi haline getiren güç kimdir?

■ Kürdistan sorununu kamuoyunun gündemi haline getiren güç, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin temsilcisi PKK'dır. Zindanlara doldurulmuş

10.000'den fazla savaş tutsağı ve yüzlerce şehidi vardır. Kürdistan'da dökülen kanlar, sergilenen direnişler, halkımızın sesini dünyaya duyuruyor. Bu direnişler, dünya ilerici insanlığının desteğini kazanıyor.

■ Derneğinizin üyelik koşulları nelerdir?

■ Derneğimize herkes üye olamaz. Ancak, derneğimizin amaç ve hedefleri doğrultusunda çalışanlar üye olabilir. İşkenceye karşı olan, derneğimizin amaç ve hedeflerini kabul eden insanlar, derneğimizin çatısı altında toplanıp örgütlenmelidir. Bunun için de temel hedefimiz özellikle işkenceye uğrayanlar, cezaevinde yatanları bu çatı altında toparlayabilmektir.

■ Neden cezaevinden çıkanlar?

■ Cezaevinden çıkanlar zindan şartlarını daha iyi bilirler. Böyle bir görevi yürütmenin temel sorumlulukları onlara düşüyor da ondan. Sonra da; baskıya, zulme, işkenceye, sömürüye karşı olan tüm ilericilerin, Kürdistanlı yurtseverlerin esas görevlerinden biridir. Bu görev mutlaka yerine getirilmelidir. Kürdistan'daki direnişler, savaş esirleri ve şehitler, bu görevin yükümlülüklerini yerine getirmemizi bize dayatıyor.

■ Cezaevinden çıkıp Avrupa'ya gelen insanlar cezaevlerine karşı sorumluluklarını yerine getiriyorlar mı?

■ Cezaevinden çıkanlardan önemli bir kesimi, cezaevinde yatan savaş esirlerine karşı

sorumluluklarının tarihsel bir görev olduğunu biliyorlar ve sorumluluklarını yerine getirmeye çalışıyorlar. Bir kısmı da, çok duyarsız bir tarzda yaşamaktadır, yaşamın boşverliği içinde yüzüyor.

■ Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği, İsviçre dışında hangi ülkelerde kuruldu?

■ Avrupa'nın tüm ülkelerinde bu yönlü hazırlıklar vardır. Birçok alanda yürütülen çalışmalarla derneğin kuruluş aşamasına gelmiştir. Özellikle cezaevinden çıkanlar ve tutuklu ailelerinin yürüttüğü çalışmalar dernek örgütlenmesinde önemli bir yer tutuyor.

■ Sonuç olarak ileteceğiniz mesaj var mı?

■ Başta cezaevinden çıkıp Avrupa'ya gelenler ve cezaevinde yakını bulunan tüm yurtseverlerin birleşerek çalışmalarımıza güç katmalarını ve bulundukları alanlarda Kürdistan'da Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma derneklerini kurarak, Kürdistan bağımsızlık mücadelesine gereken katkıyı yapmalarını diliyoruz. Yine tüm yurtsever Kürdistanlılardan bir istemimiz var: Cezaevleri ile ilgili resim, mektup, tutuklu bulunan tanıdıklarının isimlerini, yaşamlarını vb.'ni bize yazıp göndermelerini istiyoruz.

Adresimiz: 13 Rue Jean Jacques 1201 Genève. Postalan-gerkot 107. 4002 Basel 2.

■ Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Yurtseverlerin

Kaleminden

Kürdistan

Ulusal Kurtuluş Savaşı

Değerli Berxwedan

Satırlarıma başlamadan evvel onurlu mücadelenizi saygıyla selamlar, tüm okuyucu arkadaşlarımızın ve siz değerli Berxwedan yazarları ve emeği geçen tüm arkadaşlara başarılar dilerim.

İnanın bugün çok üzgünüm...

Karşılaştığım, konuştuğum bazı kendini bilmezler —ki bunlar gerçekten Önder APO'nun dediği gibi iflah olmazlar guruhundan olan insanlar—, efendim yok PKK şöyle yapmış, yok olmamış vs...

Evvla şunu söylemek istiyorum:

PKK nedir, nasıl ortaya çıkmıştır?

Yüzyıllardan günümüze kadar Kürt halkının bir birikimi neticesi ortaya çıkmıştır. Hangi dürüst insan ve de bir Kürt evladı, halkının bu kadar sefilce, insanlık dışı kölece yaşamasına tahammül edebilirdi? İşte bunun bir gereği olarak PKK oluştu.

Fakat yukarıda bahsettiklerim, ulusal kurtuluş mücadelesinin hızla büyümesi karşısında sinir krizleri geçirerek çıkardıkları dergilerde de terbiye sınırlarını aşmaktadır. Ben ülkeden bahsetmeyeceğim. Ama şimdi Avrupa'daki derneklere bir bakın, bunların hiçbirinin kitlesel durumları yoktur. Her gün birbirlerini örgütler. Bundan da haz duyarlar. İşleri güçleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine saldırmak, kara çalmaktır. Zannediyorlar ki ne kadar saldırırsak o kadar büyürüz. Yok kardeşim yok. Türkü de Kürdü de sizleri artık çok iyi tanıyor. İnsanlar duydukları ve bunun yanısıra gördüklerine inanıyor.

Kürdistan toprakları, yüzlerce devrimci insanın kanı ile yoğrulurken sizler, köpeklerin bile artık bıraktığı meslek olan tabak yalayıcılığını daha ne kadar devam ettireceksiniz beyefendiler?

Artık doğu vilayetleri diye tanımladığınız yerlerde küçük çocuklar "ben Apocuyum" deyip asker, polis taşlamakta. Bu küçük çocuklar, yarın bayıldığınız bu Avrupa sokaklarında gördükleri zaman sizlere de aynısını yapacaktır. Layık olduğunuz bu durum sizleri hiç şaşırtmasın...

Satırlarıma son verirken, tüm Türk ve Kürt okuyucu arkadaşlara, yurtseverlere, devrimci insanlarımıza ve emekçi kardeşlerimize selam eder, başarılar dilerim.

İzmirli Hüseyin

Kürdistan İşgalci Orduya Mezar Olacaktır

Bilindiği gibi Kürdistan tarihi düz bir rota izlememiştir. Dönem dönem akıllara durgunluk veren kahramanlıklarla geçmiştir. Sonucu yenilgi bile olsa, bu kahramanlıklar tarihçe teslim edilmişlerdir. Bazen de bunun tam zıddı olan ihanet, döneçlik, suskunluk yılları yaşanmıştır. Kürdistan'da her iki olgu da yaşandığından ortaya çıkan çile Kürdistan halkının tabi tutulduğu sürgün dönemleri olmuştur.

Sürgün, mecburi iskan vb. deyip geçmemek gerekir. Bunların bağrında taşıdığı ve kişiyi ömür boyu kahredecek, mutlu etmeyecek, anne-baba ve akrabalarından kopukluğu doğurur. En acısı da doğup büyüdüğü ülkenin hasreti anlatılamaz düzeyde olur. Ülkeden ayrılanlar iyi bilir; ayrılırken, her adım atıldığında ve giderek uzaklaştığında yürek ve beyin acıyla burkulur. Ayrıca bazı ayrılıklar var ki arkanda binlerce ölü ve yaralı bırakmışsan, doyarsa dost ve akrabalarla vedalaşmamışsan, hele hele bir daha o güzelim ülkeneye dönmeyecekse; bilinmeyen, tanımadığın bir yere yolcu isen aynı kaderi paylaştıklarınla Toroslarda, yarıyı ölümlü pençelişirken ve sen onları terkedip yoluna mecburen devam ediyorsan, sonunda bir bozkırda "yaşama" terkediliyorsan bunun acısını tabii ki ancak yaşayanlar bilir.

Evet... yukarıda bahsedilen ana konu kapsamına giren İç Anadolu'da yaşayan (Konya-Ankara-Kırşehir) Kürtleridir. Şimdiye kadar halkımızın bir parçasını oluşturan bu ızdıraplı kesim üzerine pek yazılı materyaller yazılmamıştır. Bağımsız ve özgür Kürdistan özlemi, bu kesimde pek gelişmiş bir olgu değildir. Avrupa'da mücadelemlize tanışanlar hariç. Tabii bunda utanan reformist, teslimiyetçi güçler olmalıdır. Çün-

kü yaşamlarını uzun süre bu kesim üzerinde sürdürmüşlerdir. Rızgari, DDKD, DHKD (Komkar) vb. örgütler, liderlerini dahi buradan tedarik etmesini ihmal etmemişlerdir. Herkesin bol keseden konuştuğu dönemlerde bunlar da, buralarda Kürdistan'ı kurtarınca nasıl parselleyeceklerinden dem vuruyorlardı. Bağrılan halkımızda bunlara kanmaktan başka çaresi olamazdı. Çünkü sağlam ve bilimsel temelde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi bu alanlara daha el atmamıştı.

12 Eylül faşist cuntası geldiğinde, kendinden olmayan her şeyi silip süpürmeye kararlıydı. Tabii ki vahşet düzeyinde kendi düşmanlarını derece derece ayırıyordu, ama hiçbirinin örgütlülüğünü bırakmıyordu. İşte bu durumda bu asalak örgütler, bilinen kasırgada kendilerini Avrupa'da buldular. Avrupa'da ise sakin, pek uğrak olmayan bir yer arıyorlardı. Fazla zorluk çekmeden kapak yuvarlanıp tencereyi bulmuştu. Yer İskandinavya. Uzun bir caddede yürürken birkaç "genel sekreterle" karşılaştığın İskandinavya. Aybaşıda maaş aldığında çocuk parasının eksikliğinden şikayetçi olan "partili militanlar."

İğnçittir. Denilebilir ki bu alanda emekçi Kürdistan halkının tümü yine İç Anadolu Kürtleridir. Buralarda da bu haylazların hismine uzun süre uğramışlar. Tabii bu hain takımı, bu kesimin yurtseverliğinden kaynaklanan yardımlarını kendi sivri zekalarının bir hüneri sayıyorlardı. Bu saltanat fazla sürmedi. Kürdistan'da, Ortadoğu'da olduğu gibi Avrupa'da da ulusal kurtuluş mücadelesi şiddetli bir şekilde gelişiyor ve etrafında onbinleri topluyordu. Sürgün hayatı ikiyüz yıla yakın bile olsa, bu kesimin de etkilenmemesi mümkün değildi. Geç

olsa bile halkımızın bu kesiminin arasına girilmiş ve büyük bir bölümü hain takımının yanlış politikasının ardından gitmeleri engellenmiş ve yurtseverlik katkıları ilk etapta maddi-manevi katkıları, hasreti eskilere dayanan bağımsız ve özgür Kürdistan mücadelesine aktarılmıştır. Her ne kadar reformist-teslimiyetçiler yıllarca beslendikleri bu kaynağa "ne Türktürler, ne Kürttürler" vb. ağır ithamlarda bulundularsa da iş isten geçmiştir.

Bu sefer yılların kini olacak ki sömürgeciliğe ve uzantılarına karşı tavır keskinleşmiş, bu kin yalnız Avrupa'yla sınırlı kalmamış, Konya'da Kürtlerin yaşadığı bölgelere kadar sürüp gitmiştir. Ağustos 1987'de Nokta dergisi, "Dikkat Konya'da köy korucuları" ve ardından "Mevsimlik işçi olarak çalışmaya gelen Mardinlilere muhtar kontrolü" vb. başlıklar atıyordu...

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geç bile olsa halkımızın bu kesiminden her türlü desteği görmüş, silahlı savaşıma 10'a yakın kadro vermiştir. Ülkede pratik savaş içinde yer alan bir yurtseverin (sürgün bölgesinden) dedikleri bu bahsedilenleri doğruluyor ve sürekli kulağında çınlıyor:

"Bizim yaşadığımız alanlar kanayan yara olacaktır."

"Dedelerimize yaşattırmadıkları ülkemiz Kürdistan, faşist orduya mezar olacaktır."

O halde, bu bağrılan sese sürgündeki tüm Kürtler gereken cevabı vermeli, Kürdistan'da yaşayanlar ise bunun derin bilincinde olmalı, günümüzde de sürekli bir tehdit olarak bize dayatılan sürgünlere karşı koymalıyız. Metropollerden atılan bu ANA KAYNAGA DÖNÜŞ hamlesini güçlü kılalım.

Mesut
23.7.1988

Komkar Kelle Göstermeye Meraklıdır

Ben bir arkadaşımın evine misafir gittim. Oraya başka birisi 15 Temmuz tarihli Berxwedan sayısını getirmişti. Gazetede ZDF programına ilişkin yazı gözümde çarptı. Merak ederek okumak istedim. Yalnız ben gazeteye karşı olduğum için, arkadaşımın alıp okumak istediğim. Arkadaşım ise, "Benden alacağına bak burada var, gazete dağıtan arkadaştan al" deyince, ben de birisini alıp okudum.

Konuyu fazla uzatmadan size ne diyeceğime geçeyim:

Komkarlılar televizyon programlarına çıkıp kelle göstermeye meraklıdır. Ve Alman emperyalizmine yardımcı oluyorlar. Böylelikle Kürdistan ulusal hareketine darbe vurmak istiyorlar. Ben bu komprador takımını çok iyi tanırım. Onlar hiçbir zaman Kürt halkı için çalışmadılar, çalışmazlar da. Ama onların bir ulusun kaderiyle oynamaya hakları yoktur. İnsan diyorsak kendimize, gerçekleri görmek lazım. Kendi görüşüme göre, Kürdistan meselesi, atom bombasından daha tehlikelidir. TC için bu mesele böyle bir durumdayken, o tav-

şan yürekli Komkarlılar Avrupa'da mı Kürdistan'ı kuracaklar? Avrupa'da herkes horoz kesilebilir. Onlar hiçbir zaman kurtuluşun geleceğini aydınlığa çıkaramaz, tam tersine karanlığa götürürler.

Onlara göre bu mesele kan dökülmeden masa üstünde TC ile pazarlık sonucu çözülür. Daha önce belirttiğim gibi, atom bombası gibi tehlikeli bir mesele nasıl kan dökülmeden halle-

dilebilir?

Yeter artık, bu kadar da şerefsizlik olmaz. Bir de televizyona çıkıp utanmadan, PKK çocukları kandırıp cepheye gönderiyor diyorlar. Kürt halkı —cahilse de— o kadar cahil değildir.

PKK, davasında haklıdır. Yaptığı her şeyi tam yerinde yapıyor. Gerçekten yiğit bir örgüttür. Herkes PKK'li olamaz.

Bir yurtsever

BERXWEDAN'a...

Sayın Berxwedan yazarları, gelecek sayılarda biraz da Türk halkına yapılan baskı ve işkenceler haber olarak verilmesinde fayda görüyorum.

Türk kitlesinin desteği artar, kazanımlar olur. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine daha çok katılımlar olur.

Bazı Türk gruplarının gazetelerini baktığımızda sadece Almanya'daki işçi direnişlerini yazıyorlar. Sanki Türkiye'deki direnişi bitirmiş, Türkiye ve Kürdistan'da bir şey olmuyormuş gibi. Ama böyle yapmakla kendilerini kandırdıklarına inanıyorum. İsveç'te birçok Türk

derneği vardır. Bunların hepsi de Stockholm'deki federasyona bağlıdır. Federasyon ise, konsolosluk yetkililerinin elindedir. Dernekçiler de "devrimcilerdir." Yani bunlar kendi varlıklarını, yılda bir-iki gazete çıkararak sürdürmeye çalışıyorlar.

Berxwedan dağıtıcıları, gazeteyi tüm okuyuculara iletmiyorlar. Büyük kitle vardır. Örneğin Göteborg'da 30 Berxwedan okuyucusu vardır. Bu 30'un en az 100 akrabası vardır. 100 de 300 olur.

Feryat

Kıravatlı Köy Korucularının Oyunu Bozulacak

Bugün Avrupa alanında, Kürt halkı üzerinde büyük oyunlar oynanmaktadır. Bu oyunların içinde kıravatlı köy korucuları da yer almaktadırlar. Halkımızı bölmek ve ulusal kurtuluş mücadelemizi engellemek için her türlü ihanete başvurmakta. Tutmuşlar işte, "sen Yezidisin, gel beraber çalışalım ve kiliseler vasıtasıyla Alman devleti pasaport verir. Sosyal hakkını tam alırsın. Size burada mezarlık yeri alalım. Kürdistan'a gitmeyelim, Kürdistan kurulsun bile bize bir şey yok" vs.

Evet bunlar, bu işi kimin hesabına ve hangi ihanetçi örgüt adına yapmaktalar? Bundan 5 yıl önce bütün yurtsever Yezidi kesimi bu baylarla çalışıyordu. Kim mezarlık yeri, pasaport, sosyal hakkını alabilirdi? Fakat bu baylar, bu sahte vaatlerle milleti sömürdüler, Türkiye metropollerinde kuyumcu dükkanları, villalar satın aldılar. Gerçekleri gören yurtsever Yezidi kesimi, bu hainlerden kaçtı.

Bu hainler artık tanınıyorlar. Şu çok iyi bilinsin; bundan sonra ne TC, ne Avrupa emperyalizmi ve ne de bu vatan hainleri bizi bölebilir. Bu çabaları boşa çıkarılacak, ulusal kurtuluş mücadelemiz engellenemeyecektir.

ERNK taraftarı
bir yurtsever Yezidi/Celal

"Kamuoyuna Duyuru"yu Kamuoyuna Duyuruyoruz

Çıktığı günden beri Kürt halkının değerlerine saldıran, bu değerleri yok etmek isteyen, Misak-ı Milli (Kemalizmin) anlayışının savunuculuğunu yapan Birlik Yolu adlı sosyal-şoven örgüt, 11.6.1988 günü, Kürt halkının öz değerlerinden PKK'ye saldırı amacını güden bir bildiri dağıtmaya çalışmıştır.

"İsviçre-Birlik Yolu" imzalı "Kamuoyuna Duyuru" adlı küfürname ve de iftiraname içerikli bildiri sahipleri, dağıtacak kimseleri olmadığı için, oyuna getirerek halktan inançlı-dürüst insanlara, içeriği okutulmadan dağıtılmaya çalışmışlardır. Dolayısıyla her seferinde olduğu gibi bu insanların iyiniyet ve dürüstlükleri bir kez daha sömürülmüştür.

TC generallerinin kaleminden çıkmış gibi bir içeriğe sahip ve devrimci-demokratik adına çok kirli-lekeli olan bu bildiriyi, hemen hiç kimse de alıp okumak istememiştir.

Bu bildirinin dağıtımında rol oynayan insanlar, aynı saatte kitle içine çağrılarak onlarla konuşulmuş, son söz hakkı da kendilerine verilmiştir. Temsilen biri şöyle konuştu: "Biz bu bildiriyi okumadan Birlik Yolu'ndan bir şahıs komplo düzenleyerek, bizleri dağıtıma sürüklemiş, dolayısıyla birer piyon olarak kullanmıştır. Birlik Yolu'nu komploculuk ve provokatörlükle suçluyoruz..." Bunukantlamak için de "ERNK 4. yılında" afişin yapılandırılmasına gözetleyici olarak katıldılar.

Lozan'dan bir grup yurtsever

BERXWEDAN'A HER AY BİR MEKTUP KAMPANYASI SÜRÜYOR

Okuyucularımıza yaptığımız bir çağrıda, okuyucularımızı **Berxwedan'a** her ay, çeşitli içeriklerde bir mektup gönderme kampanyasına katılmaya çağırmıştık. Kampanyamız halen devam ediyor.

Bütün okuyucularımızı bir kez daha resim, şiir, haber ve çeşitli konularda yazılar göndererek, **Berxwedan'ın** her ay bir mektup kampanyasına katılmaya çağırıyor ve **Berxwedan sizlerindir** ilkesini pratikte göstermeye davet ediyoruz.

Mini anket

''88 YILINI KİM KAZANACAK?''

İzinden döndünüz, hepimizin bildiği gibi, 1987 yılı, —PKK ile TC arasındaki savaş açısından— PKK yılı oldu veya en azından onun lehine kapandı. Bu yıl (1988), PKK ile TC arasında bir sınav yılı olarak değerlendiriliyor. Siz Kürdistan'a gidip gördünüz ve tartıştınız. Bu konuda edindiğiniz izlenimleri aktarır mısınız?

İzinden dönenlerden:

1. "Valla iznimi memleketim Urfa'da geçirdim. Yolucağumda bir grup TC askeri de vardı. Bazı şeyler sormak istedim. Nereye gideceklerini sordum. İçlerinden biri sınır boylarında Apocularla savaşmaya gittiklerini söyleyerek, ama hiç istemeyerek gitmek zorunda olduklarını belirtti. Yalnız kendisi değil, bu durumda olan birçok —tanıdığım— arkadaşının da olduğunu söyledi.

Bunun üzerine bir soru daha sordum: 'Apocular kimdir, ne yapmak istiyorlar, neden çekiniyorsunuz onlardan?'

Şöyle cevap verdi: 'Apocular, burada bir Kürt devleti kurmak istiyorlar. Suriye-Türkiye sınırından sızıyorlar. Eten duvar oluşturulduğu halde, nasıl giriyorlar anlayamıyorum. Apocular genellikle askerleri alınlarından vuruyorlar. Bir komutanım anlatıyordu; onların 200 metreden hedeflerine vurabilenler olduklarını söylüyordu.'

'Bu yıl kimin yılı olacak?' sorunuza karşılık, '88 yılı da PKK'nin olacak diyorum. Tüm savaşçılara başarılar diliyorum.'

2. "Ben iznimi Ankara ve Antalya'da geçirdim. Sordunuz bu soru, Türkiye'nin her tarafında konuşulan bir konudur. Tabii mücadelenin aleyhinde konuşanlar da var. Fakat bu durum beni olumlu etkiledi.

Ben de inanıyorum ki bu yılı PKK kazanacak"

3. "İznimi Varto'da geçirdim. Bir akşam, Apocuların geldiğini haber aldık. Bu haber üzerine, 150-200 jandarma, özel tim, komando köye doldu. Elleri tetikte, en ufak bir kıpırdayıta insanı yok edecek vaziyetteydiler. Apocular ne oldu bilmiyorum. Ama köyün dışında bir geri zekalı yakalayıp götürdüler. Düşünüyorum da, bu duruma düşen Türk askeri birlikleri, '88 yılını Apocular karşısında nasıl geçirecekler!'"

4. "İstanbul'dan geliyorum. Öğretmenim. PKK'nin mücadelesini, tanık olduğum tartışmalardan tanıyorum. Buraya gelir gelmez, mücadelenin tartışıldığı yerleri aradım. Pek bilemiyorum ama, bu mücadelenin bu kadar geniş konuşulmasından ötürü, PKK'nin kazanacağına inanıyorum."

5. "Ben Doğu'da (Kürdistan'da) öğretmenlik yapıyordum. Hükümet, 'Gidin Türkçe öğretin de nasıl öğretirseniz öğrettin' diyorlar, anlamıyorum..."

Batı Berlin'den
8.8.1988

Üçüncü Bir Yol Yok

Halkımızın direniş sesi **Berxwedan'a**, biz yurtseverlere açtığı okuyucu sayfası için **candan teşekkür ediyorum.**

Benim değinmek istediğim; çeşitli örgütlerde faaliyet yürütmüş, fakat şu an kendilerine "bağımsızım, tarafsızım" diyenlerin konumudur.

Günümüzde Kürdistan'da savaşan iki güç, iki cephe vardır. Biri devrimci, diğeri ise karşı-devrimcidir. Devrim cephesinde PKK, karşı-devrim cephesinde emperyalistlerin desteğindeki TC vardır. O halde üçüncü bir yol yoktur. Hele hele mücadelenin güçlü mevziler kazandığı bu dönemde, "bağımsızım, tarafsızım" diyenlerin durumuna

gülmek elde değil. Diyaletik materyalizmde "bağımsız, tarafsız" diye bir şey yoktur.

Fakat kendilerini böyle görenler, kitlelerin kafalarını bulandırmaktan, dedikodu yaymaktan başka bir şey yapmıyorlar. Böyle yapmakla, bu kişiler kendileriyle çelişkiye düşüyorlar mı? Bu, taraf tutmak demektir. Mücadelemize de önyargılı yaklaşıyorlar.

Eğer insanlık onuruyla yaşamak istiyorsanız, sizleri dürist olmaya, devrim cephesine katılmaya çağırıyorum.

Hannover'den bir yurtsever
13.8.1988

''Berxwedan'a Her Ay Bir Mektup'' Kampanyasını Candan Destekliyorum

Sevgili Kürdistanlı yurtseverler!

Gazetemiz **Berxwedan'ın** "Berxwedan'a her ay bir mektup kampanyası"na katılmak, yüzyıllardır düşünceleri kafalarına hapsettirilmiş biz Kürdistan insanları için kaçırılmaz bir fırsattır.

Bir Kürt insanının düşüncesine getirilen baskı bizde aileden başlar. Hangimiz daha küçük bir çocuk iken söylediğimiz bir laftan, kelimeden dolayı büyüklerimizden dayak yememişiz ki? Sonraları değişti mi bu durum sanki? 15-20 yaşlarına gelmiş bir genç, Kürdistan'da olsun, bu modern Avrupa'da olsun, ailede düşüncesini özgürce açıklayabiliyor mu? Babalar veya büyükler çocuklara söz hakkı vermeyerek, en ufak bir konuşmada çocuklara sopayı basarak, azarlayarak halen günümüzde bile küçük bir kral rolünde değiller mi?

Ya Kürdistan kadınları? Hangi gün kendilerine söz hakkı verildi, düşüncelerini açıklamaları için? Söyledikleri bir laf yüzünden Türk ordusundan dayak yemeyi öğrenerek gelip kendilerinde bunu uygulayan kocalarından ne kadar dayak yediler; yiyorlar, azarlanıyorlar?

Sadece aileyle mi sona eriyor düşünceye getirilen baskı? Ya sömürgeciler!

Aslında en büyük suçlu, sorunlarımızın temel kaynağı bu cellat sömürgecilerdir. Binlerce insanımızı düşüncesini açıkladı diye yatırmadılar mı işkence tezgahlarına? Katletmediler mi yüzlerce insanımızı, bağımsız ve özgür bir Kürdistan düşüncesini savundukları için? Halen işkence etmiyorlar mı vahşi sömürgeciler, insanlarımız düşüncelerini açıkladıkları için?

Günümüzde bile düşünce özgürlüğünden dem vuran Ba-

tı Alman emperyalistleri, insanlarımızı düşünce suçundan dolayı içeri atıyorlar, görülmemiş insanlık dışı baskıları uyguluyorlar insanlarımızı karşı. Sömürgeciler de uşağı oldukları emperyalistlerden aldıkları cesaretle halen insanlarımızı düşüncelerinden dolayı işkencehanelerde katli ediyorlar.

Niçin?

Düşünceden korktukları için.

Demek ki düşünceyi geliştirmek, daha da bilinçlenmek, daha doğru, bilimsel ve tutarlı düşüncelere sahip olmak çok önemli bir şeydir. Bu özellikle biz Kürtler için daha da önemlidir. Çünkü bize düşüncemizi açıklama hakkını ne ailemiz, ne de çevremiz verdi. Bu hakkı, sömürgecilerden ve emperyalistlerden ise hiç görmedik.

Ama düşünceler, eğer açıklanıyor, başka insanlar bundan haberdar oluyor veya yazıya dökülüyorsa önem taşırlar ve en önemlisi de pratikte uygulanıyorsa... Yoksa bir insanın kafasındaki düşüncenin pek büyük bir önemi yok.

Bakın Emile Zola adında bir düşünür bu konuda ne diyor:

"Ancak yazıya geçmiş düşüncelerin değeri vardır; geri kalanlar, boş çırpınıslardan, rüzgarların alıp götürdüğü bir saatlik hayallerden başka bir şey değildir."

O halde çeşitli konularda düşüncelerimizi açıklama fırsatını bize veren gazetemiz **Berxwedan'ın** çağrısına kulak verip; "Berxwedan'a her ay bir mektup kampanyası"na katılmak ve düşüncelerimizi yazmak için kaleme sarılalım.

Bir Kürt yurtseveri
B. Azadî

CANIM KÜRDİSTAN'IM

Ne zaman bir şiir yazmak istesem
Ellerim vatan yazar canım Kürdistan'ım
Ne zaman oturup hayale dalsam
Aklıma o güzel toprak gelir canım Kürdistan'ım

Ellerimi Mazlumlara uzatışımda
Geceleri rüyamdan uyanışımda
Gurbet ellerinde her ağlayışımda
Umudum sen oldun canım Kürdistan'ım

İşyanlar yükselir zindanlara doğru
Bedenimiz yöneldi dağlara doğru
Gözlerimiz yollarda vatana doğru
Herkesin gözü sendedir canım Kürdistan'ım

Vatanımızdan kopuk yaşıyoruz burada
Umutsuz dolaşırız bu beton sokaklarda
Kim ölmeyi istemez Alarengi altında
Seni unutamayız canım Kürdistan'ım

Bijî PKK-ERNK-ARGK!
Bijî serok APO!

Dörverden'den Devran

AĞUSTOS MEKTUBU

Mücadelemizin Geliştiğini Daha İyi Kavırıyoruz

Bizlerin olan **Berxwedan'ın** (sayı 58) çağrısını okuduğumda kaleme sarıldım ve bu Ağustos mektubumu yazdım.

Konu: Günümüzde gelişmekte olan ulusal kurtuluş mücadelesini kavramak ve mülteciliği anlamak.

Ülkemizdeki mücadelenin gelişmesini yayınlarımız dışında, burjuva basınından, Türk faşist burjuvazisinin en yetkili ağızlarından, tek umudumuz olan kurtuluş mücadelemize yurt içinde ve dışında yapılan komplolardan ve hatta emperyalist ülkelerin başı olan ABD'nin parlamentosunda yapılan tartışmalardan anlıyoruz ki gelişmektedir ve giderek "Her şey bağımsız ve özgür bir Kürdistan" şiarına yaklaşmaktadır.

Artık bugünden sonra kalıp mücadelenin haklılığı ve haksızlığını tartışmak, mücadeleye şüpheyle bakmak, kaçkınlığı maskeleyen deve kusunun saklanışına benzer.

Saflaşmanın ve düşmanın ülkemizden kovmanın zamanı çoktan gelmiş, geçiyor bile.

Gelelim mülteciliğe: Dünya devrimlerini okuyan her insan, mülteciliğin mücadelelerde bazen gerekli olduğunu, hatta önemli roller oynadığını, mücadele veren güçlerin taktik değiştirip ülkeden çıkabileceklerini bilir. Yani anlayacağımız mülteciliğin de bir değer ve haysiyeti vardır.

Peki o zaman kaçkın oportünist ve reformist mültecilere ne demeli? Onlar mülteciliği nasıl ele alıyorlar? Avrupa'da nasıl bir pratiğin sahipleri oldukları çok iyi biliyor.

Türk faşist sömürgeciliğinin ekonomik politikası sonucunda halkımız senelerdir sürgün ediliyor. Aç, işsiz bırakıldığı için Türkiye metropollerine ve Avrupa'ya göç ediyor. Vs. vs.

İşte yukarıda bahsettiğim tipteki veya mülteciliği kendileri için süreklileştiren güçler, düşmanın ekonomik siyaseti sonucu Avrupalara göçmüş olan insanlarımızı "ekonomik mültecilersiniz" deyip kendileri gibi olan Avrupalı sosyalistlerle her gün insanlarımızı aşağılamaktadırlar.

Bu "militanlarımız" ekonominin toplumların değişiminde nasıl rol oynadığını bilmiyorlar mı?

İnsanlar politikayı istedikleri için yapmazlar, ihtiyaçları insanı politika yapmaya zorlar.

Bu mülteci militanlar, iyi bilsinler ki, ekonomik nedenlerle Avrupa'ya gelen emekçi halkımız, Partisine sahip çıkacaktır. Kaynağa dönüşün gereklerini de yerine getirecektir.

Yaşasın kaynağa dönüş ruhu!

İsveç-Sundsvall'dan
Selim/6.8.1988

Hürriyet Gazetesi ve Bazı Karanlık Çevrelerin Yeni Bir Oyunu

Ulusal kurtuluş mücadelemize karşı yeni provokasyon ve komplolar geliştirilmeye çalışılıyor. Faşist Türk sömürgecilerinin direkt yönlendirmesi ile uluslararası alana da yansıtılmak istenen komplo ve provokasyonlarla, ulusal kurtuluş mücadelemiz lekelenmek isteniyor.

Palme Cinayeti ve Yeni Bir Provokasyon

Son birkaç ay içerisinde İsveç'te yoğun bir biçimde yeni gündeme gelen Palme cinayeti ve bu cinayetin sorumlularını açığa çıkarma yönündeki tartışmalar sonuca ulaşırken, Türk MİT'inin kaleminden ve bazı karanlık çevrelerin iddialarına dayanarak Hürriyet gazetesinde Mehmet Ali Yula'nın imzası ile 3 dizilik bir yazı yayınlandı. Yazıda Palme cinayeti üzerine, Hürriyet gazetesinin yeni bir senaryosu işlendi.

Başından sonuna kadar MİT kaynaklı yazıda, Palme cinayetinin sorumlusu olarak PKK gösterilmeye çalışılıyor. M. Ali Yula'nın yazısına göre, Palme'yi PKK'nin vurduğuna dair var olan belgeler kaybolmuş ve bu belgelerin peşine Avrupa polisi ile birlikte PKK yönetimi de düşmüştür. Tam bir polisiye mantık ve düzmece bir sürü olayın sıralanması ile yazılmış olan yazı, Palme cinayetinde yer alan Türk MİT'inin açığa çıkmış olan yüzünü gizlemeye yönelik olarak kaleme alınmış. Başta sona kadar yazıda Türk MİT'inin Palmeyi katletmede aldığı rol gizlenmeye çalışılmıştır.

M. Ali Yula tarafından 3 günlük bir yazı dizisinde (23-24-25 Ağustos) sözkonusu edilen belgelerde Palme hakkında "PKK yönetiminin vur emri olduğu" yazılıyor. Bunun yanı sıra, PKK'ye yakın bir kaynak diye verilen ve kim olduğu belli olmayan karanlık bir çevrenin iddialarına da yer verilmiş ve PKK Genel Sekreteri'nin Özal ile Suriye gezisinde otonomi için görüşme yapacağı biçiminde bir iddiaya da yer vermiştir. Yazı böylesine asılsız iddialarla doldurularak, 1. sayfada ve manşetten üç gün üstüste yayınlandı.

Bu yazı dizisinin ardından 30 Ağustos 1988 tarihli Hürriyet gazetesinde M. Ali Yula, yeni bir haber ile ortaya çıktı. Sözkonusu belgeleri elinde bulunduran "Halil" kod isimli birinden bahsetmeye başladı. Bu kişi ile çeşitli görüşme maceraları da yaşadığını söyleyen MİT kimlikli muhabir, bir de arkadan resmini yayınlamış. Bu Yeni iddialarla birlikte oynamak istediği oyununa zemini biraz daha uygun hale getirmeyi amaçlıyor. Sözkonusu kişiyi İsveç ve Alman polisi ile de görüştüren M. Ali Yula yakında belgenin açıklanacağını da sözlerle eklemeyi unutmamış(!)

Buradan da görüldüğü ki, oynamak istenen bir provokasyon adım adım uygulamaya konulmak isteniyor. MİT, Palme cinayetindeki rolünü gizlemek için yeni bir taktiğe başvuruyor. Sahte isim ve belgeler arkasında, yeni bir bulanlık ortam yaratmayı amaçlıyor. MİT'in bu görevini ise, bu sefer Hürriyet'ten M. Ali Yula üstlenmiş durumda.

Hürriyet gazetesinde böyle bir yazı dizisine neden bu dönemde başlandı? Sözkonusu yazıda, bu bilgileri 1988 yılının başında eline geçtiğini iddia eden Hürri-

yet gazetesi, neden bu kadar bekledi? Eğer bu bilgiler kendisine ulaşmışsa, neden daha önce yayınlama gereği duymadı da bugün yazıyor? Bu ve benzeri sorularımızı çoğaltabiliriz. Şimdi bunlara kısaca cevap verelim.

İsveç'te Patlak Veren Skandal ve Sonrası Gelişmeler

İsveç'te eski Adalet Bakanı Anna Greta Leijon, Hans Holmer ve yayıncı Ebbe Carlsson'un geliştirmek istediği yeni bir oyun, ortaya bir skandalın çıkması ile birlikte, fiyasko ile sonuçlanmıştır. Bunun üzerine eski Adalet Bakanı istifa etmiş ve adı skandala karışan diğer kişiler hakkında da KU'da (Anayasa Komisyonu) dava açılmıştır. Bu dava ve bu davaya ilişkin olarak sürdürülen soruşturma ve mahkemelere ilişkin gelişmeleri geçen sayımızda duyurmuş-tuk.

İsveç tarihinde görülmemiş bir skandalın ortaya çıkması Leijon'un istifa etmesi vb. gelişmeler, Palme cinayetine PKK'nin adını karıştırmaya yönelik olarak düzenlenen komploların fiyasko ile sonuçlanması ardından açığa çıktı. Yine, bu sorgulamalar sırasında İsveçli bir tekel sahibinin Ebbe'ye 2 milyon kron yardımda bulunarak, madde olarak finanse ettiği açığa çıktı. Bütün bu gelişmeler içerisinde olayla yeni bağlantılar tespit edildi.

En önemli bağlantı ise, silah uzmanı olarak bilinen ve evinde İsveç'te bulunması yasak silahların yanı sıra, Hans Holmer'in korucularına özel olarak getirttiği silahlar ile MİT'e ait bazı dökümanlar bulunması durumunun açığa çıkmasıdır.

Bütün bu gelişmeler ile birlikte, Palme cinayetinde yer alan güçlerin (MİT-SÄPO-CIA) ortaklığı daha açık bir şekilde ortaya çıktı. MİT'in Palme cinayetinde üstlendiği rolün böylesine gizlenemez bir şekilde açığa çıkması, faşist Türk rejimini de telaşa boğdu. Bu gelişmelerle birlikte, MİT-SÄPO-CIA ortaklığı üzerinde daha da belirgin bir şekilde dikkatlerin toparlanmasını engellemek için yeni yönelimlere ihtiyaç vardı.

Hürriyet'deki Yazı Dizisinin Amacı

Hürriyet gazetesinin MİT kimlikli muhabiri M. Ali Yula yeni bir provokasyonu tertiplemede kilit bir rol ile görevlendirildi. Adı ve resmini yayınlamadığı sahte PKK'li yönetici ise, bu senaryonun bir parçası haline getirildi. Halil isimli bu "yönetici" Hürriyet'te belgelerin elinde olduğunu açıklıyor.

Hürriyet gazetesinin böylesi bir dönemde bu yazı dizisini ve provokasyonu geliştirmeye başlaması bir tesadüf değildir. Or-

taya atılan senaryo en sıradan insanları bile inandırmayacak bir bayağılıkta. Polisiye filmlerdekinin çok düşük bir kalitesi ile hazırlanmış olan senaryoya gizemli bir hava vermek için de bir sürü sahte buluşma, görüşme tertiplenmiş. Bunların hepsini düşürmüş olan M. Ali Yula, bazı ayrıntıları unutmak olacağı ki, yine de kendi yalanını ele vermekten kurtaramıyor kendisini.

Alman ve İsveç polisi harekete geçiyor, ama bunda Hürriyet'in MİT kimlikli muhabiri M. Ali Yula'yı aracı olarak kullanıyor. Bu tuhaf iddiaya kimi inandıracaklar. Önce kişilerden bahseden M. Ali Yula, şimdi bir kişiyi açığa çıkardı. Yakında sahte bir belge ile de ortaya çıkarsa buna kimse şaşırmasın. Çünkü bu tür komploculuk Türk MİT'i ve Türk burjuva basının karakterinde vardır.

Şimdi, Hürriyet böyle bir dişiye, MİT'i kurtarmak ve PKK'nin adını lekelemek ve yeni provokasyonlara zemin hazırlamak için başvurdu. Kendileri dışında hiçbir çevrenin ciddiye bile almadığı bu yazı dizisi ile Hürriyet gazetesi, Türk MİT'inin öteden beri Palme cinayetini PKK üzerine yıkmaya çalıştığını yeni bir düzeye çıkarmak için, bu yazıya gerekine duyuyor.

Böylesi bir provokasyonun tertiplenmesi tabii ki sadece Hürriyet gazetesi ve MİT kimlikli muhabiri ile de sınırlı değildir. Bunda MİT'in ve uluslararası komplocu güçler ile bazı provokatör-karanlık güçlerin de yer aldığı inkar edilmelidir.

Sözkonusu çevrelerde iddiala-

rının tutmayacağını çok iyi biliyorlar. Şimdiye kadar düzenlenen bütün provokasyonlar gibi bunun da boşa çıkacağı daha ilk günde belli oldu. O halde böylesi komplocu-provokatif yönelimlere girmelerinin anlamı nedir?

Son dönemlerde, İsveç'te meydana gelen gelişmelerle birlikte, Palme cinayetine PKK'nin adını karıştırmaya çabaları büyük bir fiyasko ile sonuçsuz kaldı. PKK'ye yüklenilmek istenen iddiaların asılsızlığı, artık inkar edilmez bir şekilde ortaya çıktı. Bunun yanı sıra, başta İsveç kamuoyu olmak üzere, Avrupa kamuoyu ve basını Palme cinayetine PKK'nin adını karıştırmaya inanmadıklarını açıkça dile getirmeye başladılar.

İşte ortaya çıkan bu tür gelişmeler ortamında, cinayette rol oynayanlar belirginleşti. Bütün dikkatler SÄPO-MİT-CIA'ye çevrildi. Tarihsel suç ortaklığı belirgin bir şekilde ortaya çıkmaya başladı. İşte, Hürriyet gazetesi Türk egemen sınıflarının bu komplocu ve terörist yüzünü gizlemek için yeni bir provokasyonu geliştirme ihtiyacı duydu. Sözkonusu yazıyı da bu amaçla alelacele bu dönemde yayınlamaya başladılar.

Bu kez bir şeyler tutturabilmek için, ortada bir belge ve kişilerin adı dolaşmaya başladı. Bu kez acele etmek istemeyen MİT, bilgilerini adım adım açıklamaya başladı. Böylece bir inandırıcılık da kazandırmaya çalışıyordu. 23-25 Ağustos'ta çıkan yazıda bahsedilen kişi ve belgeler, bu kez 30 Ağustos gün-

kü sayıda "Halil" ismi verilerek, belgelerin elinde bulunduğu kişi olarak hayali senaryonun 2. perdesi tamamlandı.

Sahneye konulmak istenen provokasyonun bu 2 perdelik oyunla bitmeyeceği açıktır. MİT yeni isim, yeni eleman ve yeni belgeleri devreye sokarak bu komployu devam ettirecek ve oyna yeni perdeler ekeleyecektir. Kamuoyu açısından hiç de şaşırtıcı olmayan bu durum, daha önceleri sergilenmek istenen oyunlardaki provokatif açıklamalardan da görülebilmektedir.

Provokasyonlar Gerçeği Gizleyemez

Halkımıza ve öncü gücü PKK'ye karşı düzenlenen hiçbir komplo ve provokasyon gerçeği gizleyemez ve halkımızı içine girdiği ulusal kurtuluş mücadelesinden alıkoyamaz.

Hürriyet gazetesinde MİT kimlikli M. Ali Yula'nın MİT ve bazı provokatif-karanlık güçlerle işbirliği içinde geliştirmeye çalıştığı bu yeni oyun da tutmayacaktır. Hiçbir güç tarafından ciddiye bile alınmayan sözkonusu iddialar, faşist rejimin komplocu ve provokatif yüzünü gizleyemez.

Son olarak Hürriyet gazetesinde yazı dizisi çerçevesinde önyak olduğu konunun da ayakları havada kalmaya mahkumdur. Uluslararası kamuoyunun çok açık bir şekilde bildiği gerçekler, hiçbir şekilde gizlenemez ve çarpıtılamaz.

İSVEÇ'TE KU (ANAYASA KOMİSYONU) SORGULAMALARI VE SONUÇLARI

Son dönemlerde İsveç'te yaşanan gelişmeler önemli sonuçlara da yol açtı. KU'da yapılan sorgulamalarda, Palme cinayetinde gerçek suçluları gizlemeye çalışanlar ve hukuk dışı uygulamaları yürütenler ile MİT bağlantılı faaliyet gösterenler açığa çıktı.

KU'da yapılan sorgulamalar gerçeğin açığa çıkmasına yol açtığı gibi, İsveç kamuoyu ise PKK'ye yönelik saldırı ve iftira kampanyasının fiyasko ile bitmesinde büyük bir çaba gösterdi. Bütün bu gelişmeler ve gerçeğin açığa çıkması ile birlikte, kamuoyu, Palme cinayetine adı karıştırılmak istenen PKK ve bu vesileyle Kürt halkının lekelenmeye çalışılan bağımsızlık mücadelesinin meşruluğunu bir kez daha teyid ettiler.

Hele MİT ile ilgili dökümanların evlerinde bulunduğu skandal sahipleri Hans Holmer, korucusu P.O. Karlsson ve diğerlerinin adlarının yeni skandallara karışması gerçeğin daha net bir şekilde açığa çıkmasını birlikte getirdi. Soruşturma sürecinde sözkonusu bu çevrelerin ortaya çıkan durumları olayın bağlantılarını birçok yönüyle ortaya çıkardı.

İsveç başsavcılığının Palme cinayetinde PKK'nin rol oynayabileceği kuşkusunun yersiz olduğunu açıklaması ve Palme cinayeti soruşturmasının yönünü başka taraflara kaydırmasına rağmen, sözkonusu çevreler bunda ısrar ederek, yeni komplolara yönelmişlerdir. Bir önceki sayımızda da duyurduğumuz gibi Ebbe Carlsson'un bir numaralı tanığı dediği Mehmet Oktay adlı MİT ajanının kimliği bizzat İsveç basını tarafından deşifre edilerek durum açığa çıkarıldı. İsveç basını sözkonusu bu tanığın Türk MİT'i tarafından böyle bir bilgi verilmeye zorlandığını açıkladılar.

Yayınca Ebbe'nin ve kendisiyle homoseksüel ilişki içinde olduğu Hans Holmer'in bir numaralı şahidi de MİT ajanı çıktı. Bu gelişmelerde sözkonusu bu çevrelerin kimlerle ortaklık içinde olduklarını çok açık bir şekilde ele vermektedir. MİT, SÄPO ve İsveç polis teşkilatı içindeki bir grubun, Palme cinayetini PKK'nin üstüne atma çabalarının kaynağı ve amacı da bu gelişmeler ile birlikte daha da açığa çıkmaktadır.

İsveç'te ortaya çıkan bu gelişmeler ve 9 Kürt yurtseveri üzerinde süren uygulamalar demokrat kamuoyunun yoğun bir tepkisine yol açmaktadır. İsmet Çelepli ve ailesi üzerindeki psikolojik işkence uygulamaları Prof. Dr. Borga tarafından verilen bir raporla belgelendi. Yine, diğer 8 Kürt yurtseverinin belediye sınırları dışına çıkmaları engellenerek aynı uygulamalara maruz kalmaktalar. Çelepli bu uygulamalar karşısında Norveç'e iltica etmiş, daha sonra buradan iade edilmeyeceğine dair güvence alamadığından Stockholm'e geri dönmüştür.

NETİCEDE YİNE GERÇEK...

(İsveç/Berxwedan):

Neticede de yine gerçek kazandı. İsveç Anayasa Komisyonu-KU, Ebbe Carlsson skandalı ile ilgili görülen 18 kişiyi sorguladı. Sorgulamanın ilk bölümü hakkında daha önce yazmıştık. Sorgulamanın ikinci bölümünde perde arkasında başrolü paylaşımların sorgulanmaları dikkat çekici.

Daha önce sorgulamanın birinci bölümünde sorgulanan İsveç Polis Teşkilatı Şefi Nils E. Ahmansson, skandalın baş oyuncularından Ebbe Carlsson'un elinde oyuncak olmadığını belirtmek istediğinden dolayı tekrar sorguya çekilmek istendiği-

yip görelim.

KU'nun ikinci dönem sorgulamasında sorguya çekilenler sırasıyla şöyle konuştular:

İsveç Polis Teşkilatı Şefi Nils E. Ahmansson: "Ben asla Ebbe'nin elinde oyuncak olmadım. Adalet Bakanı Anna Greta Leijon'un Ebbe'yi görevlendirdiğini bildiğim için, Ebbe'ye güvenebildim. Ondan yararlanmaya, bilgi almaya çalıştım."

Adalet Bakanlığı Müsteşarı H. Hecksher: "Ebbe Carlsson'un ifadeleri sarsıcıdır."

Başbakanlık Müsteşarı (Başbakan Ingvar Carlsson'un en yakın adamı) Kjäll Larsson: "Ebbe'nin teorisi ilginç idi. A-

karşı Palme'nin katilinin bulunmasına katkı sağlamak için bunu yapmıştır. Fakat yanlışlık yapmıştır. Mektup yazmamalıydı. Eğer seçimi kazanırsak Anna'ya bakanlık vereceğiz"

4 Ağustos 1988 akşamı, KU-Anayasa Komisyonu'nda sorgulamaların bittiği gece, İsveç televizyonu kanal-1'de, Ebbe Carlsson-skandalı ve yapılan sorgulamalar üzerine canlı bir tartışma programı yapıldı. Bu programda yer alan konuşmacılardan bazıları konu ile görüşlerini kısaca şöyle açıkladılar:

Vatandaşlık Kurumu Sözcüsü Prof. Anna Christiansen: "Bu ne rezalet? Neler oluyor bu ülkede? İnsan hakları nerede kaldı? Hukuk güvencesi ayaklar altına alınıyor. Kürtler belediye sınırları içerisinde hapiste tutuluyor. Bu ne demektir? Bunun benzeri başka bir Avrupa ülkesinde yoktur. İsveç bu insanların haklarını bu şekilde çiğneyen tek ülkedir."

ARBETE gazetesi başyazarı Lars Enqvist: "Ebbe Carlsson'un getirdiği yeni bir şey varsa, o da İsveç'in silah ticaret ve kaçakçılığı ile ilgili bölümüdür. Ama ilginç olanı şudur ki kimse bu konuda çıt çıkarmadı."

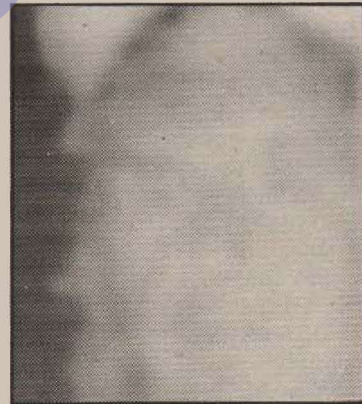
Rahip Lennart Koskinen: "Bazı insanları ön göstererek özünde ezilen bir halka karşı haksız durumlara giriliyor. Oysa bu konuda gerçek meydana gelir. Bunu iki defa gördük. Kürtlerin her bir taraftan terörist olarak mühürlenmesi büyük bir haksızlık."

VPK-Sol Komünist Partisi eski genel başkanı C.H. Hermansson: "Her şeyden önce şunun altını çizerek belirtmek istiyorum. Anna Christiansen'e sonuna kadar katılıyorum. Kürtlerin bu şekilde açık haksızlığa uğramaları çok derin üzüntü vericidir. Artık çok açık bir şekilde meydana gelir ki bu yapılanlarla gerçek katil korunmuştur."

Toplum araştırmacısı Olof Petterson: "Anna Greta Leijon'un bu şekilde mektup yazması, yetkiyi kötüye kullanmaktır."

Federal Savcının Açıklamaları Hukuksuzluğu Savunuyor

Batı Alman yönetiminin Kürdistanlı yurtseverlere karşı uyguladığı hukuk dışı uygulamaları savunan Federal Savcı, temelsiz iddialara dayanmak istiyor.

Federal Almanya Başsavcısı Kurt Rebmann Karlsruhe'de yapmış olduğu bir basın toplantısında yeni açıklama ve iddialarla ortaya çıktı. Tutuklu bulunan Kürt yurtseverleri bu yıl içerisinde Düsseldorf'taki mahkemeye çıkaracağını söyleyen Federal Başsavcı, Batı Almanya ve diğer Batı Avrupa ülkelerinde birçok protesto gösterisi ve işgalinin gerçekleştiğini açıkladı.

Toplam işgal ve gösteri sayısı bir yıl içerisinde 146'yı bulduğunu açıklayan savcı, bunları ise bir tehdit olarak değerlendirmiştir. Yurtseverlerin üzerlerindeki haksız uygulamaları protesto etmek için başlattığı bu gösteri ve işgalleri bile farklı yorumlayan Federal Savcının, gerekçelere dayanmak istediği de ortadadır.

Federal Savcı açıklamasının bir başka yerinde Frankfurt'ta yapılan gecede PKK Genel Sekreteri'nin "tutukluların serbest bırakılmaması halinde bir yüksek hakim veya savcının kaçırılmasının veya öldürülmesinin planladığını da" belirtiyor. Ne böyle bir açıklama yapılmış ve ne de böyle bir gecede PKK Genel Sekreteri konuşmuştur, ne de konuşmacılar böyle bir açık-

lamayı yapmıştır.

Böyle bir olay olmadığı halde Federal Savcı neden böylesine iftira dolu açıklamaya gereksinim duymaktadır. Hukuka bağlılık yemini içmiş olan Federal Savcı, kendi kanunlarını bile çiğneyerek, bazı hayali senaryolara dayanmak istiyor.

Aslında Alman yönetimi, Kürt yurtseverlerine karşı yürüttüğü davada tam bir sıkıyıklaşıyor. Elinde yurtseverleri tutacak, kendi açıklamalarına gerekçe oluşturacak hiçbir kanıt yok. Bu nedenle bu tür yönelimler içerisine girmektedir. Hatta, bu açıklamaları ile yeni bir provokasyonun geliştirilmesine de zemin hazırlıyorlar. Alman gizli polisinin tarihinde sık sık rastlanan komploları tezgahlayarak, tutuklular üzerinde yeni oyunlar tertiplemek istiyorlar. İşte, Federal Savcı bu açıklaması ile de buna zemin hazırlıyor.

Halkımıza ve öncü gücü PKK'ye karşı geliştirilen bu tür saldırılara karşı bütün yurtseverlerin uyanık olması gerekir. MİT ve diğer emperyalist ülkelerin gizli servisleri, PKK'ye karşı yeni komplo ve provokasyonlara yönelmekteler. Bu oyunları boşa çıkarmak ve halkımızın öncüsü PKK'yi "terörist" gösterme çabalarına karşı mücadele edilmelidir.

Alman Federal Savcısı yaptığı bu son açıklama ile, hukuk dışı uygulamalarını bizzat kendi ağzı ile belgelemiştir. PKK'ye yönelik yeni oyunlar düzenleme amacı taşıdığı da bu açıklamaları ile belgelenmiştir. Kamuoyu da Batı Alman yönetiminin Kürt yurtseverlerine yönelik saldırı ve tutuklamaların nede-nini böylece daha iyi anlamıştır.

Holmérs livvakt i ny smuggelhärva

En ny smuggelfäff med Hans Holmér och hans livvakt P-O Karlsson i huvudrollerna har nu avslöjats av tulkriminalen.
P-O Karlsson lät i oktober 1986 köpa in förbjuden avlyssningsutrustning till Stockholmspolisen.

Uppgettarna presenterades av TV-Aktuellt i går. Affären ägde rum i oktober 1986. Säljare var...

Misstänks ha fört in olaglig utrustning för avlyssning

ni açıkladı. Fakat ikinci sorgulama bölümünde ondan sonra sorguya çekilenlerin bu defa Nils E. Ahmansson'u günah keçisi yaptıkları dikkat çekti.

Ebbe Carlsson'a yetki ve görev veren bir mektup yazdığından dolayı istifa etmek zorunda kalan Anna Greta Leijon, mektubunda "benim özel iznim üzerine" şeklindeki ifadesi ile de açıkça görüldüğü gibi Ebbe'ye görevi kendisinin verdiği ortadayken, asıl görevi Ebbe'ye İsveç Polis Teşkilatı Şefi Nils E. Ahmansson'un verdiğini açıklamak zorunda kaldı. Bu durum, skandala karışan kişi ve tarafların arasındaki çelişkileri derinleştireceğe benziyor. Bekle-

ma şimdilik değil!"

Thomas Fischer (Ebbe'ye 2 milyon kron veren İsveç'in en büyük kapitalistlerinden): "Adalet Bakanı Anna'nın selam söylediğini, bana Ebbe Carlsson söyledi ve Adalet Bakanının Ebbe'ye yetki verdiğini ondan işitince hiçbir soru sormadan ve tereddüt etmeden verdim parayı."

Anna Greta Leijon (istifa ettirilmiş Adalet Bakanı): "Ben bunu Olof Palme'nin katilinin bulunması için yaptım. Ama yanlış yaptım. Mektubu bu şekilde yazmamalıydım. Zaten mektubu hiç yazmamalıydım."

Başbakan Ingvar Carlsson: "Anna Greta Leijon teröristlere

12 EYLÜL FAŞİST CUNTASINI 8. YILINDA PROTESTO EDİYORUZ

Faşist cuntanın 8. yılına girmesi nedeniyle Batı Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde protesto miting ve yürüyüşleri düzenleniyor. 12 Eylül faşist cuntasının iktidara gelişinin yıldönümü vesilesiyle düzenlenecek protesto miting ve yürüyüşlerine bütün anti-faşist Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçilerin katılımı için çağrılar yapıldı.

Bu yıl Almanya'nın Karlsruhe kentinde 12 Eylül faşist cuntasını protesto miting ve yürüyüşünü düzenleyecek olan Feyka-Kurdistan, bütün devrimci, demokrat ve yurtseverlere de çağrıda bulunarak bu protesto eylemine katılmalarını istedi.

Feyka-Kurdistan dağıttığı bildiride, yürüyüşün bir amacının da Almanya'da halen tutuklu bulunan 13 Kürt devrimci yurtseverine yönelik uygulamaları protesto olduğunu açıklıyor. 12 Eylül faşist cuntasını protestoya çağıran Feyka-Kurdistan aynı zamanda Batı Alman cezaevlerinde bulunan 13 Kürt yurtsever ve devrimcisi ile dayanışmayı yükseltmeye de çağırıyor.

Almanya dışında Fransa, İsviçre, Hollanda, Danimarka vd. ülkelerde de faşist cuntayı protesto yürüyüş ve mitingleri yapılacaktır.

Bütün ilerici, demokratlar, devrimciler faşist cuntayı protesto eylemlerine katılmaya, Kürdistan ve Türkiye halklarıyla dayanışmayı yükseltmeye çağırıyoruz.

10.9.1988
Saat 09.00'da
Markplatz-Karlsruhe

Paris'te Ortak Protesto

Paris muhabirimizin bildirdiğine göre, bu yıl 9 örgüt ortak protesto yürüyüşü düzenliyor. 4 Eylül 1988 günü yapılacak olan protesto miting ve yürüyüşüne Av. Dev-Genç, Devrimci Dayanışma, Direniş Hareketi, ERNK Fransa Taraftarları, HDÖ Taraftarları, İşçi Gerçeği,

MLSPB Taraftarları, Sosyalist-Fransa taraftarları, THKP-C (Acilciler) ortak olarak katılıyorlar.

Ortak olarak dağıtılan çağrı bildirisinde, bütün anti-faşist güçler, kişiler protesto eylemine katılmaya çağrıldı. "Yaşasın Kürt ve Türk halklarının mücadele birliği!" sloganının kullanıldığı ortak eylem bildirisinde Türkiyeli ve Kürdistanlı emekçi, ilerici, devrimci ve demokratlara çağrıda bulunuldu. "Bugün önümüzde duran görev, Türkiye'de süren demokrasi ve sosyalizm mücadelesini, Kürdistan'daki ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesini yükseltmek, ona güç vermek ve dayanışma eylemleri örgütlemektir" denilen bildiride protesto eylemine güçlü bir katılım çağrısında da bulunuluyor.

Yürüyüş 4 Eylül 1988 günü saat 14'te başlıyor. Toplanma alanı ise Gare de L'est.

FAŞİST TÜRK CUNTASINI PROTESTO YÜRÜYÜŞÜ

12 EYLÜL 1980: TÜRKİYE, KÜRDİSTAN
İŞKENCE, ZULÜM, KATLİAM

12 EYLÜL 1988: TÜRKİYE, KÜRDİSTAN
İŞKENCE, ZULÜM, KATLİAM, KÜRDİSTAN'DA JENOSİD

EYLÜL 1988: FEDERAL ALMANYA
13 KÜRT YURTSEVERİ TUTUKLU,
KÜRT EMEKÇİLERİNE ANTI-DEMOKRATİK SALDIRILAR

KAHROLSUN FAŞİZM, SÖMÜRGEÇİLİK VE EMPERYALİZM

Feyka-Kurdistan

8. Yılında Faşist Türk Cuntası Çöküşe Gidiyor

Kürdistan ve Türkiye halklarının üzerine bir kâbus gibi çöken faşist Türk sömürgeciliği, işkence, zulüm ve katliamla dolu 8 yılını geride bıraktı. Bu sürede özellikle de Kürdistan'da uygulanan karşı-devrimci uygulamalar korkunç boyutlara ulaştı. Çağımızın en gerici ve vahşi diktatörlüğünün uygulandığı Kürdistan ve Türkiye'de faşist cunta, halklarımızın korkunç bir kasabı olarak, Hitlerden aşağı kalmayan yöntemleri uygulamaktadır.

Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesini ve Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketini bastırmak için, askeri-faşist bir darbe gerçekleştirerek yönetime el koyan ordu, bu amacına ulaşmak için Kürdistan ve Türkiye halklarına karşı azgın bir karşı-devrimci savaşı başlattı. Şehir ve kırsal alanda yoğun operasyonlar yaparken, binlerce kişi tutuklanarak cezaevlerine dolduruldu, yüzlerce devrimci sokakta ve dağlarda, işkencede katledildi.

Faşist cunta kendisine en temel görev olarak, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile Türkiye Devrimci-Demokratik Hareketini bastırmayı aldı. Bu bakımdan, devrimcilerin üzerine çağın tanık olduğu en vahşi ve en barbar yöntemlerle saldırdı.

Askeri-faşist bir darbeye karşı hazırlıklı olmayan Türkiye ve Kürdistan'daki sol güçler, bu azgın saldırılar karşısında varlıklarını koruyamadı, önemli darbeler aldılar. Birçok hareket bütün önderlerinin de tutuklanması ile birlikte, bir dağılma sürecini yaşadı. Askeri-faşist darbenin saldırıları karşısında duramayan sol güçler, yurt dışına çekilmek zorunda kaldılar. Düzenli bir geri çekilmeyi bile yaşamayan sol güçler, bu bakımdan da olumsuz bir durumu yaşadılar.

Faşist cunta, Kürdistan halkına ve öncü gücü PKK'ye karşı azgınca saldırmış ve yaygın tutuklamalara girişmiştir. PKK, önemli sayıda kadro ve sempatanının tutuklanmasına rağmen,

önemli sayıda bir kadro gücünü Filistin-Lübnan sahasına çekmeyi başarmış ve yeni dönemin hazırlıklarına girişmiştir.

Faşist cunta, ekonomik alanda ve devletin yeniden faşist bir temelde kurumlaşmasında da yeni tedbirlere başvurmuş ve içerisinde bulunduğu bunalımı aşmaya çalışmıştır.

1983'lere gelindiğinde, içerde Türkiye devrimci muhalefeti ile Kürdistan bağımsızlık mücadelesinin alçılması sonucu, içte hakimiyetini pekiştirmiş olan faşist cunta, kendisini başarılı saymaya başladı. Devrimci gelişmelerin bir daha gelişme şansı bulamayacağına kendisini inandıran faşist Türk cuntası, rahatlık içinde programını uygulamaya yöneldi. Kendisine 3 yıllık ömür biçen faşist Türk cuntası; Anayasa, seçim ve partiler kanunu ile faşizmi kurumlaştırdı.

1983'le birlikte, programını gerçekleştirme önünde ciddi bir engel görmeyen faşist Türk sömürgecileri, yoğun bir karşı-devrimci uygulamaya da yöneldiler. Cezaevlerinde devrimcilere peşpeşe toplu idam cezaları verilmeye başlandı. Böylece tasfiye süreci tamamlanmak isteniyordu. Cezaevleri direnişinin kırılması ile birlikte faşist rejim duruma daha fazla hakim bir hale gelecekti. Ancak PKK'nin cezaevi direnişi bu planı da boşa çıkardı.

Faşist-askeri cuntanın bütün hazırlıklarına ve programını uygulamada ciddi bir engelle- cezaevleri dışında- karşılaşmadan 1983 sonlarına kadar gelmesine rağmen, büyük bir hazırlık sürecini bu dönemde tamamlayan ve ulusal kurtuluş savaşı yükselten PKK'nin mücadelesi karşısında bütün programını altüst oluşturan cunta şefleri kurtaramadılar. PKK, 15 Ağustos 1984'te gerçekleştirilen devrimci atılımı, aynı zamanda faşist rejimin 4. yılını da büyük bir direnişle karşıladı. Türkiye ve Kürdistan halklarına karşı azgın bir saldırıyı

yönelten faşist rejime karşı devrimci direniş mücadelesi PKK'nin şahsında ve faşist rejim daha 4. yılını dolduramadan geliştirildi. Bu, halklarımızın faşizme ve karanlık bir rejime karşı cevabının PKK'nin eylemliliğinde en anlamlı bir şekilde dile gelmesidir de.

Bugüne kadar programını -cezaevleri hariç- ciddi bir engelle karşılaşmadan uygulama olanağına kavuşmuş olan faşist rejime karşı yükselen bu direniş, halklarımızın can düşmanı bir rejime, meydanın terkedilemeyeceğinin de açık bir kanıtı oldu. 15 Ağustos Atılımı ile büyük bir şok geçiren faşist rejim, programını uygulamakta büyük bir çıkmaza girdi. Nitekim askeri-faşist cuntanın en yetkili ağızları, 15 Ağustos Atılımını kendi programlarını uygulamaya karşı gelişen bir eylem olduğunu açıkladılar.

Evet, 15 Ağustos Atılımı, faşist rejimin Türkiye ve Kürdistan halkları üzerinde oluşturmak istediği yapının parçalanmasında ve halklarımızla gerçek direniş yolunun gösterilmesinde büyük bir öneme sahiptir. Çünkü, faşist rejime meydanın boş olmadığı ve halklarımızın da kendi temsilcileri ile bu faşist uygulamalara karşı koyacaklarını çok açık bir şekilde gösterdi.

Faşist-sömürgeci rejime karşı PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş savaşı, rejimin askeri, siyasi ve ekonomik politikalarını uygulanamaz bir hale getirmiştir. Büyük bir çıkmaza sürüklenen rejimin iç bunalımları da büyük bir artış göstermiştir.

12 Eylül askeri faşist darbesi ile birlikte, sivil burjuva klikler de tasfiye edilerek, genelkurmaylık ülke yönetiminde tek söz sahibi haline gelmiştir. Faşist darbenin kendisine gerekçe yaptığı "terörizmi ve bölücülüğü" önleme amacı, 15 Ağustos Atılımı ile birlikte rejimin başarısızlığının açık olarak kanıtlandığı bir alan haline gelmiştir. Sivil burjuva kliği "terörizmi ve

bölücülüğü" önleyememe ile suçlayan askeri cunta, aynı çıkmaz içine bu kez kendisi daha ağır bir şekilde sürüklenmiştir. Ekonomik alanda peşpeşe alınan başarısızlıkların da buna eklenmesi, sivil burjuva klikleri daha fazla konuşur ve cuntaya karşı ses çıkarır bir konuma getirmiştir. Sivil burjuva muhalefet, askeri cuntayı kendi dönemlerindeki daha ağır bir bunalıma sebebiyet vermekle suçlamaya başlamıştır.

1984'ten günümüze gelindiğinde hem rejimin kendi iç çatışmalarının ve hem de ekonomik, siyasi ve askeri bunalımın yoğunlaştığını daha açık bir şekilde görmekteyiz. Evren-Özal'ın, programlarını sonuna kadar götürmediklerinden dolayı yönetimde bulunma sürelerini uzatmaya çalıştıkları çok açık bir şekilde görülürken, muhalefet ise yönetime talip olmaktadır. Bu yoğun gelişmeler ortamında rejim siyasal bir çözüme gidemediği gibi, bunalımı çözmek için başvurduğu erken yerel seçim ve bunun getirdiği referandum bile bunalımı daha da ağırlaştıran gelişmeler olarak ortaya çıkmaktadır.

Rejimin kendi içinde tarihinin en ağır bunalımını yaşadığı bu ortamda, Kürdistan'da muazzam bir gelişme seviyesini yakalayarak, yoğun bir gerilla savaşına dönüşen ulusal bağımsızlık mücadelesinin yanısıra, Türkiye'de de gençlik ve işçi hareketlerinde bir kıpırdamanın gelişmesi ve yaygınlaşması bunalımı daha da içinde çıkılmaz bir hale getirmektedir.

Kürdistan'da 1986 yılı yazı ile birlikte gerilla savaşına dönüşen bağımsızlık mücadelesi, yaygın gerilla eylemliliği ile TC'ye tarihinin en ağır kayıplarını yaşatmakla kalmıyor, TC'nin yıllardır Kürdistan üzerinde oluşturduğu siyasi, askeri, ekonomik vd. yapıyı da işlemez

bir hale getirmektedir. 1987 yılında sömürgeci rejim Kürdistan'ın bütününe özel yönetim uygulamaları içerisine aldı. 1 yıllık süreyi bulan bu özel yönetim uygulamaları, Kürdistan'da yükselen gerilla savaşı karşısında tutunamayarak boşa çıktı.

İşte her yeni bir yıldönümünün daha da yükselen ulusal kurtuluş savaşı ile karşılandığı faşist-sömürgeci rejim bugün tam bir çöküşü yaşıyor. İçine düştüğü ekonomik, siyasal ve askeri bunalımdan bir türlü kurtulma çaresi bulamayan faşist rejim çırpındıkça ölüm batağına daha da saplanmaktadır.

8 yıl süresince Kürdistan ve Türkiye halklarına karşı tam bir vahşeti gerçekleştiren ve çağın tanık olduğu en korkunç zulmü ve işkenceleri uygulayan faşist rejim, bugün bütün yaptıklarının hesabını veriyor. Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşı sadece Kürdistan ve Türkiye halklarını çağın bu baş belasından kurtarmıyor, aynı zamanda bölge halkları üzerindeki önemli bir karşı-devrim tehditini de ortadan kaldırıyor. Bugün vurduğu darbelerle bu canavarı zayıflatıyor, hareket edemez duruma getiriyor ve nihai sonu olan ölüme daha da yaklaşıyor.

İlericiler, Demokratlar, Devrimciler ve Tüm Bölge Halkları

8. yılına, çöküşe giden bir rejim olarak ulaşan faşist rejimin yıkılmasında ve insanlık canavarının ortadan kaldırılmasında hepimizin çıkarı bulunmaktadır. Bu nedenle bu faşist rejime karşı mücadeleyi yükseltelim! Bu canavara karşı savaşan ve ilerici insanlığın çıkarlarını temsil eden Kürdistan halkına desteklerimizi sunalım!

— Kahrolsun Sömürgeci-Faşist Türk Cuntası!

— Yaşasın Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelemiz!

ERNK Avrupa Temsilciliği
1 Eylül 1988

Kürdistan halkına dost bir Alman gazetecisi ile yapılan röportaj:

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine daha fazla yakınlık gösteren dost çevrelerin ve demokrat şahsiyetlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu vesileyle halkımız ve mücadelemiz ile çeşitli halklar arasında dostane ilişkiler yoğunlaşmakta ve güçlenmektedir. Alman gazetecisi Dr. Dieter FALK, Kürdistan'a ilişkin yazdığı yazılar ve gazetelerde yayımladığı haberlerle, bu konuda çeşitli çabalar sergilemiş ve tanınmış bir dosttur. Çabalarını daha iyi anlayabilmek, mücadelemize olan yaklaşımını kendi sözlerinden okuyucularımıza sunmak amacıyla, kendisiyle aşağıdaki röportajı yaptık.

BERXWEDAN

“PKK’ya Saldırı Yönelten Tüm Güçler, Yurtdışını Kendilerine Rahat Bilenlerdir...”

— Bonn kenti ve çevresindeki Kürtlerin hemen hemen tümü, sizi bir Kürt gibi görmektedir. Kürtler ve Kürdistan üzerine yazdığınız yazılarla, onların sempatisini kazanmış bulunmaktasınız. Kürtlerle olan ilişkileriniz ve bu çabalarınız ne zamandan beri mevcuttur.

— İlk defa, 1975 yılında Barzani önderliğindeki mücadelenin yenilgisi ertesinde, Kürtler üzerine yazmıştım. O zamanlar ben, bilgilerimi Irak Komünist Partisi'nden alıyordum. Belirli oranda IKP'nin etkisi altındaydım da... Sadece bu kaynaktan bilgileniyordum, çünkü o dönem gazetecilik mesleğimde henüz yeni ve çok acemi idim. Zaten Kürtlerle herhangi bir ilişkim de yoktu. Bazen, çeşitli gazete ve dergilerden de bilgi edinmeyi deniyordum, fakat bu bilgiler de, daha çok Alman solundaki örgütlerin görüşünü yansıtıyordu. Kanımca buna rağmen, Kürt sorununa ilişkin yazdığım o ilk yazılar, Alman solu içinde bir yenilikti.

Daha sonra ilk defa 1981 yılında Kürtler ile doğrudan ilişki içerisine girdim. Kuzey Kürdistan'dan olan bu Kürtlerin çoğunluğu, Alman ve Türk devletinin felsefesinde, bölücülerdi. O dönemde bir “üçüncü dünya ülkesi” olarak Türkiye ile de ilgileniyor ve bu amaçla çıkan bir sol dergiye yazılar da yazıyordum.

Kürtlerle olan ilk ilişkilerim, DDKD'li olanlar ile olmuştu. Gazetecilik mesleğimin bazı ihtiyaçlarına göre, onlarla kişisel ilişkiler içerisine girmiştım. O zamandan bu güne, Kürdistan'a olan ilgim gittikçe güçlendi ve Kürdistan sorununa sürekli eğildim.

— Şu ana kadar, Kürtler ve Kürdistan üzerine yoğunca yazdınız. Elinizde bir hayli bilgi olsa gerek... Kürtler size ne gibi bilgiler sundular, hangi çalışmalarınıza ne katkıları oldu?

— Çok çeşitli bilgi ve katkıları sundular. Hemen hemen tüm Kürt partileri ve grupları bana ilgi gösterdi. Mektup yazdım, tüm parti ve dernekler mektuplarımı cevaplandırdı ve isteklerimi yerine getirdi. En fazla bigiyi DDKD bana verdi, ya da ilettiler, fakat çoğu zaman doğru olmayan bilgileri aksettirdiler.

Bazı konularda hiç de dürüst davranmadıklarını sonradan anladım.

Kürdistan İşçi Partisi-PKK'ye yönelik ağır itham ve eleştirilerde bulunduğum dönemlerde, Kürdistan Komite'nin Köln şubesi uzun bir dönem benimle ilişki aradı ve ağır eleştirilerimi cevapladı. Bu temelde ortaya çıkan ilişkilerimiz sürecinde, Kürdistan Komite'nin bana verdiği bilgiler, gazetecilik çalışmalarına küçümsenmeyecek bir destek ve bana gerçekleri görmede büyük bir yardım oldu.

— Son dönemlerde Kuzey Kürdistan'daki silahlı mücadele üzerine uzun ama olumlu yazılar yazdınız. PKK önderliğinde geliştirilen bu mücadeleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

— Özel bir konumu içeren bu soruna değinmeden önce, genel ideolojik yaklaşımıma temel almak istiyorum. Ben ne bir Alman milliyetçisiyim, ne de Kürt milliyetçiliğinin bir destekçisiyim. Diğer halklar konusunda olduğu gibi, sadece Kürt Özgürlük Hareketi'nin zafere ulaşmasını arzuluyorum ve bu konuda her türlü dayanışmacı çaba içinde olmak istiyorum. Algılayabildiğim oranda, her şeyden önce, ulusal sorunun çözüme kavuşması gerektiği düşüncesindeyim. Ulusal kurtuluş hareketleri sınıfsız bir topluma gitmek için, insanın insan tarafından sömürülmesine karşı verilen mücadelenin bir parçasıdır ve hatta ilk adımıdır. Zaten, son dönemlerde sosyalist ülkelerde ortaya çıkan gelişmelerden de anlaşılacağı gibi sosyalizm, sınıfsız topluma gitmede sadece bir ön adımdır. Hiçbir zaman ve hiçbir şekilde, ulusal sorunlar böyle kendi kendine ve otomatikmen çözüme kavuşamaz. Hele böylesi sorunu olan bir ülke, sosyalizmi yaşamıyorsa, toplumsal ve ekonomik bakımdan gelişmemişse ve geri kalmışlığın izlerinden henüz kurtulamamışsa, sorun bir o kadar daha ciddi ve karmaşıktır. Eğer bir halk bu halkı eziyorsa, iki halkta özgür olamaz. Ezen ulusun özgürlüğünün temeli, ezilen ulusun özgürlüğüdür.

Bu ideolojik bakış açısı ile, Kuzey-Batı Kürdistan'daki özgürlük savaşımını anlıyorum ve yorumlamaya çalışıyorum. So-

run benim için ideolojiktir ve bu nedenle Kürdistan proletaryasının savunucusuyum, Kürt halkının kurtuluşundan yanayım. Fakat aynı şeyi Türkiye halkı ve proletaryası için de arzuluyorum. Çünkü bugün sovenist ve sömürgeci olan hakim ideoloji, bu halkı ve ileri ögelerini de sömürmekte, baskı altında tutmaktadır.

15 Ağustos 1984'te PKK'nin başlattığı silahlı mücadele, 1980'de faşist askeri cuntanın kesintiye uğrattığı devrim hareketinin, Türkiye ve Kürdistan'da yeniden örgütlendirilmesi ve sürekliliğine kavuşması için, son derece ileri bir adımdır. Bu Atılım net bir şekilde gösterdi ki, egemen güçlere her koşulda darbe vurulabilir ve mücadeleyi böyle yürütmek, göçmen koşullarında yurt dışında bildiri dağıtmaktan, geceler yapmaktan ve yürüyüşler düzenlemekten daha kolaydır. Silahlı mücadele aslında tek amaç ve devrim mücadelesinde tek seçenekte değildir. Ancak dünya devrimler tarihi ve deneyimleri, özellikle de ulusal özgürlük hareketleri bizlere şunu göstermiştir: İran'da olduğu gibi, çok özel baskı durumları dışında, silahlı mücadele olmadan Türkiye gibi ülkelere başka mücadele biçimlerini yürütmek öyle kolay değil ve hatta bazen imkansız gibidir de. Çoğunlukla egemen sınıfları baskı altına almanın tek yolu, silahlı mücadele olmak zorundadır. Sınıf mücadelesinin çerçevesi dahilinde ve ulusal özgürlük hareketinin saflarında silahlı mücadele, birincil politik seçenektir ve çaredir. Kaldı ki, gerilla savaşı veren güçlerin kendisi de biliyor ki, böyle bir seçeneğin kuralları dahilinde olan bir gerilla silahlı mücadelesi, askeri açıdan düşmanın düzenli ordusu karşısında kesin zafere gidemez, ama düşmanı çok cepheden yıpratır, korkutur ve duruma göre parça parça zaferler elde edebilir. Bundan dolayı da silahlı mücadelenin zaferi ya da yenilgiye uğrayışı, bu durumlarda askeri ölçütlere vurulamaz, önemli olan onun yarattığı siyasi etkileri ve sonuçlarıdır. Bu bakış açımdan hareketle, PKK'nin büyük bir sonuca ve büyük bir siyasal zafere ulaştığını söylüyorum.

Kuzey Kürdistan'daki Kürt Ulusal Hareketinin 1984 öncesi durumuna baktığımızda, kaybedecek hiçbir şeyi olmayacak kadar zayıf ve gelişmeden yoksun olduğunu teslim etmek zorundayız. Silahlı mücadelenin başlatılması, en azından Kürdistan, Türkiye ve uluslararası alanda “Kürt sorunu”na yeni yaklaşımların hızlandırılmasına ve bu sorunun ivedi olarak tartışılmasına önemli bir gerekçe oldu. Türkiye solu ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi arasında da safların belirginleşmesinde öncül bir rol oynadığını bir öncekine eklemek gerekir. En önemlisi de, hem politik ve hem de ideolojik alanda, egemen güçlerin başaşağıya gidişinin sağlam bir mevzisini Kürdistan ve Türkiye halklarına sundu. Ayrıca, emperyalist sistemin bir parçası olan Türkiye burjuvazisinin Kürdistan'daki silahlı mücadele ile zayıflatılması ve çıkmaza sokulması etkilerini emperyalist metropol ülkelerin burjuvazisi üzerine kadar da taşımakta ve böylece Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, kendisi ile özgür bir toplum kurmak isteyen metropol

ülkelerin sol güçleri arasında düzenli ve sağlam bağları oluşturmaktadır.

— Yurt dışında bulunan bazı Kürt hareketleri, çalışmalarının merkezine PKK'nin verdiği silahlı mücadeleye karşı olmayı koymuşlardır. Aynı şekilde, bazı bölge komünist partileri de, Kuzey Kürdistan açısından silahlı bir mücadele için zamanın gelmediğini ve koşulların olmadığını savunuyorlar. Silahlı mücadelenin başlatılması üzerinden 4 yıl gibi bir zamanın geçmesine ve pratikte de mücadelenin kesintiye uğramayacağını ispatlanmasına rağmen, bu güçler halen de PKK karşıtı çalışmalar ve PKK'ya yönelik saldırılar içerisindedirler. Bugüne kadar edindiğiniz tecrübeler ışığında, bu çeşitli grup ve partilerin Kürdistan'a dönüşü gerçekleştirerek, PKK'nin yanında silahlı mücadeleye katılabileceklerini düşünebilir misiniz? Umut verici herhangi bir unsur görebiliyor musunuz?

— Çok açıktır ki, PKK'ye saldırı yönelten tüm güçler, yurt dışını kendine rahat bilenlerdir. Fakat buna rağmen görüşlerini de yeniden ele almak, bazı değişikliklere gitmek zorunda kalmışlardır. Kendileri ile konuşulduğunda, aslında hiçbir Kürt grubu veya partisi silahlı mücadeleyi yadsımıyor. Sorun daha çok bu güçlerin bakış açısında, Kürdistan'ı kavrayış sistemlerinde kendisini gösteriyor. Bilimsel olmayan bakış açısıyla Kürdistan'a yaklaşan güçler, aynı zamanda başından beri PKK'nin varlığına tahammül etmeyenlerdir. Yanlış düşünceler içerisinde olduklarından da, PKK'nin yükselttiği mücadele gönüllerince değildir. Daha çok PKK karşıtıdır ve PKK'yı inkar etmek durumundadırlar.

Askeri faşist cunta koşullarında gerçekleşen PKK'nin ülkeye dönüş hareketi, bu güçlere önemli zararlar vermiştir. Kendi dar bakış açısından sıyrarak, geriye dönüş sorununa sağlıklı ve doğru yaklaşan hiçbir güç yoktur. Bu güçlerin stratejisi, baştan beri günübürlük bir çalışma zemini üzerinde kurulmuştur. Onlar için karanlığın hüküm sürdüğü koşullarda bir silahlı mücadeleyi hazırlamak, direniş içerisinde yaşamasını bilmek gibi bir sorun halen de olmamıştır. Zaten Kürdistan'da halk arasında bir zeminlerinin de kalmadığını çok iyi biliyorlar. Kısacası, bildiğim kadarıyla, diğer Kürt parti ve gruplarından silahlı mücadeleye hazırlık yaptıklarına dair hiçbir işaret yoktur. Bu durumda önlerinde sadece bir yol vardır; PKK'nin verdiği silahlı mücadeleye karşı olmak. Bunu da zaten yapıyorlar. Onların hayal ettiği biçimde bir silahlı mücadele, hiçbir zaman gerçekleşmeyecektir.

Mevcut durumda eğer ARGK'nin mücadelesi biraz daha gelişir ve tüm baskılara rağmen, Kürdistan'da biraz daha yer edinirse, hiç kimse artık PKK'nin yolunun doğru olmadığını söyleyemeyecektir. O zaman da bu güçlerin kendisi, PKK'ye ve silahlı mücadeleye yönelik saldırılarında haksız olduklarını teslim edeceklerdir. Kaldı ki, görüşleri şimdiden mahkum olmuştur. Yok eğer bu mücadele gerilerse veya tümüyle durursa, Kürdistan halkına korkunç bir

zarar verecektir. Kürdistan halkının kalbinde kocaman bir yara açacak ve Kürtlerin isyana olan inançlarını çok uzun bir dönem için söndüreceklerdir. Ama böylesi bir durum olsa dahi, diğer güçlerin haklılığı kanıtlanmayacaktır. Bence bu güçlerin tutturacağı en doğru yol, tezi yok PKK'nin yanında yer almak ve önlerinde duran ulusal mücadeleye hızla katılmaktır. Bu güçler kendilerini KDP ve KYB ile kıyaslamasın, çünkü bunların gerek önderlikleri olsun gerekse de pêşmerge güçleri olsun, Güney Kürdistan'da on yıllardan beri süregelen devrim hareketinin parçalarıdır ve Kuzey Kürdistanlı güçlerin benzeri bir mülteciliği yaşamamışlardır. Yurt dışında üslenmiş bu güçlerin yapacağı tek doğru şey PKK'ye omuz vermek ve zaferine ortak olmaktır.

Tüm bunları söylerken, diğer Kürt partilerinin halkları için hiçbir şey yapmadıklarını elbette iddia etmiyorum. Ama PKK karşıtı savaşım içinde oldukları müddetçe de, doğru yolu bulamayacaklardır. Büyük hatalar içerisindedirler ve umut ediyorum ki, PKK'ye yönelik saldırılarına son verirler.

— Alman solu içerisinde Kürdistan sorununun ele alınışı üzerine neler diyebilirsiniz?

— Üzülerek söylemek zorundayım ki, bu son yıllar içerisinde Alman solunun enternasyonalist ruhu çok zayıflamıştır. Ama Almanya'da bulunan Kürt işçilerinin yoğun mücadelesi nedeniyle, Kürt sorunu bu çevreler içerisinde de önemli bir yer tutmaktadır. Diğer taraftan Kürt grup ve partilerinin çoğu, Türkiye ve Kürdistan güçleri arasındaki çatışmalar, Alman solundan gelecek dayanışma hareketini önemli oranda geriletmektedir. Başka önemli bir hususta şudur; Türkiye ve Kürdistan güçlerinin çoğunluğu kitle temelinden yoksundur, halkın desteğini alamıyorlar. Alman solunun onlara olan inancı, bu nedenlerden dolayı çok zayıflamıştır. Hatta çoğu zaman, artık verdikleri bilgileri de güvenmiyor ve inanmıyorlar.

İlişkilerin onarılması ve geliştirilmesi amacıyla Kürt ulusal hareketinin önderliği doğru çözümlere el atmalı ve yurt dışı ilişkileri için de hazırlık yapmalıdır kanısındayım. İlişkilerin güçlendirilmesi için uzun bir uğraş gereklidir. Çünkü bu olmaz diye bir şey yoktur. Diğer birçok ulusal kurtuluş hareketi vardır, bunlar bu ilişkileri gerçekleştirmiştir. Latin Amerika hareketleri buna en iyi örnektir. Hem Kürtlerin Almanya'daki çoğu, daha büyük imkan ve güzel fırsatları da sunmaktadır. Alman solu Kürdistan'ı onlardan çok rahatlıkla öğrenebilir.

Cezayir halkı ile Fransa solu arasında çok güçlü ilişkiler kurulmuştu, çünkü Cezayir, Fransa tarafından sömürülmekteydi. Buna benzer bir olayı farklı yanlar olsa da Kürdistan halkı ile Alman solu arasında da kurabiliriz. Görünüşte Kürdistan ile Alman solu birbirinden çok uzaktır. Fakat Alman devletinin PKK'ye yönelik saldırılarını irdelersek, bunun böyle olmadığını hepimiz göreceğiz.

Tabii sorun bununla da bitmiyor. Alman solu belirli oranda dini etkileri de yaşıyor, bur-

Devamı 15. sayfada

Diyarbakır zindanından birkaç ay önce çıkan D. Azat yoldaşın, Diyarbakır zindanında PKK'li savaş tutsaklarının çıkardığı ÇANDIYA BERXWEDAN dergisine yazdığı mektubun bir nüshası elimize geçti. Olduğu gibi yayınlıyoruz:

“Duygularımız, yüreklerimiz içerde ve dışarıda birleşmiş...”

ÇANDIYA BERXWEDAN'A MEKTUP

Can yoldaşlarım bilmem ki satırlarıma nereden ve nasıl başlayayım. Meğer dönemeçler arasında seçim yapmak da zormuş. Ancak herhangi bir noktadan başlamalıyız. Tıpkı mücadeleye başladığımız gibi.

Bir fırtınaymışçasına esiyor duygularımdaki coşkun kabartı. Yalnızlığa hiç mi hiç gelemiyorum yüreğim sizden ayrı. Bir türlü sizden ayrılamıyorum. Nedir beni bu illet zindana bağlayan diyorum kendime; yoldaşlarımdır diye haykırıyorum.

Sizinle az mı yattım? Az mı beraber işkence gördük? Teslimiyeti, ihaneti az mı lanetledik? Az mı direndik? Hiç de azımsanacak gibi değil.

Hayriler, Mazlumlar, Kemaller, Ferhatlar ve diğer zindan şehitleri bende yaşamım boyu silinmemecesine bir iz bırakmışlar. Bu anlamlı iz bende başka bir etki yapmış. Üstümdeki bu derin etkileri ne genç oluşlarından ne de silahsız oluşlarından. Bu engin etkileşimlikleri bizim için ve insanlık onuru için ölüme gittiklerinde yatar.

O dönemi, o dönemi yaşayanlar bilir. Bunun için biz, zindan şehitlerimizin önemini daha iyi bilmeliyiz. Çünkü mücadeleye, Partiye ve insanlığa kazandırılmamızdaki payları büyüktür.

Aslında bunları size anlatmaya, belirttiklerimi size yönelik yazmaya gerek yoktur. Çünkü, siz bunları en az benim kadar biliyor ve duyumsuyorsunuz. Fakat gel gelelim yüreğimin, duygularımın müsaade etmemesi de vardır. Yoksa buna ihtiyacınız olduğu için değil.

Altı yıl, altı ay, yirmi gün sonra Diyarbakır zindanından tahliye oldum. 1987'nin aralık ayıydı tahliyemin gelişi. Tahliyem bildirildi. Arkadaşlar da hazırlanmamı söylediler. Artık ayrılma duygusunu ya-

şıyordum. Tahliye bana çok zor gelmişti. Nedeni de derinlerde olduğu için anlayamadım, çıkaramadım.

Koşuş ortasında arkadaşlara sarıldım, onlarla öpüş-tüm. Vedalaşma zamanı gittikçe yaklaşıyordu. Buna nasıl dayanacaktım. Ama benim başka bir tesellim vardı: İçeridekilerden ayrılacağım, dışarıdakilerle kucaklaşacağım. Bu bana umut veriyordu, beni ayakta tutuyordu. Yoksa düşüp bayılabılırdım. Yoldaşlık ilişkilerini bilmeyen bu duyguları da bilemez.

Kapı açıldı arkadaşlar da beni alkışladılar. Bu gür ve coşkulu alkışlar benim içindi. Fakat bu alkışlarda bin bir ümit, saygı ve sevgi vardı. Yoldaşlarımdan benden bir şeyler istediğini ve beklediğini anlamlı bakışlarından çık-

arıyor ve hissediyordum. Bu hissin tüm ağırlığını omuzlarımda duyumsuyordum.

Yepyeni bir görevle karşı karşıyaydım. Arkadaşlarımdan fısıltıları kulağımda çınlıyordu: “İki kişilik mücadele edecek, iki kişilik” diyenleri vardı.

Bir söz vermişim ve bu beni hep ilgilendirdi. Davaya, Partiye, halka ve insanlığa bağlı kalacağıma dair bir sözüm idi. Evet söz vermişim. Partimi, halkımı, yoldaşlarımı ve insanlığı her şart altında savunacaktım. Yoldaşlarımdan koğuştaki bana sarılırken, kulağıma fısıldarlarken tek tek söz veriyordum.

Kapıdan dışarı çıktığımda, zindanlardaki, dağlardaki ve bütün dünya devrimlerindeki şehitlerin anısına bağlı kalacağıma, zindanlardaki, dağ-

lardaki ve diğer tüm yoldaşlarımda unutmayacağıma dair kendi kendime sessizce and içtim.

Çağdışı ve insanlığın yüz karası olan sömürgecilğe, faşizme, emperyalizme, ırkçılığa, köleci emellere, insanları sömürenlere, faşist Türk burjuvazisine ve onun işbirlikçileri olan uşak-hain feodal kompradorlara karşı mücadele edeceğime diye, seminer çalışmalarında, eğitim çalışmalarında, ikili veya grupsal sohbetlerde hep belirtmişim. İşte bu gerçekleşmeliydi, kandırmaca değil.

Yoldaşlar; bizi kandıranları ve söz verip kaçanları tanıyorsunuz. Onlar bizi değil, kendilerini kandırmış, bilmelidirler. Çünkü tarih böylesi anlamlı ve kutsal bir görevi daha başka bir nesile yüklememiştir. İşte bu kutsal görevden kaçmak kendi kendini kandırmaktan başka bir şey değildir.

Tam bir hafta Diyarbakır Jandarma Nezarethanesi'nde askerlik için bekletildim. Ke-faletle bırakıldıktan sonra köye gittim. Bir anda kendimi tanıdığım insanlar arasında buldum. Çocuklar gençleşmiş, gençler ise baba olmuşlardı. Gençlerin çoğunu tanıyordum. İnanınız birini babasıyla karıştırdım. Bana, “Beni tanıyor musun” diye sordu. Ben, “Sen M... değil misin” dedim. “Hayır o benim babamdır, babam” diye karşılık verdi. Biz hepimiz gülmekten kırıldık.

Gördüğüm kadarıyla bana karşı büyük bir saygı ve sevgi vardı. Bunu inkar edemem. Yalnız, “Halen akıl tutmamış” diyenler de vardı. Oysa gerçek akılsızların ve zavalıların kendileri olduklarını bilmiyorlardı.

Tam bir ay geçmişti ve halen rêhevalleri (yoldaşları) görememişim. Ziyaretçilerimin gelmesi nedeniyle dikkat çekilir, ayıp olur diye aramaya koyulmadım. Fakat ufaktan araştırmalara başlamıştım.

Bir gün evde annemle başbaşa oturuyorduk, ikindiye doğruydı. Köylümüz olan bir genç evimize geldi. “Gel otur” dedik. “Hayır işim vardır” dedi. “Ne işin varsa söyle” dedim. Hem el parmaklarıyla hem de sözle, “Çar hevali mala me ne, banga te dakin.” (Dört arkadaş evimizdedir, seni çağırıyorlar) dedi. Birden ayağa fırladım: “Halen ordalar mı” diye sordum. “Evet” dedi. “O zaman haydi sen önümden git ben de arkadan geliyorum” dedim. Sabırsızlık içindeydim, hemen gittim.

Evet ilk kez ARGK'nin modern gerillalarıyla karşı karşıyaydım. Birbirimize sarıldık, öpüştük, hasret giderdik. Kurtuluş gücümüzün insanlarıydı bunlar. Onlar silahlarıyla, sırt çantalarıyla, şalvarlarıyla, çefyeleriyle birer pëşmerge idiler. Damarlarını titiriyor, kaslarını geriliyor,

yüreğimin atışları hızlanı-yordu. Parti bayrağını, Kürdistan bayrağını bana gösterdiler. Ali yoldaş tarafından bayrak açıldığında, ayağa kalkıp saygı duruşuna geçmemiz gerektiğini söyledi. Ve bu bilmediğim bir kuraldı. Nerede olursa olsun, evde olsun, dağda olsun bu geçerli bir kuraldı. Biz beş kişi idik. Ama kendimizi bir ordu gibi hissediyorduk. Bu dört gerilladan biri ARGK Bölge Komutanı Ali yoldaşı. (Derik çatışmasında Mardin Eyalet Sorumlusu M. Emin ASLAN yoldaş ile birlikte, 80 civarında faşist ordu askerini öldürdükten sonra şehit düştü.)

Üç gün üç gece köyde kaldılar. Çeşitli sorunlar üzerine ve değişik konularda konuştuk, tartıştık. Tabii ki gündemimizin birinci konusuna sizinle ilgili (cezaevi) konuşmaları oluyordu. Sonradan mücadele, örgütlenme sorunları üzerinde görüş belirttik. Örgütlenme ağlarının güçlendirilmesi gerektiğini vurguladık. Ali yoldaş belirli bir sakatlığım nedeniyle savaşamayacağı (gerilla olarak) bildiği için başka alanlarda bölge ve bölge dışında yapılması gereken bir işle ilgili görevler verdi. Bundan sonra zindandaki mücadelem kesintisiz olarak dışarıda devam edecektim. Çok önemli görevler yüklenmişim. Artık önemli olaylarla karşı karşıya idim. Bundan böyle tüm çaba, bilgi, tecrübe ve enerjimi harcamam lazımdı.

İşte bu bilinçle yine saflarınızdayım. Duygularımız, yüreklerimiz içerde ve dışarda birleşmiş, bütünleşmiş bir durumdadır.

Sizin zindan direnişçiliğiniz Türkiye zindanlarında ve siyasi ortamını hareket ettirici rol oynamış ve yeni olumlu ideolojilerin tohumlarını attığına inanıyorum. Pratik bunu daha da ispatlayacak. Evet Türkiye ve Kürdistan zindan direnişçiliğine önderlik etmeniz, dışarıdaki mücadelemize denk düşüyor. Bu bizi sonsuz sevindiriyor, mutluyuz ve sizin bu mücadeleyle gurur duyuyoruz. Büyük olumlu etkilerini Kürdistan başta olmak üzere Türkiye metropollerinde, Ortadoğu'da, Avrupa'da ve dünyanın her yerinde göstereceğini sağ kalabilirsek göreceğiz, duyacağız. Ve sonradan sizin tekrar mücadelemize uygun şekilde eylemler yapmanızı isteyeceğiz. Evet zindanlardan dağlara, dağlardan tekrar zindanlara; okullara, fabrikalara ve tarlalara ve ve ...

Yazarak bitemiyor, bitmeyecek... Ama kesmek lazım yine de...

Size geç yazdığım için özür dilerim. Bu da sizi unuttuğum anlamına gelmez.

Hepinizi özlemle kucaklar, gözlerinden öper, yaşlı ve genç yoldaşlarımdan zindan direnişlerinde başarılar diler, sevgi ve saygılar diliyorum.

Sevgili kardeşim...

(...)
Geçenlerde M... açık ziyaretime gelmişti. Kendisiyle biraz da olsa sohbet etme imkanımız doğmuştu. Senin için, “Usta bir işçi değil, sıradan işlerle uğraşıyor” dedi. Anlayacağın pek memnun değildi bu durumdan. Tabii bizim de moralimiz bozuldu. “Nasıl oluyor” diye ister istemez düşünüyör insan. Ailenin yükünü en fazla omuzlaması gerekenler tembel, yetersiz, verimsiz iş yapıyorsa insan sadece üzülür... Durumunu tam bilemediğim için fazla bir şey diyemem. Ama şu kadarını söyleyeyim: Sabırlı, cesur ve yılmadan güçlüklerin üstüne üstüne yürümek, hastalıklara karşı en iyi ilaçtır. Tabii bunu yaparken, anlayışı iyice kavra-

mak, neyin nerede ne zaman yapılacağını da iyi bilmek gerekir.

(...)
Biraz da yaşantımızdan kısaca bahsedeyim. Durumumuz giderek her yönüyle iyiye doğru gidiyor. Fazlaca bir sorunumuz ve sıkıntımız yok. Kitap okuma imkanımız gayet iyi sayılır. Dergileri de takip ediyoruz. Son çıkan dergileri büyük bir zevk ve ilgi ile okuduk. Okuma yönünde tembelim ama, okumadık yer bırakmadım. Bilirsin geçmişte top oynamaya büyük bir merakım vardı, şimdi zerresi kalmadı. İhtiyaç bile duymuyorum. Okuma, tartışma vs. zamanımızın büyük bir bölümünü alıyor. Televizyon seyrettiğimiz de pek olmuyor...

Bildiğin davalarım dışında yeni davam yoktur. Mahke-

melerim devam ediyor. Tabii tahliye durumum yok, en azından şimdilik öyle.

H...nin neden mektup yazmadığını soruyorsun. Kendisine sormadım. Çünkü aramız pek iyi değil. Anlayacağın aile ahlakımızı pek almamış. Kendisine çeki-düzen vermek zorunda, elimizden geleni yapıyoruz. Sen kendisini son dönemlerde yakından tanımadın. Bazı insanlar uzaktan çok farklı görünürlere. Ama insan yakından tanıdı mı gerçek durumunu kavlıyor. Kişisel bir mesele değil, ortak bir sorundur.

(...)

Seni tüm hasretimle kucaklar, onurlu yaşamında başarılar diler, en sıcak duygularıyla selamlar, gözlerinden öperim.

Faruk Altun

-Biji PKK-ERNK-ARGK!

-Biji Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan!

Devrimci selamlarımla
21.7.1988

Cezaevi Üzerinde Yeni Komplolar

1988 yılı ile birlikte, bütün cezaevlerinde, faşist-sömürgeci rejimin uygulamalarını protesto etmek ve insanca yaşam koşullarını sağlamak için direniş eylemleri bir dalga gibi yayıldı. Başta Diyarbakır'da olmak üzere, diğer cezaevlerinde de savaş esiri ve devrimci tutukluların açlık grevi biçimindeki direniş eylemleri yaygınlaştı.

Cezaevlerinde yoğunlaşan bu direnişler sonucunda, tutuklular insanca yaşam koşullarını daha da genişletirken, tek tip elbise gibi uygulamaların kaldırılmasını sağladılar. Devrimciler cezaevlerinde yükselttikleri direnişlerini, önemli kazanımlarıyla geçirdikleri bir aşamaya vardırıdılar.

Cezaevlerinde yükselen direniş karşısında bir kez daha yenilgi alan faşist rejim, savaş esirlerinin kazanımlarını gaspetmek için yeni komplo ve saldırılara yöneldi. Diyarbakır cezaevinden birçok devrimci başka cezaevlerine sürgün edildi. Savaş esirlerine, gönderildikleri cezaevlerinde, kazandıkları hakları verilmek istenmedi; bu-

nun üzerine yeniden yaygın direnişler başladı. Bu direnişler, karşısında faşist sömürgeciler geri adım attılar.

Fakat komplo ve saldırılar durmadı, buna yenileri eklendi. Bu kez tutuklu yakınlarını pasifize etmek için yeni saldırılar gündeme getirildi. Bayram görüşünde düzenlenen bir provokasyonla tutuklu yakınları pasifize edilmek istendi. Ama tutuklu yakınları, faşist polisin saldırılarına karşı taş ve sopalarla da olsa karşı koydular. Böylece oynanmak istenen bir oyunu daha boşa çıkardılar.

En son Adalet Bakanlığı tarafından cezaevlerine gönderilen bir genelge ile birlikte yeni bir komplo ve provokasyon uygulamaya konuldu. 1 Ağustos'ta uygulamaya girmesi istenen tek tip elbise giydirmeyi dayatma, aynı zamanda tutukluların elde ettiği kazanımları da yeniden gaspetmeyi hedeflemektedir. Tek tip elbise yeniden dayatılırken, tutukluların insanca yaşam yolunda elde ettikleri kazanımlar da yeniden gaspedilmeye çalışılıyor.

Tek tip elbisenin zorla da olsa

giydirilmesini isteyen Adalet Bakanlığı böylece işkenceler arkasındaki gerçek yüzüyle açığa çıkarken, aynı zamanda yeni komplolar peşinde olduklarını da açığa çıkarmışlardır. Adalet Bakanlığı, eğer cezaevleri bu uygulamayı başaramazlarsa, ek ekipler göndererek zorla da olsa giydireceklerini de genelge ile bildiriyor. Çanakkale E Tipi Cezaevi Müdürü Behsat Demir, bütün koğu temsilcilerine yönelik olarak, "Tek tip elbise giymezeniz, 3 günde bir disiplin cezası uygulayacağız, infazlarınızı yakacağız" tehditinde bulunmuştur. Ve bu açıklamanın ardından, ceza uygulanmasına da başlanmıştır.

Çanakkale cezaevinde koğu temsilcileri Filiz Öğretmen, Mehmet Özgen, İzzet Köylüoğlu, Ertan Yıldırım, Ülkü Darıcioğlu, Ömer Oğuz, Cengiz Arabacıoğlu, Murat Özer, Erhan Tuskan yaptıkları açıklamada, cezaevinde toplu infaz yakmaya yönelik uygulamalara başkaldırdıklarını belirterek, bütün ilericileri, devrimcileri, demokratları baskı —ceza— işkence ve infaz yakmalara karşı duyarlı olmaya ve dayanışmaya çağırıyor.

Bunun yanı sıra Antep, Diyarbakır, Eskişehir, Urfa, Aydın, Bursa vd. cezaevlerindeki savaş esirleri de oynamak istenen komplolara dikkat çekerek, tek tip elbise uygulamasına boyun eğmeyeceklerini açıkladılar.

Cezaevlerinde yükselen bu direnişin yanı sıra, tutuklu yakınları ve aileleri de yeni provokasyona dikkat çekerek, yakınları üzerinde oynamak istenen oyunları protesto ettiler.

Cezaevlerine yönelik uygulanmak istenen bu yeni komploya karşı direniş yükselmekte ve bütün cezaevleri bu direnişe aktif olarak katılmaktadır. İnsanca yaşam koşullarını korumak için devrimci tutuklular kararlılıklarını sürdürüyorlar.

tirilmiş uçaksavarlardan, G-3'lerden ve polis tabancalarından, birikmiş kalabalığa kurşun yağdırmanın gerekçesi olmaz, olamaz. Kaldı ki, bu gibi açık görüşler ilk defa olmamaktadır. Neden daha önceki açık görüşlerde aynı şeyler yaşanmadı. Bu bir tesadüf müydü? Hayır... 25.7.1988 tarihinde olanlar baskının yeni bir biçimiydi, açık saldırıydı, katliam provasıydı. Sonuçta onlarca ölü yerine, yaralanma ve ezilmelerin olması, bu açık gerçeği değiştiremez. Her aklı salim, binbir zorluk içinde çocuklarını ziyarete gelen binlerce insanın güneş altında saatler süren beklemeden sonra tepkili davranışlar gösterebileceğini, sıralarını bozabileceğini, bunun çok doğal olduğunu bilebilir, düşünebilir. Sorun bu ise karşılığı kurşun sıkmak olamaz... Sorun bazı yetkili ağızların söylediği gibi, 4-5 provokatör ise bu provokatörler aynı eli silahlı kişilerden başkası değildir.

Evet bir provokasyondu, katliam provokasyonuydu. Başka bir şey değildi.

Gelişmeleri biraz daha açalım: Bilindiği gibi bu cezaevinde de "özel" günlerde açık görüş yapma hakkı, bir dizi açlık grevi, ölüm oruçları ve ölümler sonucu kazanıldı ve bu tür görüşlerde ziyaretçi sayısı her zaman kabarık olmuştur. Her zaman

belli sorunlar olmuştur. Arama vb. şeylerin uzatılması yersiz formalitelerle oyalama vb. şeylerden doğan gecikmeler oluyordu. Görüşlerin daha sağlıklı ve geciktirilmeden yapılması yolunda temsilcilik düzeyinde yardımcı olmaya çalışıyorduk.

Son açık görüş öncesinde de bu yönlü çabamız oldu. Başta cezaevlerinde bayram günleri boyunca (4 gün) görüş yapılacakken, DİYARBAKIR'da 2 güne sıkıştırıldı. Bunun görüş süresini ne kadar kısıtlayacağı açıkta. Tüm ısrarlara rağmen idare iki günde karar kıldı.

Bunun üzerine hiç olmazsa görüşmecilerin zamanında ve tümünün içeriye alınmasını istedik. Yapılacak tek şey, 1-2 saat önceden ziyaretçi alımına başlanması ve gelen tüm yakınlarımızın ziyarete alınmasıydı. Yoksa 4 saatlik bir süre içinde 3-4 bin ziyaretçinin içeriye alınması mümkün değildi. Buna rağmen işler ağırdan alındı. 2-3 yerde arama, içeriye alınmadaki bilinçli geciktirme; bu arada küfür, hakaret, elle saldırı vb. davranışlarla görüşçülere tam bir sinir savaşı açıldı. Saat 1'lere kadar ancak 1000 kadar ziyaretçi içeriye alınmıştı. Geriye 3-4 bin ziyaretçi kalmıştı ve idareciler o saatten sonra ziyaretçi alımını durduracaklarını açıkladılar ve bu konuda ısrarlıydılar. Oysa bir birikime meydana vermemeleri için ziyaretçi alımının mesai saatinin bitimine kadar devamını istemiş, kolaylık sağlayacak öneriler sunmuştuk. Tüm bu iyi niyetli çabamız ve ısrarlarımıza rağmen, saat 13'ten sonra ziyaretçi alınmayacağı ilan edilmiştir. Bu ne demektir. Bu milyonlarca lira harcayarak gelen, bayramlarını cezaevlerindeki çocuklarıyla hasret gidererek geçirmek isteyen, binlerce aileye en büyük cezadır, en büyük baskıdır, en büyük işkencedir. Kilometrelerce yol katederek gelmiş olan ziyaretçiler, cezaevi önünde görüşmeden geri gidecek. Bütün bunların, bu durumdaki insanlarda yaratacağı etkiyi kendine insanım diyenlerin anlamakta zorluk çekeceklerini sanmıyoruz. Ancak yakınlarımız haklı tepkilerini gösterdiler -ki bu sözlü tepkilerdir-. Bu da içeriye alınma isteminden başka bir şey değildir. Coplarla aileleri dağıtmaya kalkışanların başka şeyler yapmayı planladıkları açıktı. Ziyaretçilerimiz görüşmek istedi ve bu umutla bekledi, dağılmadı. Bu engellemeler ve coplanmalarda tepki olarak "Kahrolsun işkence", "Kahrolsun kölelik" sloganlarını haykırıyorlar.

Bu haklı tepki bu defa dört bir yandan delicesine yoğun kurşunlarla bastırılmak istendi. Kurşun yağmuru altında binlerce insan panik içinde sağa-sola kaçtı, kovalandı. Burada onlarca insan ezildi. Bebeler yerlere yuvarlandı, fenalık geçirip bayırlanlar oldu.

Bu saldırı karşısında savunmaya geçen aileler, ancak kendilerini taşlarla koruyabiliyordu.

Evet, burası FİLİSTİN sokakları değildi, ama siyonist saldırısının aynıysa yaşıyorduk. Saldırıları bayram açık görüşü için çocuklarını, eşlerini, kardeşlerini, yakınlarını ziyarete gelen binlerce aileye yapıyor-du.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi yüzlerce yakınımız polisçe alınıp işkenceli sorgu merkezlerine götürüldü.

Aynı gün akşam yemeğini almayarak saldırıyı protesto ettik. Görüşten sonra çeşitli mercilere durumla ilgili dilekçeler verdik. İdareyle temsilcilik düzeyinde görüşmeler yaptık. İdare, bu olayda kendisini safdışı tutmaya çalıştı. "Dışarıda olanlardan biz sorumlu değiliz, bizim ilgimiz yok, dış güvenlikle ilgilidir" dediler.

Evet polis-asker eşliğinde binlerce insan üzerine kurşun sıkmak bir idari hatadır.

Elbette bir-iki kendini bilmez işi de değildir. Olay ciddidir. Bir katliam provasıdır, gözdağıdır, baskıdır, işkencedir, gayri insanidir; yani amaç, salt bir ziyareti engellemek değildir. Amaç ailelerimizi cezalandırmaktır. Çünkü yıllarca bizi baskı ve işkenceye mahkum edenlerin tavrı ailelerimizi kahretmeye yetmiştir. Çünkü bize her türlü baskıyı reva görenler, ailelerimizi de bizimle birlikte bir terör kampanyasına kurban etmişlerdir. Ve tüm bunlardan dolayı da son yıllarda ve özellikle son aylarda işkenceye, baskıya ve insanlık dışı uygulamaya karşı giriştiğimiz her eylemi desteklemişler, canlarını ortaya koymuşlar. Açlık grevlerine yatıp kendilerini yakmışlardır. Ailelerimizin bu sahiplenici tavrı kamuoyunu daha etkin bir şekilde harekete geçirmiş ve bundan dolayı da yöneticiler, üzerinde istedikleri uygulamayı gerçekleştirme güçlükleri içine girmişlerdir. Kendilerine işkence yapma ortamı bırakmayan güçlerden biri ve önemlisi olan ailelerimizi bizlerle olan bağlarını koparmayan, boyun eğmeyen yakınlarımızı cezalandırmak istediler. İlk gün, yani 25.7.1988 tarihinde silahla tarandılar, ardından onlarca insan göz altına alındı. Bunun ardından ikinci gün yani 26.7.1988 tarihinde polislerin çeşitli tehditleri altında ziyarete gelenler çıkışta gözaltına alındılar. Yakınlarımız o tarihten beri göz altındadır.

Şimdi soruyoruz, cezaevini "otel" yapacak yöneticilere, işkence, baskı yok diyenlere; yüzlerce tutuklu yakınını gözaltına alıp işkence yapmak nedir? Binlerce tutuklu yakınına kurşun sıkmak nedir? Kimse gerçekleri bu tür boş propagandalarla gizleyemez. Basını objektif haberciliğe davet ediyoruz... Çarpıtılarak verilen haberlerle yakınlarımızın yapılan saldırılar, gözaltına alınmalar ve işkenceler savunulmaktadır. Tutuklu kitlesi olarak bizler ve ailelerimiz üzerinde uygulanan bu yeni tip provokasyonların son bulmasını istiyoruz. Bütün bu insanlık dışı uygulamaları protesto etmek için 1.8.1988 tarihinden itibaren 1 hafta boyunca görüşe çıkmayacağız.

Tüm yurttaşlar, devrimci, demokrat ve ben insanım diyebilenlere sesleniyoruz. DİYARBAKIR cezaevi üzerinde çeşitli komplo ve oyunlar oynamak istenmektedir. Bütün duyarlı ilericiler kamuoyunu bu oyunları boşa çıkarmaya davet ediyoruz.

25-26 Temmuz tarihinde yapılan saldırıları lanetliyoruz!

Göz altına alınan ailelerimiz derhal serbest bırakılsın!

Diyarbakır Cezaevi Tutuklu Temsilciliği Adına
M. Sait ÜÇLÜ

Tüm Devrimci, Demokrat, İlerici Kamuoyuna

Baştarafı 1. sayfada açıklamaya çalışalım? Çünkü olay basında tamamen çarpıtılmış olarak verildi. Gerçekle ilgili olmayan açıklamalar yapılmıştır ve neredeyse bu olayda

tek suçlu ailelerimiz olmuştur. Oysa gerçek hiç de yansıtıldığı gibi değildir.

Basit bir "sıra bozma" olayı hiç değildir. Böyle bir gerekçe dakikalarca kariyerlere yerleş-

Urfa Kapalı Cezaevinden PKK'lı Savaş Esirleri:

Soldan sağa: Cuma Kuyukan-Urfa, Ali Serçek-Siverek, Mehmet Değer-Siverek, İzzet Baykal-Hilvan, Ali Kılıç-Siverek, Nihat Kaya-Hilvan, Abuzer Dehşet-Hilvan, Ali Doğanay-Mardin, Mikail Alkan-Ergani, A.Samet Tektaş-Ergani, Bedrettin Kavak, Selim Çürükkaya-Bingöl, Mustafa Karasu-Sivas, Şükrü Gülmüş-Batman, Bedri Karaoğlu-Ergani, İdris Güzel-Elazığ, A.Kadir Atım-Hilvan, Mehmet Tanboğa-Diyarbakır Saz çalan; Fevzi Yetkin-Hilvan

Petrolü ile zengin bir beldemiz

S Ê R T

(Siirt)

- III -

İLÇELER

Batman: Diyarbakır-Kurtalan demiryolu üzerinde kurulmuştur. Siirt ilinin en büyük yerleşim merkezidir. Merkezi 127.000'e yakın nüfusludur. Yüzölçümü 498 kilometrekaredir. Daha önceleri bir köydü. 1938 yılında petrolün bulunmasıyla birlikte, bir sanayi merkezi olarak hızla gelişti. Siirt il merkezinden daha kalabalıktır. Bu gelişme sonucu 1957 yılında ilçe oldu. Siirt merkezinin batısına düşer.

Baykan: Siirt'in kuzeydoğusuna düşer. Doğusunda Şirvan, batısında Bitlis, Kozluk ve güneyinde ise Kurtalan ilçesi ile sınırdır. 594 kilometrekarelik bir alan üzerinde kurulu olan Baykan'ın nüfusu 3000-3500 arasındadır. 50'ye yakın köyü vardır. Dağlık bir alanda kurulu olan Baykan yeşilliklerle örtülü güzel bir ilçedir.

Beşiri: Batıda Diyarbakır, güneyde Mardin'le sınır olan Beşiri, Siirt il merkezinin batısında yer alır. Yüzölçümü 586 kilometrekaredir. İlçe merkezi bir köy görünümündedir. Nüfusu 4500 civarındadır. 1916 yılında Alkemi ilçesini sel götürünce ilçe merkezi Beşiri'ye taşındı. Daha önceleri sınırlarına dahil olan Batman da 1957 yılında ilçe olup ayrılınca Beşiri bir hayli küçüldü.

Eruh: 1.715 kilometrekarelik yüzölçümüyle Siirt'in en büyük toprak parçası üzerinde kurulmuştur. Siirt'in en eski ilçelerindendir. Türk devletinin inşa ettiği binalar dışında, bir köy görünümündedir. İsmi hemen hiç duyulmayan Eruh, Kürdistan gerillalarının 15 Ağustos 1984'te ilçe merkezinde bulunan Türk ordu birliklerine yönelik gerçekleştirdikleri bir baskın eylemiyle ismi tüm dünyaya duyurulmuş oldu. Bundan ötürü, artık Eruh deyince akla 15 Ağustos gelir. Nüfusu 7000 civarındadır.

Kozluk: Siirt merkezinin batısında; Diyarbakır, Sason, Batman, Baykan ve bir ucuyla da Kurtalan topraklarıyla çevrelenmiş bir alanda kurulmuştur. Yüzölçümü 1.175 kilometrekaredir. Nüfusu 8000 civarında.

Kurtalan: Siirt merkezinin batısında olup, toprakları onunla bitişiktir. 1938 yılında ilçe olmuştur. Yüzölçümü 1.058 kilometrekaredir. Aynı adla anılan Kurtalan ekspresinin son durağıdır. Eski adı Mısırcı'tır. İlçe merkezi 10.000 nüfusludur. Tillo'dan sonra belediye köye sahip ikinci ilçedir. Zokayd köyü belediye köyü olup 3000 nüfusa sahiptir.

Pervari: Siirt'in doğusunda olup Van, Hakkari ve Bitlis

topraklarıyla sınırdır. Yüzölçümü 1.459 kilometrekaredir. İlçe merkezinin nüfusu 3000, toplam nüfusu ise 30.000 civarındadır. Bir köy görünümündedir.

Sason: Siirt merkezinin kuzeybatısına düşer ve merkeze en uzak olan ilçedir. Diyarbakır, Muş ve Bitlis'le sınırdır. Alan olarak küçük olan Sason'un yüzölçümü 745 kilometrekaredir. Eski adı Kabilcevaz'dır. Tarihi epey eski. Nüfusu 5000 civarında. Mereto Dağı'nın eteklerinde kurulmuş olan Sason, yaz ayları bir yayla gibidir. Mereto Dağı doğusunda bir selvi gibi yükselmektedir.

Şırnak: Eruh, Pervari, Mardin ve Hakkari ile çevrili. Yüzölçümü 1.715 kilometrekaredir. Eruh'tan sonra en geniş topraklara sahip bir ilçedir. Şırnak'ta büyük kapasiteli kömür yatakları vardır.

Şirvan: Siirt merkezinin batısında. Toprakları il merkeziyle bitişik. Kuzeyde Bitlis'le sınırdır. Yüzölçümü 1.015 kilometrekaredir. Siirt'in en eski ilçesidir. Küfre bey burada yaşamıştır. Eski ismi Küfre'dir. Bu dönemden kalma tarihi kalıntılar vardır.

SIİRT'İN İKLİMİ

Siirt'in iklimi karasal. Denizden yüksekliği ortalama 880 metredir. Yaz ayları çok sıcak ve kurak, bahar ve kış ayları ise bol yağışlı geçer. Yaz aylarında ısı derecesi 40 dereceye kadar yükselir. Yapılan bir istatistiğe göre, yılın 140-150 günü güneşli, 80-90 günü kapalı ve yağmurlu geçer. Geri kalan günler ise parçalı bulutlu geçer.

ULAŞIM

Siirt'te ulaşım son yıllara kadar güçlükle yapılabilmekteydi. Asfaltın Siirt'te çıkmasına rağmen, Türk devleti

çıkarılan bu asfaltı Anadolu içlerindeki Türkiye şehirlerine götürmektedir. İlçeler ile merkez arasındaki ulaşımı sağlayan yollar oldukça bozuktur. Bu yollar içerisinde Batman-Siirt yolu ile Diyarbakır-Bitlis yolu asfaltlanmış. Kış aylarında çoğu zaman, düşen yoğun kar nedeniyle yollar ulaşımına kapanır. Hastalar doktora götürülemez. Köyler arası ulaşımı sağlayan yollar ise yok denecek kadar azdır. Yapılanları da askeri ve seçimlerde oy alabilme amaçlıdır.

Ulaşım otobüs, traktör, açık kamyonlarla yapılmaktadır. Ayrıca Batman-Kurtalan arasında demiryolu ulaşımı vardır. Batman'da, Kürdistan'daki gelişmelere karşı tedbir olarak bir havaalanı inşa edilmiştir. Bu havaalanı askeriye tarafından kullanılmaktadır.

DERZİN VİLAYETİ

Kürdistan'ın en eski vilayetlerinden biri olan Derzin, Siirt'in Baykan ilçesi sınırları içerisinde. Baykan'ın 10 kilometre doğusundadır.

Bugünkü Derzin, 80 haneli ve 500 nüfuslu bir köydür. Burada Derzin adıyla anılan bir kale vardır. Kalenin yapımı hakkında kesin bir bilgi olmamakla birlikte M.Ö.'ki yıllarda kurulduğu sanılmaktadır.

İslamiyetin yayılması döneminde, Halife Ömer'in ordusu Erzen'deki direnişi kırdıktan sonra şehri yakıp yıkar. Bu dönemde, Derzin vilayeti, ölen kralın kızı tarafından yönetilmekteydi. Kraliçe, Halife Ömer'e yenilmeyip, onu yenmek için ordusunun büyük bir bölümünü Erzen'deki direnişe takviye eder. Bunların büyük bir kısmı bu savaşta Halife Ömer'in ordusu tarafından öldürülür. Derzin kraliçesi, kalan güçle şehri savun-

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

ma gücünde olamayacağını düşünerek; halka dokunulmaması ve kralliyet yönetiminin kendisinde kalmasını şart koşup şehri Arap komutana teslim edeceğini bildirir. Ve iki taraf arasında yapılan anlaşmayla Derzin Araplara teslim edilir.

Derzin vilayeti 1500 yıllarında 1000 hanelikti. Nüfusu 8000 civarında olduğu söylenir.

Derzin kalesi, Dodan dağlarında bir ada görünümünde yükselen bir tepenin üstünde kurulmuştur. Tepenin etrafı sarp kayalarla çevrili. Zirvesi ise düzlüktür. Kralliyet sarayı ve idari yönetim binaları bu düzlükte kurulmuştur. Çok eski olan bu yapıların damı çökmüş, duvarları ise oldukları gibi duruyorlar. Kayaların uçurumuna çok sağlam bir sur inşa edilmiş. Kalenin batısında bir kapısı vardır. Surların üstünde, kalenin dört köşesinin her birinde birer nöbetçi kulesi yapılmış. Surların bazı yerleri dökülüp yıkılmıştır. Şehir, kalenin güneybatı yamacı ile kalenin doğusundaki platoda kurulmuştur. Geniş bir alanı kapıyor.

Kalenin güneyine düşen şehir evlerinin bitişiğindeki düzlükte dokuma atölyeleri ve daha aşağı da şehrin çarşısı bulunmaktadır. Çarşı dükkanlarına ait bir hamam vardır. Hamamın içinde de bir çeşme.

Bunların kalıntıları henüz mevcuttur.

Bugün Derzin'deki halk, üstü kapalı ve içinde bir çeşme ile su ısıtmak için ocakların bulunduğu bu hamamı kullanmaktadır. Ayrıca kalede, kadınlara ait olduğu sanılan bir hamam vardır. Yine bu hamamın doğu kıyısında, erkeklerle ait ve içinde bir çeşmenin bulunduğu üçüncü bir hamam vardır.

Bahçelikler içinde bulunan "Bërma Hanmökê" adıyla anılan havuz ve kıyılarında özel olarak yaptırılmış yerler, mirler tarafından dinlenme, eğlenme yerleri olarak kullanılmıştır. "Kêniya sukê" olarak bilinen Çarşı Çeşmesi'nin üstü depo şeklinde yapılmıştır. Güzelliklerinden bir şey kaybetmemiş bir eser olarak duruyor.

Şehrin Taga Kelê, Taga Medrese, Taga Şah Kulî Beg ve Taga Hûfa Fekiya adlarında dört mahallesi vardır. Taga Şah Kulî Beg mahallesinde büyük bir cami vardır. Bu cami 1500 kişilik kapasitededir. Caminin kıyısındaki yapıda Şah Kulî ile aile fertlerinin mermerden yapılmış mezarları ve iki sarnıç vardır. Cami ve bu yapı yarı yıkık haldedir.

Kalenin doğu yakasında büyük bir medrese ve bu medresenin yanında bir de cami vardır. Kuzeydoğusunda ve batısında büyük iki mezarlık vardır. Kuzeydoğusundaki mezarlıkta üç "Gûmbet" vardır. Bunlardan biri hala sağlam olarak duruyor. Ayrıca ince bir sanatla yapılmış bir kilise vardır.

Derzin vilayetinin en parlak dönemi, İslamiyetten sonraki Şah Kulî dönemidir. Nitekim Şah Kulî döneminde yaptırılmış birçok eser vardır. Kalenin aşağısından geçen dere üzerinde ikisi Şah Kulî tarafından olmak üzere beş köprü vardır. Sonradan yıkılmışlar. Bitlis deresi üzerindeki Malabadi köprüsünden sonra yörenin en büyük köprüsü Çarpıran köprüsü Şah Kulî tarafından yapılmıştır. Köprü'nün dört kemeri vardır. Bu köprü'nün hemen arkasında, Bitlis nehirine dökülen Arbo

Devamı 15. Sayfada

Bağış Kampanyası; 15 Eylül-15 Kasım Tarihleri Arasında Yapılıyor

ERNK Avrupa Temsilciliği Bildiri Yayınladı

“İlericiler, Devrimciler, Demokratlar, Kürdistanlı Emekçiler!

ERNK’yi Güçlendirme ve Halk Kurtuluş Ordumuz ARGK’yi Donatmak için 1988 Güz Dönemi Bağış Kampanyasına Tüm Gücümüzle Katılalım!”

ERNK Avrupa Temsilciliği yayınladığı bir bildiri ile bütün Kürdistanlı emekçileri, devrimci, demokrat ve ilericileri, 15 Eylül-15 Kasım tarihleri arasında düzenlenecek olan bağış kampanyasına katılmaya çağırdı.

Bilindiği gibi her yıl Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma amacı ile bağış kampanyası düzenlenmektedir. Bu kampanyalarda Kürdistan’da gelişen ulusal kurtu-

luş mücadelesini desteklemek amacı ile bağış niteliğinde maddi yardımlar toplanmaktadır.

Her yıl artan oranda Kürdistanlı emekçiler ulusal kurtuluş mücadelesine desteklerini sunmaktalar. Sömürgeci-faşist Türk devleti ile halkımız arasında muazzam güç dengesizliği ortamında süregelen savaşta, PKK Kürt halkının özgücüne dayanarak mücadelesini yükseltmeyi başardı. Kitlelerin bu

özgücünün eseri olarak, PKK mücadelesini bugünkü düzeye yükseltmeyi başardı.

Açık ki bundan sonra da Kürdistan’da ulusal kurtuluş mücadelesinin daha da yükseltilmesi için kitlelerin yoğun ve aktif desteği gereklidir. İşte bu desteğin ulusal kurtuluş mücadelemizi daha da ileri götüreceğini bilen faşist sömürgeciler, Avrupa alanında da çeşitli komplolar düzenleyerek bu desteği engellemeye çalışmaktalar.

Geçen yıllarda bu çalışmalarını engellemek için çeşitli komplolar tezgahlandığı bilinmektedir. Bu yıl da benzer komplo ve provokasyonların ulusal kurtuluş mücadelemize karşı dayatılacağı açık olan bir durumdur. Bununla birlikte kampanyaya katılan

bütün yurtseverleri, ilericileri ve demokratları uyaran ERNK Avrupa Temsilciliği ERNK’nin resmi kampanyası dışındaki hiçbir isteme cevap vermemelerini istedi. Bu tür durumlar karşı-

sında ise Cephe Komitelerinin olaylardan hemen haberdar edilmesini isteyen ERNK Avrupa Temsilciliği emekçileri daha aktif bir katılıma da çağırdı.

Sêrt...

Baştarafı 14. sayfada

Çayı üzerinde Çarpıran köprüsünün devamı olan bir köprü daha vardır. Yine Bitlis nehri üzerine, Çarpıran nehrinin yukarısına düşen Pıra Arok, daha aşağısında ise Pıra Dodan köprüsü vardır. Kezer nehri üzerindeki Pıra Badayı köprüsü ve Taron köyündeki cami de Şah Kulî tarafından yapılmıştır.

Mervani Kürt devleti döneminde, Derzin bu devletin bir vilayeti idi. Mervani krallıklarının yazlık dinlenme yeri idi. Şehrin sınırları doğuda Kezer, batıda Hazro nehirleri, güneyde Siirt, kuzeyde Mutki ve Bitlis deresinin Dugana denilen kesimine kadardı.

Derzin mirleri Zırıkan beyleridir. Şerefhan, Şerefname adlı eserinde, Zırıkan beylerinin soyunun Şam Araplarına

kadar dayandığını yazar. Fakat bu, eksik bilgilere dayandırılan bir iddiadır. Zırıkan beylerinin atası olan Habil’in kendisi bir ilim adamı olduğu, Derzin medreselerinde profesörlük yaptığı, sülalesinin medrese ilmiyle uğraştığı, bu sülalenin bıraktığı eserlerden anlaşıldığı gibi, bu yörede yaşayan herkes tarafından da bilinen kabul edilmektedir. Bu sonuçlara göre, Zırıkan beylerinin Araplarla bir ilgileri yok, kendileri Kürttür. Kendilerine şeyh diyen ve soylarını Şeyh Hasan’a dayandıran dört aile henüz bu yörede yaşamaktadır. Köy halkının geri kalan kesimi ise mirler sülalesindendir. Mir sülalesinden oldukları için, yöre halkı, bunlara “Mala Şeref” diyor.

2000’e Doğru’nun Yalanı

●PKK, 15-30 tarihleri arasında ne bir konferans ne de bir toplantı yaptı. 2000’e Doğru’nun aspagaras haberi yatsıya kadar da sürmedi çabuk açığa çıktı.

şaması aynı zamanda bu çevrelerin de yaşamasıdır. Bu nedendir ki, TC’yi yaşatmaya büyük bir çaba göstermektedirler.

Son ortaya atılan haberin verilmiş amacı ise, PKK hakkında kamuoyunda oluşan olumlu kanıyı sabote etmeye yöneliktir. PKK’nin giderek artan prestijini düşürmeye çalıştı. Haberin içeriğine sıkıştırdığı bazı konularla, PKK konusunda uyanık olumlu izlenimleri silmeye yöneldi.

Tabii bununla 2000’e Doğru bir özlemini de dile getiriyor. Geçmişte provokatörlerin ulaşmak istediği “modern PKK” amacının gerçek olmasını istiyor. Ne diyelim aç tavuk rüyasında darı görmüş. Bunlar da çöküşe giden bir rejimin temsilcileri olarak, TC’yi böyle bir sona götüren PKK’nin yıkılmasının hayalini görüyorlar. Bunun için de böyle atlatma haberlere yer veriyorlar.

Konferans kararları olarak yayınlanan maddeler, Parti programının ilkelerinden yararlanılarak hazırlanmış. Ayrıca, PKK’nin konferansına katıldığını öne sürdüğü örgütlerin niteliği bile atlatma haberi açığa veriyor. Bir-ikisi belki katılabilir diyelim, ama diğerlerinin PKK’ye karşı düşmanlığı ortadadır.

2000’e Doğru dergisi böylesi bir atlatma haber ile kendi yüzünü bir kez daha açığa çıkardı. Yüzüne çekmeye çalıştığı sahte maske bu şekilde bir kez daha düştü ve gerçek durumu daha iyi anlaşıldı.

Bunun için bu aspagarasının üzerine fazlası ile durmak istemiyoruz. Çünkü, haber kendi kendisini yalanlayacak bir dizi çelişki ile dolu.

Bu vesile ile bir kez daha bu tür provokatif açıklama ve yönelimlerin PKK mücadelesi karşısında yenilgiye mahkum olduğunu açıklamak istiyoruz.

Militan Kişiliğin Seçkin Bir Örneği...

Baştarafı 2. sayfada

güçlenmiş bir militan olarak çıktı. Partinin başlattığı özgürlük yürüyüşünün en ön saflarında ülkeye giren ilk gruplar arasında yer aldı.

7 Mart 1983 tarihinde Cevdet, yoldaşlarıyla sınırdan ülkeye doğru ilk adımlarını atarken, düşmanın panzerleri ve askeri güçleriyle çatışmaya girdi. Çatışmada Cevdet yoldaş yaralandığında yanındaki yoldaşları onu taşımak isterler. Partiyi, halkı ve yoldaşlarını düşünen bu can yoldaşımız bombanın pimini çeker, silahını yoldaşlarına

verir ve onların kurtulması için düşman panzerlerine kendini siper edeceğini söyler. “PKK partizanları ölümsüzdür” şiarıyla öne atılır. Cevdet’in, Kürdistan halkına ve yoldaşlarına ilettiği son komutu bu olur.

Cevdet GÜNERHAN yoldaşın anısı önünde bir kez daha saygıyla eğilirken; onun ve tüm şehitlerimizin bize devrettiği bayrağı, onların manevi komutasında bağımsız ve özgür bir Kürdistan yaratılncaya kadar taşıyacağımıza bir kez daha söz veriyoruz.

Kürdistan Halkına Dost Bir Alman Gazetecisi...

Baştarafı 11. sayfada

juvazinin propagandasından kendini kurtaramıyor.

— Alman devleti ve Türk devleti arasında, mücadelemizin karşıtı olan işbirliği epey güçlüdür. Son zamanlarda, Kuzey Kürdistan için “özerklik, kültürel otonomi” gibi hazırlıklar, NATO tarafından da ele alınmaktadır. Görüşlerinize göre, generallerin gölgesinde ve Türkiye’nin en gerici sınıflarının kanatları altında, kemalist ideolojinin silsilesi ile Kürdistan’a otonom bir yönetim mümkün olabilir mi?

— Kürt halkının yaşadığı baskılara baktığımızda, otonominin hiçbir şeyi kurtaramayacağını görüyoruz. Özgür ve demokrat bir toplumda, ancak otonomiden söz etmek doğru olur. Ama Türkiye gibi bir ülkede mevcut toplumsal, ekonomik ve

politik koşullarda hangi otonomiden söz edebiliriz ki? Böyle ülkelerde otonomi için hiçbir şans yoktur. Türk egemen güçleri, belki Kürt hakim sınıflarını razı edebilirler, ama Kürdistan ve Türkiye halklarını asla! Sömürgeci ve emperyalist ülkelerden edindiğimiz tecrübeler de, bunu bize böyle söylüyor.

Saddam Hüseyin, Kürtleri sırf Kürt oldukları için jenoside tabi tutmuyor, aksine, Kürtler onun kanlı yönetimine karşı siyasal başkaldırı içerisinde oldukları ve karşıt politik bir güç olmak istedikleri için bunu yapıyor. Gerçek bir demokrasi olmadan ve toplumda radikal değişimler gerçekleşmeden veya kısacası bir devrim olmadan, yapılan o hazırlıklar boşunadır ve planlar tutmayacaktır. Nihayet, Türkiye’den böylesi bir değişimi tarihin bu aşamasında bekleyecek de değildir.

2000’e Doğru dergisi, TC’yi yaşatmak için komplo ve provokasyonlarını sürdürüyor. Söz konusu dergi, TC’yi yaşatmak için her gün yeni bir olay, haberle ortaya çıkıyor.

Yeni haber, “PKK’nin 15-30 Nisan tarihleri arasında Suriye’nin Lazkiye kasabasında bir toplantı yaptığı ve bu toplantıya KUK, KAWA, Rızgari, Kürdistan Yurtseverler Birliği, Irak Komünist Partisi, Irak-KDP ve Komala’nın katıldığı” biçimindedir. Söz konusu haber, sömürgeci basının sık sık sayfalarına getirdiği yeni türden bir atlatma haberi.

2000’e Doğru dergisi 7 Ağustos tarihli sayısında gerçek olmayan böylesi bir haberi niye kullanma gereksinimini duydu. Derginin “muhabiri Güney Aslan”, bu haberi nereden elde etti. Böylesi bir “konferans” hiçbir yayın organı tarafından duyulmadığı halde, “muhabir” yoksa

çok iyi bir hayal kurucu mu?

Her neyse, biz bu olayın arkasındaki gelişmeleri biraz irdeleyelim. Eski Aydınlik, PDA ve yeni 2000’e Doğru çevresi, geçmiş ve bugünü ile faaliyetleri açık olan bir çevredir. Bunlar 12 Eylül öncesi de devlete hizmet etmek için büyük bir uğraş içindeydiler. 12 Eylül’den sonra da kendilerine 2000 yılına TC’yi sağlam çıkarma görevini adederek, rollerini oynamaya başladılar. Yine esas hedefleri, Kürdistan’da yükselen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi oldu.

Özellikle de PKK’ye karşı devletin nasıl bir mücadele yürütmesi gerektiği konusunda sık sık akıl vermeye başladılar. Önceki sayılarımızda, bu gelişmeleri belli boyutları ile siz okuyucularımıza duyurduk. İşte, bütün bu yöneliminin bir sonucu olarak 2000’e Doğru dergisi, TC’yi yaşatmayı kendisi için temel hedef seçti. Çünkü; TC’nin ya-

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Haziran ayında New York'ta ABD'nin de izleyiciliği ve katılımıyla Angola, Küba ve Güney Afrika arasında başlatılan görüşmeler taraflar arasında durumu düzenlemek için halen sürmektedir. Bugüne kadar yapılan görüşmelerde bu üç ülke arasında bir ateşkes antlaşması sağlanmıştır. Bu antlaşmaya göre, 8 Ağustos 1988'den beri Güney Afrika ırkçı rejimi, Angola'da bulundurduğu 3000'nin üzerindeki işgalci ordu güçlerini geri çekmeye başladı. Bunun ardından ise, Küba 1 Eylül'den başlayarak Angola'da bulunan 50.000 civarındaki askerini geri çekecektir. Üç ülkenin karar altına aldığı ve daha da somutlaştırılacakları plan sonucu, Namibya'nın bağımsızlığı da öngörülmektedir.

824.292 km² ve toplam 1,2 milyon nüfusa sahip olan Namibya, 1920 yılı öncesi Alman emperyalizminin sömürgesi durumundaydı. Daha sonra bizzat Alman emperyalizmine bağımlı olan G. Afrika ırkçı rejiminin sömürgesi durumuna getirildi. Şu anda Güney Afrika tarafından işgal altında tutulan Namibya'da 1960'lı yıllardan sonra ulusal kurtuluş hareketi geliştirildi. SWAPO önderliğinde geliştirilen ulusal kurtuluş mücadelesi, Güney Afrika rejiminin tüm baskı ve saldırılarına rağmen Namibya halkı içerisinde kök salmış ve Güney Afrika rejimine yoğun darbeler vurmuştur.

1978 yılında gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında Birleşmiş Milletlerin çıkarmış

olduğu 435 sayılı karara göre, Namibya'da bulunan tüm yabancı güçlerin çıkmasını ve burada genel bir seçimle başa gelecek hükümetin yönetiminde ülkenin bağımsız statüye kavuşması öngörülmesine rağmen, Güney Afrika bugüne kadar bu kararı kabul etmemiş ve işgalci konumunu sürdürmüştür. Yine G. Afrika ırkçı rejimi Namibya Ulusal Kurtuluş Hareketine bağlı gerillaları Namibya'nın komşu ülkesi olan Angola Halk Cumhuriyeti sınırları içerisinde kadar takip etmiş ve burayı da dönem dönem işgal etmiş ve oradaki devrimci harekete saldırmıştır.

1975 yılında Namibya'nın komşu ülkesi olan Angola'nın bağımsızlığını elde etmesiyle, emperyalist güçlerin bu alandaki çıkarları tehlike içerisine girmiştir. Bu nedenle emperyalizmin bu bölgedeki jandarmalığını yapan Güney Afrika rejimi, bu saldırılarına gerekçe yapmış ve Angola devriminin başına ulaşmasını engellemeye çalışmıştır. Güney Afrika rejimi bu saldırılarına gerekçe olarak Angola'nın Namibya'ya sınır olan bölgesindeki 100 km²'lik alanda SWAPO üslerinin bulunduğunu ve bunlara karşı operasyon gerçekleştirdiğini ileri sürmüştü. Bunun yanı sıra Angola'nın bağımsızlığına kavuşması ile birlikte UNITA adında karşı-devrimci çetelere Güney Afrika rejimi yoğun destek sunarak Angola devrimini yıpratmaya çalışmıştır. Daha sonra 1986 yılında itibaren, ABD de daha önce gizli olarak sunmuş olduğu desteği bu çetelere resmi düzeyde yapmaya başlamış ve bu karşı-devrimci çetelere milyonlarca doları bulan yardımı gerçekleştirmiştir.

Angola'nın daha henüz yeni

Angola-Küba-G. Afrika Arasında Barış Görüşmeleri Sürüyor

Angola'daki Güney Afrika Birlikleri

bağımsızlığa ulaşmış, savaştan yeni çıkmış ve savaşın sonuçlarının en yoğun bir biçimde yaşayan bir ülke olarak, böylesi saldırılara maruz kalması, Angola devrimini tehdit eden bir durumdu. Zaten ulusal kurtuluş hareketlerinin en fazla zorlandığı ve en fazla başarısızlık tehdidi ile karşı karşıya oldukları dönem de ulusal kurtuluş savaşının zaferle taçlandırıldığı ve devrimi inşa ettiği ve her alanda yeni insanın yaşandığı sü-

rectir. Bu anlamda Angola'nın maruz kaldığı bu yoğun saldırılar karşısında Küba, devrimci enternasyonalist dayanışmanın pratik örneğini sergilemiş ve Angola'ya maddi desteğin yanı sıra 50.000 civarındaki Kübalı askeri de 1982'de buraya göndermiştir. Angola Halk Cumhuriyeti'nin bugüne kadar süren bu saldırılar karşısında başarı sağlamasında Küba'nın sunmuş olduğu bu desteğin önemli bir yeri vardır.

Bugün ise, Güney Afrika,

Küba ve Angola arasında yapılan görüşmelerde tüm bu sorunlar ele alınmaktadır. Ancak burada dikkati çeken bir durum, Namibya Ulusal Kurtuluş Cephesi SWAPO bu toplantılara alınmamakta ve alınan kararlara dahil edilmemektedir. Buna rağmen, SWAPO, karar altına alınan ateşkes antlaşmasını kabul ettiğini açıkladı. Bugün halk içerisinde kök salan bir hareket olarak, Birleşmiş Milletler'in öngördüğü seçimin de yapılmasını SWAPO kabul etmektedir.

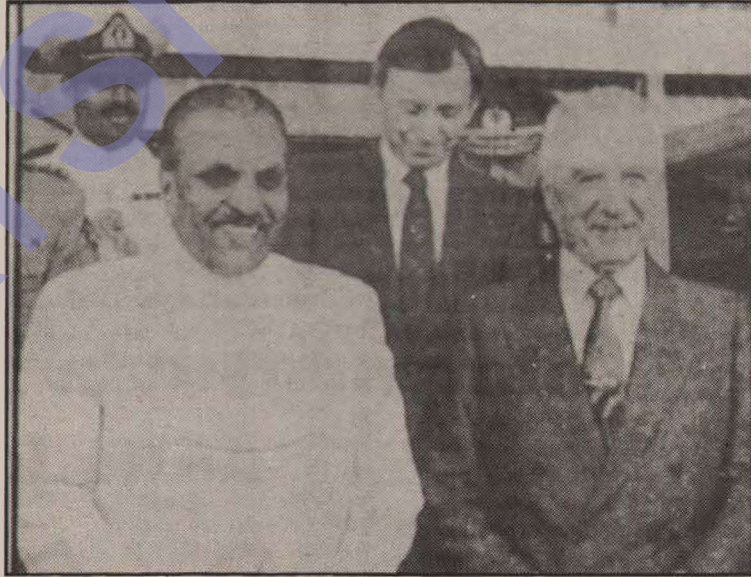
Bu anlamda bu görüşmelerin sosyalist güçler açısından ne kadar başarılı olacağı Küba, Angola ve aynı zamanda SWAPO'nun bu alandaki başarılarına ve tavırlarına bağlıdır. Bu güçlerin takinacakları tavırlar, sorunun çözümünde belirleyici olacaktır. Son dönemlerde, dünya genelinde yaygınlaşan barış ve yumuşama bu alana da etkilemiştir.

Güney Afrika ırkçı rejiminin böylesi bir barışa yanaşması ABD'nin zorlaması ile gündeme gelmiş olsa da, SSCB'nin de aynı şekilde Küba ve Angola'nın böylesi bir süreci başlatma konusunda girişimde bulunduğu açıktır. Bu, her iki taraftan da belli bir çözüme yanaşma isteğinin sonucu olarak gündeme gelmiş durumdadır.

Bu bölgedeki savaşın bu şekilde soğumasının sonuçlarının ne gibi gelişmelere yol açacağı önümüzdeki günlerde daha da açık bir şekilde görülecektir.

Diktatörün Ölümü

Pakistan halkı, bir uçağın infilak etmesi sonucu ölen diktatör Ziya Ül Hak'tan kurtuldu.

Diktatörlerin dostluğu ve sonları aynı...

1977 yılında Başbakan Zülfükar Ali Butto'yu devirerek iktidara gelen Pakistan Genelkurmay Başkanı Ziya Ül Hak 11 yıldır ülkeyi faşist bir diktatörlükle yönetiyordu. Ali Butto'yu idam eden Ziya Ül Hak yakın bir dönemde Pakistan'da daha sert uygulamalara geçmeyi planlıyordu.

11 yıldır iktidarda bulunan Ziya Ül Hak Pakistan'da insan haklarını ve demokratik yasaları tümenden ortadan kaldırdı. Bunun yanı sıra, muhalefet partilerinin seçimlere katılmasını da yasakladı. Son olarak da Cuneo başkanlığındaki hükümeti görevden almış ve kendisinin kurduğu parlamentoyu feshetmişti.

Ziya Ül Hak, genelkurmay başkanı ile kuvvet komutanları, ABD Büyük Elçisi ve başka

yetkililerin de içinde bulunduğu C-130 tipi uçağın havada infilak etmesi ile birlikte 37 kişi öldü. Uçağın havalandıktan 2-3 dakika sonra düşmesi sabotaj ihtimalinin yüksek olduğu biçiminde görüşlerin gelişmesine yol açtı. Halen şu ana kadar sabotaj veya kaza mı olduğu açığa çıkmadı.

Ziya Ül Hak'ın ölümü ardından Devlet Başkanlığı görevini Gulam İshak Han üstlendi. Gulam, ilk açıklamalarında daha önce açıkladığı gibi Kasım ayında seçimlere gidileceğini söyledi. Ayrıca mevcut yasaların yürürlükte kalacağını açıkladı.

Ziya Ül Hak'ın ölümü beraberinde yeni bazı gelişmeleri de ortaya çıkaracaktır. Bu bakımdan Pakistan'da yeni gelişmeler bekleniyor. En azında Şimdilik görülen durum, daha liberal po-

litikaların gündeme geleceği yönündedir. Bu konuda nelerin olacağı önümüzdeki günlerde daha da açığa çıkacaktır.

Ziya Ül Hak gerek iç politikada olsun ve gerekse de dış politikada olsun, ABD emperyalizminin çıkarları doğrultusunda hareket eden bir diktatördü. İçte, burjuva muhalefete bile yaşam hakkı tanımayan Ziya Ül Hak, son günlerde yaptığı bir açıklamada ülkede İslam şeriat düzenine geçeceğini da açıkladı.

Dışpolitikada ise, faşist Türk cuntası ile içine girdiği sıkı ilişki ve her iki rejimin başının birbirini kardeş ilan etmesi de durumu çok açık bir şekilde ele vermektedir. Ortadoğu'da ABD'nin bekçiliği rolüne, faşist Türk devleti ile birlikte soyunan Pakistan, karşı-devrimci birçok yönelimde de imzası olan ülke haline geldi.

Afganistan Demokratik Halk Devletine karşı Afgan gericilerini kışkırtması ve maddi-siyasi-diplomatik desteğin sunulmasında Pakistan'ın ve Ziya Ül Hak'ın oynadığı rol çok açıktır. Afgan gericiliğinin örgütlenmesi kışkırtılmasında Ziya Ül Hak belirleyici bir rol oynamıştır. Afgan gericilerinin içerisinde en büyük grup haline gelen Hikmet-yar'ın liderliğindeki gericileri bizzat Ziya Ül Hak aktif destekle güçlendirmiş ve bugünkü konumuna getirmiştir.

İçerde ve dışarda azgın bir halk düşmanının nasıl olursa olsun ortadan kaldırılması, halkların lehinedir. Sabotaj ihtimalinin kesinlik kazanması, artık bu diktatörün ömrünün de dolduğunun bir göstergesidir. Diğer ihtimal de olsa halkların erkenden kurtulmaları için olumlu bir olaydır.

Polonya'da İşçi Grevleri

Polonya'da Dayanışma Sendikasının uzun bir dönemdir işçileri sosyalist hükümete karşı çıkarma çabaları yeni boyut kazandı. Gemi tersaneleri ve çelik işletmelerindeki işçiler grev yaptılar.

Emperyalizmin kışkırtması ile de yaygınlaşan bu işçi grevleri sosyalist hükümetin aldığı yeni önlemler karşısında etkisini yitirmeye başladı. Sosyalizmin zaaflarından yararlanarak geliştirilmek istenen bu grevler, ekonomik yaşamı tehdit eder boyuta ulaştı.

Polonya Komünist Partisi Merkez Komitesi, geçtiğimiz günlerde yaptığı bir toplantıda bu durumu görüştü ve acil tedbirlerin alınmasını istedi. Bu konuda yapılan hataları da eleştiren MK toplantısı, anlaşma yollarının aranmasını ve grevlerin sona erdirilmesini de istedi.

Önemli oranda etkisini yitirmiş olsa da, halen bazı işletmelerde grevler sürüyor. Polonya İçişleri Bakanı, Leh Walesa ile önümüzdeki günlerde bir görüşme yaparak grevlerin tümenden sona erdirilmesi için tedbirleri araştırarak.

Irak ile İran Barış Görüşmelerine Başladı

Irak ile Irak arasında başlayan ateşkes ardından taraflar ilk tur barış görüşmelerine Birleşmiş Milletler gözetiminde Cenevre'de başladılar. İlk yapılan görüşmelere BM Genel Sekreteri Peres De Guellar aracılık yapıyor.

İlk tur görüşmeleri tarafların karşılıklı olarak koşullarını birbirlerine iletmeleriyle başladı. Ancak, henüz kesin bir sonuca gidilemedi. 1975 yılında da barış görüşmelerinin önemli bir odak noktası durumunda olan Şat-ül Arap su yolunun yeniden odak nokta durumuna geldiği Arap nehri üzerinde her iki taraf da taşdıkları amaçlarından vazgeçmiş değiller.

Cenevre'de BM gözetiminde süren görüşmelerin zorlu geçeceği ve anlaşmanın ancak uzun bir uğraşla gerçekleşebileceği belirtiliyor.

Avrupa Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

Elefterotipia, 29 Temmuz 1988

Maria Dede

Kürtlere Karşı Barbarlık

Türkiye, Aydın cezaevinde provokasyon teşebbüsünde bulunup politik tutukluları katletmeyi gerçekleştirmek istedi.

Politik tutuklular savunmalarını Kürtçe yapmak istediler. Bunun üzerine mahkemenin dışına sürüklenen tutuklular işkenceden geçirildiler.

Diyarbakır cezaevinde Kürtçe savunma yapmak isteyen tutukluları, yakınları ziyaret etmek istediler. Yakınlarını ziyarete gelen erkekler, askerler tarafından dövüldüler. İnsanlık dışı işkencelerin durdurulmasını isteyen iki tutuklunun anneleri, Diyarbakır Belediyesi kapısında kendilerini yaktılar. Yolda geçenlerin müdahalesi sonucu kurtarıldılar.

"Kürdistan Komite"sinin üyeleri ile konuşuyoruz ve söyleyecek o kadar çok şeyleri vardı ki... Türkiye ve özellikle Kürdistan'da her gün yaşanan o kadar olaya rağmen, bize, 1980 Eylül'den bu yana olup biten olaylar zincirini birbir bağladılar anlatmaya.

Bize vermiş oldukları bilgi ve dökümanları sıralayalım:

— Kürdistan İşçi Partisi (PKK) üyesi 20 kişinin ölüm orucuna katılacakları kesinleştikten sonra, 5 Şubat 1988'de Diyarbakır askeri cezaevindeki tutuklular açlık grevine başladılar.

— Açlık grevinin temel istekleri; cezaevinde normal yaşam koşullarının sağlanması, mahkemelerde ve görüşmelerde Kürtçe dili üzerindeki konuşma yasağının kaldırılmasıydı.

Cezaevi yönetimi bazı istemleri kabul ediyor. Fakat direniş önderlerini Türkiye ve Kürdistan'daki başka cezaevlerine sürgün ediyor. Buna rağmen mahkemede Kürtçe konuşmakta direnen tutuklular, mahkeme salonundan dışarı çıkarılarak işkenceye tabi tutuluyorlar.

Provokasyon

20 Mayıs günü cezaevi yönetimi, bir yangın olayını gerçekleştirecek toplu katliama girişmek istiyor. Cezaevi yönetimi, toplu katliamı haklı göstermek için politik tutukluların isyan ettiklerini halka açıkladı. Bu katliam girişiminde çok kişi ciddi şekilde yaralandı. Olayın çıkarılacağı sıralarda, Türk askeri cezaevinin etrafını koordine altına alarak provokasyonu başlatcağı esnada baskın yaptılar ve ateş açtılar. Daha sonra olay hakkında Türk makamları şöyle bir açıklama yaptı: "Mahkumların kaçmak amacıyla hazırladıkları bir tünel ortaya çıkarıldı."

Nisan: PKK (Kürdistan İşçi Partisi) ve PUK (Kürdistan Yurtsever Birliği) temsilcileri birbirlerine destek olmak ve ulusal güçleri bir araya getirmek için bir görüşme yaptılar. 1 Mayıs'ta iki örgüt arasında ittifak protokolü imzalandı. İmzalanan protokolde iki önemli hedef şuydu: Bütün Kürdistan ulusal güçlerinin birliğinin oluşturulabilmesi için çabanın sarf edilmesi, Kürdistan'ın bütününde ulusal güçlerin cep-

hesel birliğini yaratmak ve en önemli görev olarak da devrimci silahlı mücadeleyi başarıyla sonuçlandırmaktı. Ve yine Nisan'da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK) 'nin yapmış olduğu basın toplantısında, bu yıl Türkiye'deki turizme darbe vurulacağı açıklandı. Bildirideki açıklamaya göre: "Ulusal kurtuluş mücadelesinde silahlı gerilla, Türk devletinin askeri ve ekonomik alanlarını da hedefleyecektir. Özellikle Türk devletinin ekonomik gelirinde turizm büyük bir yer tutmaktadır."

Evvelki gün Diyarbakır cezaevindeki tutukluları ziyaret etmek amacıyla gelen tutuklu akrabalarından sadece kadınlara izin verildi. Cezaevi kapısı önünde görüşmeye bırakılmayan erkeklerle askerler arasında çatışma çıktı. Her iki taraftan çok sayıda yaralının olduğu bildirilmektedir.

sonra, Havenstein'in belirttiğine göre, "Bir düzine Kürde karşı", ağızlarını kapatmaları için kararlar alınmıştır. Yani haksız yere suçlanan 13 Kürten 12'si bu karar kapsamına alınmıştır. Bu karar, "Türk devletine, onun hükümetine, temsilcilerine veya resmi dairelerine yönelik her türlü propaganda yazılarının, İsviçre'ye sokulmasını ve dağıtımını" yasaklamaktadır. "Temsilci" olarak herhalde Bern'de elçi ve işkence generali olan Haydar Saltık kast edilmektedir.

Benzer uygulamalar daha önce de Zaire ve Yugoslavya (Kosova Arnavutları) muhaliflerine de uygulanmıştı. Cumhuriyet savcılığı toplam olarak 1980'den beri 15 uygulama kararı almıştır. Bu kararlar ise, hukuki genel klavuzuna, suç ve ceza yasasında bulunan 292. maddeye dayanmaktadır. CEDRI, Mayıs ayında bunu daha açıkça söyledi.

Savcılık delil olmadan şüpheleniyor ve gerekçe bulunmadan cezalandırıyor. Bunun yanında Woz. avukatlarının verdiği bilgiye göre, savcılık savunma yapma haklarını çiğniyor ve çalışmalarını karanlıkta bırakıyor.

Elefterotipia, 1 Ağustos 1988

Maria Dede

50 insanın ölümüne tanık oldum
İşkencenin canlı tanıkları Kürt mülteciler
ayaklarında, boğazlarında bütün vücutlarında izler, dayaktan ve işkenceden. Bütün bunları yaşıyor Diyarbakır, Eskişehir, Sivas, Elazığ, Erzurum, Van ve Ararat Dağının eteklerindeki Ağrı cezaevindeki Kürt politik tutuklular

"Demokrat Yaşamak"

(Demokrat insan kaçak sayılır)

Benzin dökülerek yakılan Mahmut Ekincioglu'nun karnı üzerindeki izi yaşamı boyunca bir nakış olarak kalacak. 26 yaşındaki Burhan Akdağ'ın boyundaki çukurlar da onun gibi. Bu işkenceleri gören ve ülkemizde yaşayan bazıları ile görüştük. Bunlar, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) taraftarlarıydılar.

"Kürdistan'da bağımsızlık uğraşı içerisinde olan herkes zor durumdadır. Yalnız demokrat olmak bile yeterlidir, yasa dışı sayılmak için." Bunları 6 yıl Diyarbakır cezaevinde kalan Burhan Akdağ söylüyor.

"Kürdistan İşçi Partisi için deydim. Propaganda faaliyetlerini yürütüyordum, aramıyordum. Bir operasyonda Türk polisi tarafından yakalandım. Ve direkt askeri işkence merkezine götürüldüm. Nisan 1980 idi. Orada işkence başladı..."

İşkence Olduğu Gibi

"Hayvanca, iki ayak bir so-paya bağlanarak, birkaç karış zemin yükseltildikten sonra kalın bir kalasla tabanlara vurmaya başlarlar. Kafaya, ayaklara ve cinsel organlara elektrik şoku veriliyor. Bir naylon ip veya tel kabloyla ayaklarını bağlıyorlar. Ayaklar havada, kafa aşağıda, saatlerce ya da günlerce tavana asılı kalıyorsun. Eller arkada ipe bağlı kalıyorsun. Tavana günlerce asılı kalıyorsun. Buna Filistin askısı diyorlar.

Çok dar hücreler var. Ne yatabilirsin, ne de oturabilirsin. Sadece ayakta durabiliyorsun. İşkenceler başladığı anda itibaren gözler bağlıdır. Yoldaşlarını ele ver-

mek ve istediklerini kabul ettirebilmek için yanıbaşında ailelerine tecavüz ediyorlar. Cezaevinde kalmış olduğum bölümde işkenceden dolayı 50 insanın ölümüne tanık oldum. Bazıları katledildi. Birçoğu da sakat kaldı."

"Dışarısı Daha Kötü"

"Direnişlere katıldığım için 12 yıllık cezaya çarptırıldım. Yarısını tamamladıktan sonra bırakıldım. Fakat, dışarısı daha kötüydü. Dışarı açık cezaeviydi. Sürekli takip ediliyordum. Varlığımdan emin olabilmek için her gün imza atma zorunluluğu dayatılıyordu."

Kürt Halkı Nasıl Yaşıyor?

8 yıl Diyarbakır cezaevinde kalan 31 yaşındaki Hişyar Ekincioglu, bize, "Yoksulluk büyüktür" diyor.

Davos'u nasıl görüyorsunuz? Burhan Akdağ sorumuzu cevaplıyor. Kıbrıs sorununda nasıl bir değişiklik oldu. Hava saldırıları, sürekli baskılar ne oldu? Türk devleti barışsever olduğunu göstermeye çalışıyor. Fakat olaylar ve sonuçlar bize tersini gösteriyor. FİYASKO.

Silahlı Mücadele

İsmet Korkan, 7 yıl Erzurum, Van, Ağrı cezaevinde kaldı. Kürdistan'da gelişen silahlı mücadele yönteminden örnekler vererek gerilla birliklerinin özellikle Türk askeri birliklerine ve Türk ekonomik tesislerine nasıl darbeler vurduklarını anlatıyordu.

Woz.Wr.31, 5 Ağustos 1988

Kürt Davası Durduruldu

Buna Rağmen 12 Kişi Susturuldu

Federal Savcılık İçin Fiyasko

Delil yetersizliğinden ötürü başsavcılık, Zürih ve Basel'de 14 ay önce yapılan büyük operasyondan sonra Kürt muhaliflerine yönelik açtığı davayı durdurdu. Yine de 13 Kürten 12'sinin ağızlarını tıkadı. "Türk devletine karşı gelme" başsavcılıkça yasaklandı.

14 ay önce, Cumhuriyet savcılığı, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) 'nin 13 taraftarını sabahın erken saatlerinde alıp tutuklamıştı. Bu tutuklamaya bağlı olarak dernek ve evleri aramış, "aşırı" propaganda malzemelerine (Yılmaz Güney'in video bantları vs.) el konulmuştur. Savcılığın, Kürtlere yönelik suçlamaları gülünçtü. Terörist suçların hazırlığı, patlayıcı madde ve savaş malzemesi bulundurma iddiaları idi. Fakat, tiyatro malzemesi olan tahta "silahlar" ve "üniformalar..." bile delil olarak yeterli görülmemiştir. Sonuç: Bir-iki gün sonra 13 Kürdün serbest bırakılması ve araştırmaların de-

vam ettirilmesi kararlaştırıldı. El konulan malzemeler ise, ancak avukatların baskısı sonucu çekinerek de olsa geri verildi. Şimdi ise Kürtlere yönelik suçlamaların asılsızlığı resmi ağızlardan açıklandı. "Kürtlere karşı açılan davanın büyük bölümünü durdurduk" diye belirlen cumhuriyet savcısı Roland Havenstein, sözlerinin sonuna "kuşku netleştirilemedi" diye belirtiyor. Mültecileri Koruma Komitesi CEDRI, Mayıs 1987 tarihinde yaptığı açıklamada, savcılığın amacının devlet karşıtı Kürtleri korkutmak olduğunu belirtti. CEDRI, bu iddialarını Mayıs 1987 ve Mayıs 1988'de yaptığı iki basın konferansında da dile getirdi. Cumhuriyet Savcılığı başarısızlığını ise şöyle açıklıyor: "Şüpheli kişiler pek konuşkan değildi." "Serbest bırakma" kararına rağmen aynı savcılık, her türlü bürokratik engeli Kürtlerin önüne dikeyor. Daha önce yürürlüğe konulan seyahat yasağı "güvenlik tehlikesi"nden

Metelokên Kurdi

*Mêranî bê zanîn, zanîn bê mêranî nûçe ne***Çîrok:**

Gundekî piçûk hebû. Di bin çiyakî mezin de hatibû avakirin. Mirovên gund bi hev re gelek kêfxweş bûn. Zilamek ji zilamên gund, navê wî Hemo bû. Hemo bi xwe şivan bû. Bi avêtina rojê peze xwe derdixist û êvarî vedigerand malê. Hemo xwediyê pênc zarokan bû: Sê keç û du law. Navê jina Hemo, Zerife bû. Li mala xwe de pir bi hev kêfxweş bûn, kêfa pîreka wî bi wî dihat û kêfa wî ji bi pîrekê dihat.

Karê Hemo yê mezin, karê peze wî bû. Li derdorên wan giya û av pir hebû. Carekê berî ku roj here ava, Hemo li deşt û gund nêrî û ji xwe re got: "Ez Hemo me, ez xwediyê çiya me" û kopalê xwe li kevirê mezin xist.

Lawekî Hemo, rojekî ji Hemo pîrsek kir.

-Bavo Xwedê çuqas mezin e? Hemo li lawikê xwe vegerand: -Xwedê wek çiya mezin e.

Kêfa mirovên gund ji Hemo re dihat. Hemo ji gund dûr bû. Weke ku me li jor gotî, gava ku roj diçû ava, li ser kandalên çiyê distêra... dengê wî li hev vedigeriya... û kopalê xwe li kevirêkî dixist û digot: "Xefik, xefikên min in, çiya çiyayên min in."

Hemo, ji şivantiyê û nêçîra kewan pêve, tu kar nedizani. Rojekê ji rojan, Hemo rahiştibû berxikekî piçûk û vedigeriya malê. Peze wî hêdî hêdî bi du wî de dihat. Gava ku giha gund, di reya xwe de serbazek (eskerêk) dît. Ji xwe re fikirî: "Gelo ev serbaz çi dike li gund!?"

Piştî ku giha malê ji diya zarokên xwe pîrskir:

-Ev kîne hatine gund? Pîreka wî lê vegerand: -Serbazin... û dibêjin, wê kerekolekê li gund ava bikin.

Hemo carek din pîrskir:

-Ji bo Xwedê ma gundê me ji boserbazane? Kerekol ji bo çiyê?

Pîreka wî li wî vegerand:

-Hemo... ez nizanim. Şiva xwe bixwe lê wê sar bibe.

Hemo ji xwe re wusa got: "Êh... Hemo ku tu zanibî kîne ev serbaz û çi dixwazin. Çima hatine gundê te, wê çi bikin!?"

Xwediyên kumma roj bi roj li gund pir bûn. Kerekolek di gund de ava kirin. Hemo dipirsî: "Çiye, çi dibe, ji bo çiyê" Hemo pîrsek xwe dikir, lê tu kes bersiva Hemo nedida. Rojekê, di nivê şevê de, gundî bi dengê berikan (fîşekan) şiyar bûn. Roja du re, gundî ji hev dipirsîn:

-Ew çi teqîn bû?

-Oh!.. Başê... Şeva din pêşmerge êriş anin ser kerekolê û serbaz tev kuştin.

Hemo di ber xwe de kenîya.

Lê berî ku roj here ava, bi sedan leşker hatin gund. Laşên serbazên xwe birin. Gundî tev di kerekolê de civandin. Ji dema hilatîna rojê heya dema roj ava çû, li gundiyan xistin. Kesek tiştêk negot.

Piştî du-sê rojan, ew leşker ji gund çûn. Çend serbazên nuh li kerekolê man.

Rojek ji rojan Hemo vedigeriya malê. Kewik di destê wî de bû. Ji nişkan ve dengê hat guhê Hemo. Hemo li xwe zivirî.

-Bisekîne! Hey ew çiyê di destê te de? Aha... ka çifta ku tu pê nêçîrê dikî?

Hemo bi zimanê eskerî nedizani bû, lê fahm dikir. Lewma ew ji neseqînî. Hemo di ber xwe de got: "Ev sa-bav ji min çi dixwa-

ze? Laneta Xwedê lê hatî!..."

Lê serbaz bi lez xwe gihand Hemo û ji pîrskir:

-Kani, ka çiftiya ku te pê kewan kuştî?

Dixwest kewî ji Hemo bistîne. Hemo rind nedizani yê serbaz çi dibêje. Lê Hemo ji kulên dilê xwe dehekê de yê serbaz. Serbaz ji piştê vekete erdê. Kumme wî bi deh gavan dûrî wî ket. Serbaz çend gotinan ji devê xwe derxistin û li Hemo nêriya. Bera xwe da kerekolê û Hemo ji çû mala xwe. Piştî ku Hemo giha malê, bi zarokên xwe re û bi jina xwe re runişt ser şivê. Berî ku geza xwe dabiquştî, dengê "taq, taq..." ji derî hat. Ji nişkan ve şeş serbaz derbasî hundurî bûn. Zarokên wî tev li ser şivê bûn. Çavên gişan bel bibû. Pîreka wî li cihê xwe hişk bû. Serbazek ji wan got: "ev ve!..." Hemo rabû ser xwe. Du serbazan bi destê wî girtin. Ji xênî derxistin. Bera wî dan kerekolê. Li kerekolê têra xwe li Hemo xistin. Jê pîrskir:

-Kani çiftiya ku te pê kewan kuştî?

Hemo nedizani çi jê dixwazin. Ew wî serbazî tif kire ruyê Hemo. Du serbazan bi destê Hemo girtin û dudowan ji bi lingê wî girtin. Serbazê pêncan ji bi darekî zirav li binê lingê Hemo dixist. Serbazê şeşan jî digot:

-Lêxin!.. Demek nizanê em çi dibêjin "oy! ha!..." Bi Xwedê em wê bikin ku bi zimanê me biaxife.

Heya nivê şevê li Hemo dixistin. Roja du re, serbazan xortek ji gund anîn ku bi zimanê wan dizani bû. Xortî di dibistanên wan de xwendibû. Divibû xort ji wan re wergervaniyê bike. Serbazek ji xortî re got:

-Bêje wî kuçikî, ew çeka ku pê kewan dikuje li kuye?

Xortî gotinên wî bo Hemo wergerand:

-Apo pîrskir, dibêjin ka ew çeka ku te pê kewan kuştî.

Hemo li xortî vegerand:

-Çifte!.. Çek!.. Çeka bi min re heye. Ku çek bi min re hebe, min wê qorika wan bişikanda.

Bêje wan! Bêje!..

Xortî gotinên Hemo wergerand:

-Dibêje li cem min çi çifte an çek tune ye.

Yê serbaz dîsa pîrskir:

-Heke bê çek be, kewî bi çi girtibû?

Xortî carek din wergerand. Hemo li wan vegerand:

-Ji wan re bêje, bi xefikan. Ez nêçîrê bi xefikan dikim. Xefik... xefik... xefik!.. Bi xefikan. Bila bizanibin, heke ez ji wan re deynim... wellah ez wê lingê wan yek bi yek di xefikê de bikim.

Xortî carekê dawî wergerand û çû mala xwe. Serbazan çi bi serê Hemo anibûn, ji gundiyan re got.

Roja sisiyan Hemo vegeriya mala xwe. Lê li ser lingekî bi rê ve diçû, ji ber ku ji ber lêxistinê lingekî wî gelek diêşiya. Hemo ji xwe re digot: "Êh... êh Hemo. Tu dizani serbaz kîne û ji bo çi hatine gundê te."

Piştî, hefteyekê Hemo diçû cem peze xwe. Lê tifa serbazan li ber çavên wî bû û sundekek mezin ji bo xwe kir, ku xefikan li pêşiya serbazan deynê û heyfa xwe ji wan bigire. Şeveka tari

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT**ÊH... HEMO**

Mano

bû. Hemo rahişt xafika roviyan û bera xwe da kerekolê. Kerekol li ser erdekî bilind hatibû ava kirin. Li dorê, tev giya û kevir hebûn, lewma Hemo bi hesanî xefika xwe li ber deriyê kerekolê veda. Giya bi ser xafika xwe da-kişand. Wusa, ku kesek nezanibe xefik li wir heye. Ji xwe Hemo, jir bû bi vedana xefikan û nêçîriya bi xefikan. Piştî ku karê xwe dawî kir, bi lez vegeriya malê. Roja din, gundiyan di nav xwe de digotin:

-Pêşmerge xefik li ber serbazan danine. Lingê yekî qut bû.

Û gundî ji xwe re dikenîyan. Lê tu kesî nedizani, ku ew xefik, xefika Hemo bû.

Dora nivrojê bû. Hemo li cem peze xwe bû. Neh-deh serbaz nêzikî wî bûn. Zilamek bi wan re hebû. Hemo di dilê xwe de got: "aha!... hatin min bigirin." Serbaz li nêzikî wî rawestiyar û jê pîrskir:

-Hey!.. te tu kesê bi çek li van deran neditiye?

Ew zilamê ku serbazan bi xwe re anibû, wergerand. Hemo ji li wan vegerand:

-Çima hun bi şev dernakevin?

Dure, tiliya xwe bi ser serbazan ve bir û got:

-Min tu kesî neditiye.

Zilam gote serbazan, ku tu kesî neditiye.

-Hemo di dilê xwe de got; "Ji xêra Xwedê re û ji paşayê kermê re, nihaka pêşmergeyek ji vir derketiba, wê çilo van serbazan wek kuçikan xwe daviştin erdê û çilo dibû qîre-qîra wan wek ku tîkevin xefikê."

Carekê Hemo li cem peze xwe bû. Ji nişkan ve xortek bi ser de hat û silavên xwe li Hemo kir. Hemo silava xortî vegerand. Bi çavekî vekirî li xortî nêriya. Xortekî 20 salî bû, bejn û bala wî giran, simbelê wî reş bû. Tivingek li ser milê wî bû. Newqa wî tev bi berikan hatibû pêçan. Xort, çend pîrskir ji Hemo kirin. Lê çavên Hemo, mabûn li ser tivingê. Di dilê xwe de digot; "Ax!.. Hemo, ku

tivingeka te ya wilo hebana, te çi dikir û çi nedikir!"

Dure Hemo û yê pêşmerge bûn biradostê hevûdu. Yê pêşmerge her rojê dihat ba Hemo. Kêfa Hemo gelekî ji pêşmerge re dihat. Carnan, pêşmerge bi Hemo re diçû gund. Rojekê yê pêşmerge li mala Hemo runiştibû. Bi Hemo re diaxifi. Hemo bi kûrî li çavên ê pêşmerge nêriya û got:

-Tu dizani hêviya min çiyê?

Pêşmerge lê nêrî û lê vege-

rand:

-Çiyê?

Hemo bi lez got:

-Tivingeka wek a te û berik...

û ne tiştêkî din.

Hemo kete fikaran û ji xwe re digot; "Êh Hemo...erd li ber te fireh dibe. Wekî dilê te dixwaze. Xefik... xefik... xefik. Xefikan deyne û bazde. Li nav çavên dijmin bixe û bazde. Hemo tu xwediyê van çiyani!..."

Kula Hemo ê din ne peze, jin û zarok bûn. Kula di dilê wî de, ê din tiving û serbaz bûn. Rojekê gazi diya zarokên xwe kir û got:

-Zerife! Ez wê pênc mihyan, ji pez bifiroşim.

Zerife lê vege-

-Çima Hemo? Tiştêk ji me re navê, tê çi bikî bi peran?

Hemo bersiva wê da:

-Dure ez wê ji te re bêjim.

Roja din Hemo pênc mihyên xwe firotin. Bihayê tivingekê û berikan di berika wî de hebûn. Dilê wî xweş bibû û di ber xwe de digot; "Êh... êh Hemo! Pere di berikê de ne û sibê tiving ji çêbibe. Dijmin li ber te ye û çiya li piştê te ye. Di nav çavan de li wan bixe Hemo! Lêx...lêx û lêx! Bila berf di havînê de ji bibare, lêx Hemo lêx, tu xwediyê van çiya..."

Hemo gazi pîreka xwe kir û got:

-Zerife... çavên te li zarokan be, ew wek çavên min in. Wê rojekê bêjin, bavê me tif û lédana serbazên dijmin ji bir nekir. Zerife ez naxwazim, ku kes tif li zarokên min bikin. Tu fahm bike

ka ez çi dibêjim!

Pîreka wî tiştêk negot wî.

Roja din, Hemo dev ji şivantiyê berda. Ji gund derket û çû. Piştî du-sê mehan hat mala xwe. Şeveka reş bû. Hemo derbasî hundur bû. Bû cîr-cîra zarokên wî:

-Bavê me hat. Bavê...!

Hemo di hundur de rawestiya. Tivingek li ser milê wî bû. Dora newqa wî tev bi ber bû. Lawikê piçûk got:

-Yaboe tivinga serbazane?

Hemo ew maçî kir û lê vege-

rand:

-Ne çavên min. Ev tivinga min e. Belê ji bo serbazên dij-

min e.

Hemo, heya ku razan di nav zarokên xwe de ma. Heya berê rojava, bi pîreka xwe re ma. Li pîreka xwe nêriya, dît ku zikê wê mezin buye. Di bin simbelê xwe de kenî û got Zerife:

-Heke lawik be, ji te re çêbû. Navê wî bike Mazlum!

Paşê rabû ser xwe. Rahişt tivinga xwe. Eniya Zerife maç kir û derket.

Pîreka wî du wî re derket. Lê Hemo jê re got:

-Vegere Zerife, here cem zarokan!

Piştî demeka dirêj, ku Hemo ji mal derketibû, bû "teq-teqa" berikan. Gundî tev ji xew rabûn. Zerife bi dilê xwe girtibû. Roja dure gundî digotin:

-Pêşmerge li kerekolê xistin. Serbazên dijmin tev hatine kuştin. Pêşmergeyan çekan tev birine.

Mirov dizani di wê kêliyê de Hemo çi ji xwe re digot. Pir di-yare ku wusa digot; "Êh... Hemo, lêx di nav çavan de lêx, tu xwediyê çiyani!..."

Hemo, piştî wê buyerê li serê çiya bi xortê pêşmerge re runiştibû û çixarek ji xwe re dipêça. Ji dûr li gundê xwe dinêrî û dixwest bibêje: "Dem dema me ye." Lê dengê teqinekê hat guhên wî. Dîsa bi lez rabû ser xwe û bera xwe da şerên nuh...

ŞERÊ LI KURDISTANA BAŞUR DIJWARTIR DIBE

Destpêk di rûpela dawî de

şer berdewame. Ji Kurdistanê Bakur jî mirov têdighîje, ku Iraq çekên kîmyevî yê jehrê bikardihêne. Di êrdimên tixuban de, li Kurdistanê Bakur, çekên kîmyevî posîdeyên xwe eşkere şanî dikin.

Berxwedana pêşmergeyên çekdar a li dijî rejîma faşîst a Iraqê, giha gihanekên pêwîst. Herçûqasî hêzên Iraqê jî hêla çekan gelek serdest in û li kêleka balafiran, topan û çekên kîmyevî, narinciyên napalm jî bikardihênin. Berxwedan bi hemû dijiwariya xwe berdewam dike.

Weke nûçeyên ji Kurdistanê Bakur gihan me, eşkere bû, ku sê gundên navçeya Çelê (Çukurca) jî hatine bombekirin, ji ber ku pêşmerge û malbatên wan ên ku ji başur derbasî bakur bibûn, lê diman. Gelê sivil û pêşmergeyên ku derbasî bakur dibin, dişa jî dibin hedefên bombeyên artêşa faşîst a Iraqê û dewleta Tirk a mêtînger çavên xwe jî bo rejîma Iraqê dimîçêne. Dewleta Tirk a faşîsta mêtînger jî vê buyerê jî xwe re deliv (firsend) digire û destpêkiriye, ku gundên li tixup valabike û kelba dilê xwe ya salan bi vî awahî bicihbîne. Ji demeka dirêj bû, ku dewleta Tirk xebat dikir van gundan vala bike, lê ji ber berxwedana gelê me daxwaz bicih nehatibûn û ji bê necarî dev jî vê pîlanê hatibû berdan. Niha, dawiya êrişên Iraqê, deliv kete destê mêtîngerên Tirk, ku gundên Çel valabikin û gelê me mişexteyî rojavayê Tirkiyê bikin.

Ji hêlekê gava ev karûbarên dewleta mêtînger berdewam dikin, nûçeyên nuh gihan me, ku gelek pêşmerge û gelê sivil derbasî Kurdistanê Bakur, êrdimên Çel, Qilaban (Uludere) û Şemzînan bûne. Heya niha dora 1000 pêşmerge derbasî bakur bûne. Hejmara gel ên ku derbasî bakur bûn, digihe 150 heya 200 hezar kesî.

Herweha dihe gotin, ku komandanên pêşmergan ên erdimên Zaxo, Amudê û Dihokê jî, yê endamên Partiya Demokratî Kurdistanê Iraq, derbasî navçeya Qilaban bûne. Ji ber ku Iraq, bi dijiwarî çekên kîmyevî yê jehrî bikardihêne, hejmara kesên derbasî bakur dibin, zêde dibe. Ji hêla din, eşkere dibe ku rejîma Iraqê ya faşîst, dixwaze gelqirkirinekê duwemîn a mîna bajarê Helepçe bikar bîne. Ji alîkî gelê me xwe jî êrdima şer dîrdixê, ji aliyê din Iraqê keli bi keli bikaranîna gazên jehrê zêde dike. Lewma, niha gelê me di bin tehdîta qirkirin û jenosîdekê ye.

Gava bi vî awahî gelê me û hinde pêşmerge derbasî bakur dibin, ji aliyê din jî şerê di nav pêşmergeyan û leşkerên Iraqê, bi şeweyeka dorfireh dijiwar dibe û berxwedan dijiwartir dibe. Leşkerên Iraqê, bi çî awahî nekarin berxwedana pêşmergeyên qehreman bişikînin. Hêzên Kurdî yê çekdar, yê Kurdistanê Başur daxuyankirin, ku gelek serbazên Iraqê kuştine bi dehan yekîtiyên Iraqê tune kirine. Bi sedan serbazên Iraqê, hêşir (dîl) ketine destê hêzên Kurdî.

Serekê PDK-I Mesud Barzanî û Sekreterê Giştîya Yekîtiya Niştîmanî Kurdistan Celal Talabani bangekî bi hev re ji bo Netewên Yekbûyî (Koma Mîlle-

tan) çêkirin û ji wan xwestin, ku alîkariyeka aktif jî bo gelê Kurd bê pêşkêş kirin. Herweha xwestin, ku Iraq bê protesto kirin, gelê Kurd jî posîdeyên gazên jehrê bê rizgarkirin û alîkariyên diravî, tendurustî (saxî) yê bi lez bînan şiyandin.

KOMARA TIRK DIXWAZE PEYMANEKA SÊ-ALÎ ÇÊBIKE

Piştî ku Îran û Iraq şerê di nav xwe de rawestandin û rejîma Saddam a faşîst êrişî Kurdistanê Başur kir pêve, cuntaya Tirk a faşîst niha dixebite, ku peymaneka sê-hêlî, di nav xwe, Îran û Iraqê de pêkbîne.

Roja 30'ê Tebaxê, berpirsiyarê taybetî yê serekwezîriya Tirkiyê Nûzhet Kandemîr çû Îran û Iraqê. Pêşniyara bizaveka bi hev re pêşkêşî wan kir. Rejîma Tirk a faşîst, wan pêşmerge û gelê sivil ên ku derbasî bakur dibin, dişa vedigerîne başur û wan qebul nake.

Ji hêla din jî, rejîma Îranê tixubên xwe bi teyavî girtiye. Bi vî awahî, pêwîstiya rîsta rejîma mêtînger û faşîst a Tirk a ku rewşê rind dişopîne, xwediyê hinde delivên bû û ji Îran û Iraqê dixwaze ku bi hev re biçin ser pîrsa Kurdî û peymanekê li dijî gelê Kurd çêbikin. Ji demeka dirêj bû, ku yekîtiyek di nav dewletên mêtînger de pêknedihat. Niha deliv kete destê wan de û dixwazin berxwedana çekdarî ya teyavî gelê Kurd vemirînin.

Niha dewleta Tirk tenê bi yek şertê pêşmergeyên derbasî bakur dibin, dipejirîne: Ew jî, ku ev pêşmerge alîkariya PKK nekin û li dijî PKK bin. Bi vî awahî dewleta Tirk tedbîrên xwe digire, ku pêşmerge xwe negihînin hêzên ARGK û tîkoşîna serxwebûnê ya di bin pêşengiya Partiya Karkerên Kurdistanê de. Dewleta mêtînger a Tirk a, ger ji dest bêtin, wê bixebite ku van pêşmergeyan li dijî PKK bixe tîkoşînê. Bi vî awahî, him wê şerê li başur bêtin kuştin, him jî derbe li şerê li bakur bê xistin. Ev ve pîlana mêtîngerên Tirk...

Daku mêtîngerên Tirk vê pîlana xwe di karvaniyê de pêkbînin, deliv ji rewşa pêşmergan a

nebaş distînin û dixwazin vê firsendê bidin leyistandin. Ji ber vê yekê jî, dewleta Tirk niha destur nade hêzên Iraqê ku derbasî bakur bibin, herçûqasî di vê barê de peymanek di nava wan de heye jî. Di demekê de ku Iraq dest bi qirkirinên gelek hov kiriye, dewleta Tirk jî dixebite ku ruçkê xwe yê bi xwîn veşêre û xwe mîna humanîst (mîrovahî) şanî bike. Lê rastî jî, deliva komployên rind ketiye destê hovên Tirk jî û lewma naxwazin vê delivê avê de bibin.

Dewleta Tirk wê bigihe mîna xwe an ne? Wê di van rojan de derkeve holê. Gava ku Îran û Iraq runin ser masa lihevhatinê, eşkereye ku wê pîrsa Kurdistanê jî deynin pêşiya xwe. Ew peymaneka sê-alî, wê çêbibe an ne? Hingê wê eşkere bibe. Heke li hev bînin, carek din di dîrokê de, peymaneka sê-hêlî li dijî gelê Kurdistanê wê derkeve holê. Ew yekîtiya mêtîngeran ku ji aliyê gelê me pir rind dihe naskirin.

Komara Tirk dixwaze vê peymanê bicih bîne û bigihe armancên xwe. Di vê rewşê de, ku mêtînger yekîtiyek di nava xwe de çêbikin, lîva rêkxistin û partiyên Kurdan jî, rastî pêwîstiyekê dibe. Ji xwe biserketina leyistokên mêtîngeran, bi lîva hêzên Kurdî, ji nêzik ve girêdayiyê.

DÎSA XETA SERXWEBÛNÊ RASTIYA XWE DANÎ HOLÊ

Ji sala 1975'an vir ve, hêzên çekdar ên Kurdistanê Başur rastî buyerên wusa yê weke vê dawiyê dibin. Di sala 1975'an de jî, piştî peymaneka di nav Îran û Iraqê de, hêzên Kurdî bi rewşeka xedar binkeftî bibûn. Rêkxistinên nola PDK-I û YNK, ku jî nuh ve xwe xurtkiribûn, piştî ketina şahê Îranê û destpêkirina şerê di nav Îran û Iraqê de, serdestiya xwe li Kurdistanê Başur pêşve biribûn. Ji hêlekê êrdimên rizgarbûyî fireh dikirin ji hêla din jî pewendiyên digel Îranê pêşve dibiran.

Ji ber ku hêzên Kurdistanê Başur otonomî jî xwe re kiribûn armanc, li şûna pêşvebirina şer, bêhtir piştî xwe dabûn Îranê. Bi vî awahî dixwestin herin en-

camê. Vê lîva xwe di şeweya taktîkî de negirtin û gihandin pewendiyên stratejîk. Kin bê gotin, bûn perçeyek ji şerê di nav Îran û Iraqê de. Baweriya xwe gelek bi alîkariyên Îranê dianîn.

Ji ber ku pewendiyên bi Îranê re ketibûn bin kontrola rejîmê, rewşeka bi xeter derdiketa holê. Rind nehat hesabkirin, ku ev herdu rejîm dişa wê li hev bînin û rewşeka mîna ya sala 1975'an wê xwe vegerîne. Ev jî şanî me dike, ku hêzên Kurdî jî şoreşa 1975'an pîr fêr ji xwe re negirtine û amadekariyên xwe pêknanîne.

Hêzên Kurdî, him xwe hazir nekirine, him jî gelê me hazirî rewşeka nola niha nekirine. Lewma jî niha, nikarin bi rewşeka bingeîn xwe li dijî êrişan rind biparêzin. Û bi rewşeka nebaş, dişa tengazar dibin.

Rejîma Iraqê şantajan û tehdîtan li Îranê dike, daku bi temamî pewendiyên xwe yê bi hêzên Kurdî re bibire. Lewma jî dikare îro, êrişên wusa fireh li Kurdistanê pêkbîne. Ji ber ku Iraq dixwaze, bingehek pêwîst a di destê Îranê de tengazar bike û hêzên Kurdî bişikîne.

Êrişên Iraqê û berxwedana pêşmergeyan berdewame. Encam wê bibe çê, niha hin nediyare. Rejîma Iraqê ya faşîst bi hemû derfetên xwe dixwaze tevgera Kurdistanê Başur bifetîsîne.

Di rojên pêşiya me de, şer wê dijiwartir bibe. Niha em dixwazin, li ber ronahiya pêşveçûnê heyî, hinde baweriyên xwe li dermafê hinde rastîyan deynên pêşiya çavan.

Ne derfete, ku mirov rewşa li Kurdistanê Başur tena bi peymaneka di nav Îran û Iraqê de, şîrove bike. Ev peyman, tenê rewşê çêtir ronahî dike. Hêzên Kurdistanê Başur, ew bû çend deh sal in, daxwazeka mîna otonomiyê datînin pêşiya gelê me.

Di rewşeka wusa de, ku yekîtiya mêtîngeran dihe saz kirin, ger carek din hêzên Kurdî serî bidin taktîkên pûç û ji bo otonomiyê pêşmergeyên gelê me yê hogir derxînin serê çîyan, ê din em nîzani çî bêjin... Ew rêkxistinên Kurdî, bese ê din, dev ji van daxwazên vala berdin û ji bo Kurdistanê serbixwe

şerê xwe pêşve bibin, daku gelê me ne ji bo mebestên vala perîşan bibe, heke şehîd bikeve jî, bila ji bo mebesta serxwebûna niştîman a pîroz û biha be!... Ji ber ku em dibînin, ku pêşmerge ne ji bo Kurdistanê aza, lê ji bo hinde daxwazên taktîkî li çîyan dihe livandin. Heya ku hêzên Kurdî ne xwediyê xeta serbixwe û bernameweka serxwebûna Kurdistanê bin, ew şerê jidil jî pêknayê. Em tev dizanin, hoyên gelek derfetan yê baş hebûn, lê ji ber wan daxwazên taktîkî, bi hezaran pêşmerge li çîyan hatin girêdan û xebata jidil pêşvebirina tîkoşîna rizgariya neteweyî nehat kirin. Ger şer neyê pêşvebirin, ma ji bo çê hevqas pêşmergeyên li ser çîyayên Kurdistanê!...

Di wan êrdiman de, ku rejîma Iraqê gelek sist bû, dişa jî xeta serxwebûnê û xebata vê daxwazê nehatin kirin. Bêhtir, peymanên digel Îranê hatin kirin û hêzên çekdarî di destan de hazir hatin girtin. Başê ma me tev nedizanî wê rojeka nola niha wê bêtin? Niha jî, ê din dem bû dereng, ji ber ku amadekariyên hesabeka bingeîn li dijî Iraqê nehatine kirin. Hêzên başur, herdem weke rewşa şerê Îranê xwe livandin.

Hêzên Kurdî yê başur, ku niha rastî rewşeka wusa bûne û ne xwediyê xeteka serxwebûnê ne, li hemberê êrişên rejîma Iraqê, ketine nava tengasiyê. Li gora baweriya me, sedema vê yekê ya yekemîn, ew daxwaza otonomiyê ye. Ji ber vê yekê jî, gelê me ne hazirî cengeka wusa ye. Hêzên Kurdî bi girêdana piştî xwe bi hêzên derveyî re, dixwestin bigihin encamekê. Dawiya vê meylê jî, niha dibe rastîya îro...

Li ber ronahiya van buyer û pêşketinan, carek din derkete holê, ku tenê xeta serxwebûnê raste, ku niha PKK li Kurdistanê Bakur berpirsiyariya vê xetê dike. Tenha ev xet, wê Kurdistan bigihîne rizgariyê.

Îro, delamet û vatîniya li pêşiya tevgerên Kurdî, afirandina yekîtiya netewiyê, li dijî yekîtiya dijmînen me. Li dor xeta serxwebûnê, ya ku PKK bilinddike, peymaneka rast hewceye ji bo gelê Kurdistanê. Pêşketinên dawiyê, herdu birên Kurdistanê, başur û bakurê Kurdistanê bêhtir nêzikî hevûdu kirin. Hoyên yekîtiyeka li ser bingeên serxwebûnê, rind pijiyane.

Hemû hêzên Kurdî, yê ku sud û berjewendên gelê Kurdistanê jî xwe re bingehek digirin, mecburin ku di vê rewşê de yekîtiya neteweyî pêşve bibin. Bi vî awahî, derfet heye ku êrişên Saddamê faşîst û komplojen dewleta Tirk bînan rawestandin. Bingeha rizgariya neteweyî, xwe li ser daxwazeka wusa bilinddike. Ew xeta otonomiyê, ku ji bo hatina gelê me soza tişteki nade û gelê me dibe qirkirinê, giringe bi lez li hêlekê bînan û serxwebûn bibe daxwaza bingeîn.

Tîkoşîna PKK ya ji bo serxwebûna Kurdistanê, rind îspat kiriye, ku otonomî tişteki bi destê gelê me ve nayne û derman tenê xeta serxwebûna Kurdistanê ye. Nexwe, li ser bingeha vê rastiyê, em diruşma, "Hertîşt ji bo Kurdistanê serbixwe" bilindbikin, tîkoşîna gelê xwe pêşvebibin û şerê dijmînen netewê Kurdistan biperçiqînin...

Pirsiyarî û encamên KU (Komîsyona Qanuna Bingehîn) li Swêd

Buyerên vê dawiyê yên li Swêd, rê ji bo encamên pêwist vekirin. Bi pirsyariyên KU, di xwazin gunehbarên rast ên kuştina PALME veşêrin. Di vê barê de, bikaranînen derî dadiyê û girêdayîyên MÎT'ê û birêvebirên wan derketin holê.

Weke ku bi pirsyariyên KU rastî derketin holê, wusa ji gelê Swêd hewl da xwe, ku wan kampanyên derewîn ên li dijî PKK, bi fiyasko dawî bike. Bi eşkerebûna rastîyan, gelê Swêd mafdariya têkoşîna serxwebûna gelê Kurdistanê carek din teyid kir.

Piştî ku hinde dokumanên MÎT'ê li mala Hans Holmer û alîkaranê wî Carlsson hatin peydakirin û navê van kesan têkilî sosretan bûn pêve, rastî xweştir ronahî bûn.

Herçûqasî saziyên Swêdê derxistin holê, ku PKK di vê buyerê de cih negirtiye û giringe pirsyariyê berên xwe bidin hêlên din jî, van kesan bi serhişkî xwestin kompoyên xwe bibin serî. Di hejmara Berxwedanê ya berî niha de, me diyarkiribû ku şahidê Ebbe Carlsson, Mehmet Oktay endamê MÎT'ê ye û kesbûna wî ji hêla rojnameyên Swêdî hatibû eşkerekirin. Rojnameyên Swêdî nivîstibûn, ku MIT vî kesî derdixîne meydana û agahiyan bi wî dide belavkirin.

MIT û SÄPO, dixebitin ku komek ji saziya polêsên Swêd, suc bavêje ser PKK. Lê bi pêşveçûnên vê dawiyê ev komplo, ji hemû aliyan ve hate şot û eşkerekirin.

Ev pêşveçûnên li Swêdê û bikaranînen li ser 9 welatperwerên Kurd, dibin sedem, ku hêzên demokrat protestoyên xwe bilind bikin. Bi raporeka Prof. Dr. Borga, hat îspatkirin, ku îşkençeya psikoloji li ser welatperwer İsmet Çeleblî û zarokên wî dihe kirin. Herweha 8 welatperwerên din jî, rastî bikaranînenê ve nolê dibin. Di dawiya van bikaranînan de, İsmet Çeleblî çû Norveçê û li wir îlticaya xwe çekir. Lê gava dît, ku pêrgal naverisin, dîsa vegeyriya Stockholmê.

Gava ev buyer pêkdihatin, navê Hans Holmer û polîsê wî yê parastinê P. O. Karlsson, têkilî sosretên nuh bûn. Berpirsiyarê rastûrast ê vê sosretê, dîsa H. Holmer bi xwe dihe dîtîn.

Ji bawirnameyên ku di mala Karlsson de hatin peydakirin, diyar bû, ku van kesan hinde hacetên guhdariyê yên ku li Swêdê qedexene, anîne Swêdê. Carl-Gustav Ostling, ku di mala wî de jî dokumanên MIT peydabûn, diyarkir ku ev hacet, ew wî firotine.

Derkete holê, ku gava sawcî Cleas Zaimê gotî, tu girêdana PKK bi kuştina Palme nîne, ev hacet hatine kirin. Piştî ku ev sosret eşkerebû pêve, Zaimê daxuyaniyek çekir û got: "Ev ji me re bes in, daku em bizanibin çuqas Holmer qanûnên me di binê lingên xwe de dipêçiqîne." Herweha sawcî Magnus Sjöberg jî wusa got: "Buyerên vê nolê, gelek ciddî û bi tehlûke ne."

Di dawiyê de, keşe Ingmar Simonsson û endamê meclîsê abukat Hans Goran Franck li pêşiya rojnameya Svenska Dagbladet gotin, ku dixwazin welatperwerên Kurd ên ku navê "teroristîyê" bi wan ve hatiye danîn, biparêzin.

Rêxistina dostên gelê Kurd, abukat Franck, keşe Simonsson û endamê meclîsê yê kevin

serekkeşe yê konseratîf Marten Werner, ji Ebbe Carlsson xwestin ku îddiyên xwe paşve bikişê ji gel efuya xwe bixwaze.

Roja 28'ê Tirmehê, Hans-Goran Franck, gliya xwe li ba komisyona Ewropî kir, ji ber sedema ku Swêd mafên mirovan dipêçiqîne. Di daxuyaniyeka xwe de wusa got: "Ez bawer dikim, ku komisyona Ewropî wê vê pîrsê biverisîne û qanuna terorîzmê ya Swêd, bine dadgeha Ewropî." Herweha Franck, li bajarê Malmö li pêşiya rojnameyan wusa got: "Pîkolyên li ser Kurdan ên mîna li Swêdê, li vê cihanê tenê û tenê li Tirkiyê hene."

Di vê barê de, mixabirê rojnameya me ji Swêdê hinde agahî gihand me. Em dixwazin van agahiyan mîna xwe li jêr pêşkêşî xwendevanên xwe bikin.

Di van rojên dawiyê de, rojnameya Tirkî "Hürriyet", dîsa dest bi nûçeyên derewîn û bi sosret kiriye. Hewl didê xwe, bi zorê hindek tiştan derêxe holê û seriyên mirovan têkilihev bike. Pîr eşkereye, ku MIT dixwaze hinde kompoyên nuh birêve bibe û ji bo vê yekê jî, rojnameyan ji xwe re bikardihêne. Lê em dixwazin dîsa bêjin, ne keftulaftên MIT'ê ne jî rureşiya "Hürriyet" nikarin wan ji wê heriya ku ew ketinê, rizgar bikin. Ji ber ku tu provokasyon, nikarin rastîyan binax bikin.

DAWIYÊ JÎ RASTÎ...

Dawiyê jî rastî bi ser ket. Komisyona qanûna bingehiya Swêd —KU, 18 kesên ku navên wan bi sosreta— Ebbe Carlsson lewitibû da ber pirsan û pirsyariyê kir. Me derheqê beşê yekema pirsyariyê kirinê nivîsibû berê. Bal û serinca mirov dikişand, ku di beşê duwemîna pirsyariyê kirinê de, yên xwedî rolên sereke dihat pirsyariyê kirinê.

Serkarê sazgeha polîsên Swêdî-Nils Erik Ahmanson, ku di cara pêşîn de pîrs jê hatibû kirin, ji bo ku bibêje xwe ne kiriye leyistokê ber destê pêşengê sosretê-Ebbe Carlsson, dîsa xwast ku KU- komisyona qanûna bingehî pîrs jê bike. Lê di beşê duwemîna pirsyariyê kirinê de bal û serinca mirov baş dikişand, ku yên piştî Nils E. Ahmanson hatin pirsyariyê kirinê, sûc û tawanên giran li wî kirin.

Baş li hol û meydana bû, ku wezîra dev ji kar berdayî Anna Greta Leijon, wekî di nameya xwe de jî "bi destûr û îcazeta min a taybetî" nivîsandibû ji bo Ebbe Carlsson û erk û wezîfe dabûyê, lê wê rabû got ku yê erk daye Ebbe Carlsson bi rastî serkarê sazgeha polîsên Swêdî Nils E. Ahmanson bi xwe ye, ne ez! Ev tişt baş rê dide ku kes û hêlên ku navên wan bi sosretê lewitiye, nakokî û tenaqûzên navbera wan, her dihere kûr dibe. Em bipên û bibînin.

Yên di beşê duwemîna komisyona qanûna bingehî —KU de hatin pirsyariyê kirinê, bi dora xwe van tiştan gotin:

Serkarê sazgeha polîsên Swêdî Nils E. Ahmanson: Ez hiç jî ne bûme leyistokê ber destê Ebbe Carlsson. Min digot qey wezîra dadimendiyê Anna Greta Leijon erk û wezîfe daye Ebbe, loma min bawerî bi wî anî

û min xwast ku agahdarî jê helînim.

Şawirmendê li wezareta dadimendiyê H. Heckher: Gotinên Ebbe Carlsson pîr giran in!

Şawirmendê serokwezîr Ingvar Carlsson û mirovê herî nêzikê wî Kjall Larsson: Teoriya Ebbe helez û entresant bû, lê ne neha!

Sermayedar û kapîtalîstê herî mazin li Swêd û yê ku 2 milyon kron pere dabû Ebbe Carlsson, Thomas Fischer: Ebbe Carlsson got ku wezîra dadimendiyê Anna, silavan li te kiriye û ew hindek erk û wezîfe daye min. Loma min qet pîrsa tişteki jî ne kir û bê dudilî min pere da wî.

Walter Kägo û Jan Henrik Barrling -Du polîsên SÄPO'yê ku pîsporên PKK ne: Ji me re polîsên parastinê bidin gidî! PKK dikare ane ha me bikujê!

Anna Greta Leijon: Wezîra ku ji begaviyê dev ji karê wezareta dadimendiyê berda: Min vî tiştî ji bo girtina kujdarê Olof Palme kir. Lê min şaşî kir. Diviya ku min wê nameyê welê ne nivîsanda. Nexwe min hiç name ne nivîsandaya.

Serokwezîr Ingvar Carlsson: Anna Greta Leijon vî tiştî li hember terorîstan, ji bo beşdar buyina karê girtina kujdarê Olof

Palme kiriye. Lê şaşî jî kiriye. Diviya ku name ne nivîsandaya. Ger em hîlbijartinan qazanc bikin, em dê wezareteki bidin Anna.

*****

Evvara 4. Tebaxê 1988'an, şeva ku pirsyariyên komisyona qanûna bingehî-KU kuta bû, di televîzyona Swêdî de (Kanal 1), li ser pirsyariyê kirinê sosreta-Ebbe Carlsson programeke jîndar ya gotûbêjê hat amade kirin. Hin peyverkerên di vê programê de li ser bûyerê dîtîyên xwe bi kurtî welê gotin:

Berdevk û peyvdara avahiya mafên welatiyan Prof. Anna Christiansen: Ev çi rezîlî ye? Çîlî vî welatî dibin? Kanî mafên mirovan? Ewletiya dadimendiyê di binê lingan de ye. Kurd, di ew girtigeha ku mirov jê re dibêje hepsa belediye, di wê derê de dihe girtin. Ev çi gotin e? Hepsa belediye? Tişteki wekî

vî, di welateki dinê de nîne! Swêd yekemtirîn welat e ku mafê van mirovan bi vî awayî digire binê lingên xwe û dipêçiqîne.

Sernivîsevanê rojnameya ARBETE, Lars Enqvist: Tiştê nuh ku Ebbe Carlsson aniye, ger ev tişt hebe ew jî gotina wî ya derheqê bazirganiya çekên Swêdî ye. Lê belê yê ecêb ew bû ku kes derheqê vî tiştî de dengê xwe ne kir.

Keşe Lennart Koskinen: Hindek mirov dihe berpêş nişandan lê di bingeh de li hember xelkeke bindest mirov xwe dike xwedî sûc û tawanbar. Lê rastî li hol û meydana ye. Ji her hêl û dorê terorîst îlan kirina Kurdan neheqîyeke mazin e.

C. H. Hermanson, VPK (Partiya Komünista Çep) serokê kevn: Berî her tiştî dixwazim baş li ser vê yekê rawestim, ku ez heta dawiyê bi Anna Christiansen re me. Bi vî awayî neheqî û bêdadî li Kurdan buyin, rewşekî welê ye ku mirov divê bi kûrî di berkeve. Edî gelekî aşkere ye ku bi kirina van tiştan, kujdar du car in ku hatiye parastin.

Lêkolîngerê civatan Olof Pettersson: Bi vî awayî name nivîsandina Anna Greta Leijon, sûtîstîmal kirina kar û erkê ye.

Şevên pîrozkirina hilpîşkîna 15'ê Tebaxê

Destpêk di rûpela dawî de rustkirin. Şev bi bernameyeka taybetî ya li ser ARGK destpêkir. Bi xwendina merşa "Herne pêş" komên hunermendan cihên xwe girtin û silava xwe li mehvanan kirin. Bi zimanên Kurdî, Almanî û Tirkî axafên politik hatin çekirin. Koma govenda zarokan ji bajarê Cellê û koma govendê ji bajarê Berlinê, bernameyên xwe pêşkêş kirin. Koma Amed ji Cellê, sitranên berxwedanê xwend.

Ji ber çuyina ser heqiya xwe, di mejuya 22'ê Tebaxê sala 1973'ê de, Nuri Dersimî hat bîranîn û banga wî ya ji bo ciwanên Kurd hat xwendin.

Hamburg-BWK, Av. Dev-Genç, YRWK-Hamburg û YXK mesajên piştgiriyê pêşkêşî şevê kirin.

Almanya Rojava-Stuttgart: Her bi armanca jorîn şevê jî li bajarê Stuttgartê çêbû.

Ji ber ku agahî negihan me, di hejmarên bîr de em wê li ser binivîsin.

Frense-Paris: Roja 27'ê Tebaxê jî li Parisê şevê çêbû. 1500 welatperwer, demokrat û pêşveçuyî beşdar bûn.

Şev bi silava hunermendan ji bo mehvanan destpêkir. Di destê hunermendan de alên Partî, Enî û Artesê hebûn. Dure kêliyê ji bo şehîdên şoreşên cihanê û Kurdistanê hate rawestandin.

Bernameya şeva Parisê, ji hêla liqê HUNERKOMê ya Parisê û HUNERKOM'a navendî

hatibû amadekirin. Di şevê de şano, hozan, govend û komên sitranan hebûn. Koma govenda zarokan ji Malhaus, hozanê Ermenî Silop Tigran bernameyên xwe pêşkêş kirin. Bi sê zimanan axafeka konevanî hate çekirin.

Şev bi sitranên berxwedanî yên Koma Berxwedan û kilama "Apo hate Hilwanê" dawî bû.

Rêxistina Pilingên Tamil, Av. Dev-Genç, MLSPB û THKP-C/Acilciler mesajên xwe yên hevkarîyê hinartin şevê.

ŞEVA HEVKARIYA PENAHA

Almanya Rojava-Hannover: Roja 20.8.1988'ê, li nêzikî bajarê Hannover navçeya Balzinghausen, şevê hevkariya penahan hat çekirin.

Şev ji aliyê hinde demokratan, ku di saziyên civakî de dixebitin, hatibû amadekirin. Di şevê de, li ser pîrsên penahan û pîrsa hevkarîyê axaf çêbûn.

Koma mûzîka Cellê û koma govenda Cellê û Hannover, di birê çandî de, bernameyên xwe pêşkêş kirin. Piştî axafên bi Almanî û Tirkî, şanoyek li ser pîrsgirêkên Kurdan ên ku hatina Ewropa, hat pêşkêş kirin. Axafên şano, bi Kurdî û Almanî bûn.

Gelek Kurd, Filistinî û Faris beşdarbûbûn şevê.

CIVÎNA SERSALIYA ARGK

Avusturya-Wien (Viyana): Ji ber sersaliya ARGK, civîneka dorfireh hat çekirin. Civîn roja 14.8.1988'ê çêbû. Dora 160 welatperwer hatibûn civînê.

Civîn bi silava bîranîna şehîdan destpêkir. Bi sitran û kilamên Koma Şoreş, civîn bi bernameyeka çandî, hat xurtkirin.

Piştî axafa li ser naveroka rojê, filmeke video li ser axafa Sekreterê Gelemperiya PKK rêheval Abdullah Ocalan, ku bi rojnamevanan re çekiribû û li ser xebata pêşmergeyan hate şanîkirin.

Civîn sê seetan doma û bi lêxistina dahol û zîrnê, bi kişandina govendê, bi dilxweşî dawî bû.

"NAVENDA KURDISTAN" LI BÎELEFELD VEBÛ

Almanya Rojava-Bielefeld: Heya niha welatperwerên Kurd ên li bajarê Bielefeld, ne xwediyê cihekî bûn, ku bikaribin bîr ba hev û civînên xwe bikin. Ji bona ji holê rakirina vê kêmasiyê, "Navenda Kurdistan-Kurdistan Zentrum" hat vekirin.

Roja 21.8.1988'ê bi şadîmaniyekê, navend dest bi xebata xwe kir. Gelek saziyên demokrat, têkilî şadîmanîya damezrandinê bûn.

Şadîmanî, bi silava ji bo bîranîna şehîdan destpêkir. Piştî axafeka ramyarî, bi birê çandî ji bernameyê berdewamkir. Hozan Armanc, herbest û sitranên şoreşgerî xwend. Koma govend û mûzîkê ji Cellê, bi leyistok û sitranên xwe şadîmanî xurttir kir. Dostên Gelê Kurd jî, sê herbest li ser navnetevaniyê û aşîtiyê xwendin. Dure hozan Dilgeş kilamên xwe pêşkêş kir. Şev bi govendê, ku hemû mehvan bi hev re leyistin, dawî bû.

Yek dest... yek hêz

Sedî sed li her çar beşên Kurdistanê ronakbîr, helbestvan, nivîskar û hunermend pirrin. Her yek ji wan rewşenbîran û mamhosteyên çanda Kurdî li gorî bîr û baweriyên xwe şora "Yekbûn"ê lêvdike, radike û di hîne ser rûpelên pirtûkan an rojnaman û bi pirr awayan ev şora ji xwedevanan re aşkere û şirove kirin.

Pirrîrî 15 salan li parçeyekî Kurdistanê û piştî 15 salan li welatên biyanî, ku min bi pirr tevger û komikên Kurd re pêwendî danî bû, her gav belavok û nameyên cuda cuda diketin destê min û min dixwendin û hûrik hûrik di mejî xwe de sûda wan yekûyek dikola.

Xwesteka gelekani ji wan tevger û komikan ev bû: Aştî, pêşketina netewî û navnetewî. Xwînmişî, kuştin, lêdan li cihanê tunebe... Lê pirrtirîn ji wan şer nedixwastin, biratî daxwaza wan bû, ku tev netewparêzan cihanê hembêzkin. Min di pirtûk û belavokên di de, tiştin din dîtin, ew jî evin: "Rizgarkirina mirov ji birçibûnê, nezaniyê, nexweşiyê." Bi xwe van xwestekan li kêfî hemû danîşvanên cihanê tî û guhî mirovan naêşînin, lê wek hevalekî Almanê bi navî M. Ahrens ji min re got: gava dijmînê teres bi top û balafirên gundên Şemzînan, Çelê û parçeka herêma Çolamerê li bakûrê Kurdistanê bombebarandin û dûra Erebe faşist û hov Seddamê keran û ceşokan bajarê Helebçe li başûrê Kurdistanê bi topen kimyevî kitand, wa dostî gote min:

"Li şûnê rizgarkirina mirovan ji birçibûnê, nexweşiyê û nezaniyê, we mafê gelê Kurdistanê bixwasta û bi gelê welatê xwe re dij hov-mirovên wek

Evren, Ozal û Seddam û pirrên wek wan têkoşîn bikira... ey heval ger welatê mirov tunebe, namûsa wî jî tune ye."

Edî ez nizanîm, şaşî û çewtî dikeve ustuyê kê! En ku dixwazin welêt ji çetan û dizan, ji xwînmişî û talankaran, ji gayên şovar, sayên sitemkar rizgar bikin, an jî ên ku biratîyê bi zordaran re dixwazin û tev wan cihanê hembêzkin.

Hewareka girane çawa hinek ji nivîskar û helbestvanên Kurd xwe bi van tiştên vala mijûl kirine, nexwestine ku kul û wêranê gelê xwe bi rêkên zanistiyê ji gel re eşkerê binivîsin û bêjin. Her şoreşeka Kurd hildeweşe pirr Kurd ên zana û ronakbîr dibêjin: "Pirr rind bû. Şoreşeka tevlihev bû, olperest bû, sehildaneka êlî bû û wilo..."

Li alî di zanayên cihanê û nivîskarên biyanî li ser her perçiqandina serhildanekê bi sohtin û rastîni dinivîsin û bang a hewarê dikin. Ma çî hewala me ye, em rengên wêrana xwe û ya gelê Kurdistan nizanin, şoreşvanên me hatin çihilkirin, kuştin, xaç kirin, mafê gelê Kurdistan dan bin solan, mejî şuştin ji ramanên pak û heja, tevgerên Kurd qedexe kirin, pirtûkên kuli ser Kurd û Kurdistanê mîna êzingan hatin sohtin, xortbûna hêzên Kurdistan bi fen û dibarên roviyan cuda kirin, pîştî, nemirovatî kirin para Kurdên dilpak, cihan û gelên cihanê li ser Kurdan har û dîn kirin, dişa zanayên fêrmendarên (akademîkerên) Kurd li ser wê bîr û baweriyê man, hevparî ji xwe re kirin armanca dawî, viyana (fradeya) gel li ber bayê kedxwarên çepel belavkirin, her gav li dijî liviya azadkirina Kurdistanê sekinin "heta mirinê,

çav li kirinê."

Ew tevgerên ku jîna wan gihişt sed salî dev ji xaka xwe bernadin, her gav awaza banga wan li dîwarê çar alî Kurdistanê diketin û belav dibûn, pêşveçûn ji bo xwe û bo gelê xwe re nexwestin, di wî kirasê kevin û tixî de, ku jî sed salan mayî xwe azad nekirin, ew bîr û bawerî di nêrîna nûjen de kevinperestî tê xweya kirin.

Ji hindirê kedxwaran, sitemkaran, ji nav feodalîzmê û burjuwan, ji nav lepên zordarê xwînmişî, çî Tirk, Tat û Faris şer derketin, ji çînen karger û cotkaran, leheng derketin holê bi mejî tîr zana û baş nasbûna nexweşiya civata gelê Kurdistanê ji hemû alî ve wek nemir Mazlum DOĞAN û hevalên ku di rêça wî de çûn û serî bi serfirazî sipartin gelê xwe, lê hin gelê Kurd ref bi ref piçûk û mezin bi dilsozî xwe berdide ser reya rêber Mazlum û tev karwanê karkeran dibe, ji bo wan rêça pêşverû şanî cihanê kir û wan ji gel re melağir (isbat) kir, ku ew yek rê, reya serxwebûn û azadiyê tu caran ev rê nabe û tu şax jê dernetên ber rizgarkirinê û serxwebûnê, gava ku gelê Kurdistan va karî giranbiha dît ji hemû quncên Kurdistan di nêrîna karkeran de ger gelê Kurdistan ne parek ji gelên dine. Li ser şoreşa Seyid Riza û sêzdeh havlên wî yê qehreman ên ku bi darvebûn, Apo bi serfirazî got:

"Ne hun bi tenê xwe çêdikin nav welêt, bi rastî bi we re candayên têkoşîna serxwebûn û azadiyê di pêş giştan de ne. Ewan ji me, ku em dijn bi hêztirîn, giyanê wan tev karwanê serxwebûnê beşdarin, bi ser giştî de gelê me li her ciyî,

ew tede ye, alikarî û piştgirtiyê pirr xurt bi hêzên xwe re, bi me re hevkarîyê û xebatê dike, ji bo bes beşek ji wan çar beşên Kurdistanê ji axa welêt bite rizgar kirin. Heye ku em ne hingovê (xercê) vê piştgirtiyê ne, lê gelê me dibîne û rind nasdike. Pêwîste em mafê gelê veşerînin û em bi can û dil û bi ramyariyeka zanistî berxwe bidin, bi vî tenê emê kanibin bi candayên me, bi partiya me, bi gelî me re bijîn."

Em dikanin bêjin, ku APO gelê Kurdistanê xweş nasiye û êşa zincîra şoreş û serhildanên Kurd ên borî rind têgihaye, bi şorê bav û kalan kar anîye çî:

"Yan mîrê baş be, yan tîvîr û das be, yan bîmir ji xwe xilas be."

Di vî gavê de em dibînin, ku ARGK li çol û destên Kurdistanê belav buye, bi awazê dengî wan mirovê xweş û mirî li her çar parçeyên welêt xwe hildidin, karê wanî deh salan li tevayî cihanê hat xweya kirin, van lehengên ku canê xwe spartî gel kirin, candayên qehremanên Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) ew kirasê tixî, kevin û bî tenî çirandin, bi bawerî û hêza nêrîna nûjen bo pêşvebirina şoreşê anîn çî û bi kar anîn, ew sistema ku nivîskar û ronakbîrên Kurd li ser diborin bi navê PKKê ji nûve hat hilbijartin, mirovên Kurd bi wêrana Kurdistan şiyar kirin.

PKK ji roja ku xwe ji nava civata gelê pêdakirî, gelê Kurdistanê ji toz û gemara dirokê pak kirî, roj bi roj tiştên nû tîr holê, loma "Yekbûn" di bernama PKKê de bi rengekî di tî xweya kirin.

Yekbûn di nêrîna PKKê de eşkere ye wek ro ya li nivro, bi kurtî —yê ku dest dike, dê û bav

Cotkar

nakin—.

Lê bergeha va yekbûnê ji heye, ji bo mirov gēj nebe, PKK Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan avakir, bi firehî mirov kane têbigihîne, ku ev eniya ne bi tenê ji gelê bakurê Kurdistanê re ye û ji wan re amade kirine, lê ger mirov kûr va eniyê bikole, mirov ê pêgê xwesteka giştî, ku ev deriya vekirîye bo hemû gelê me, yanê bi eşkere her herêmek ji herêmen Kurdistanê dikare nûnerekî xwe di civata eniyê de bi cî bike, ev jî ji bo mafê netewa Kurd bi rengekî dadmend we re parastin û ji bo hêzên gel kom ser hev bibin, bibin diwarek li hember biyanîyên ku welatê me xistine bin lepên xwe. Gotineka Zerdestiya (Ezdiya) heye, dibên: "Şêr bilepê xwe, Şêxadî nayê hewara te."

De bila em destan bidin hev û din, bi navê Kurd û Kurdistan biratîyeka xurt bi hev re binin holê, hêzên xwe em bikin yek, bi hev re têkevin keft û lefta û pêgihin armanca gelê xwe bi lez bila carek di em darvekirinê nebinin, sêwî li ber diwaran nemînin. Name ji girtigehan de netên ji me re, em xwe bi yekkin ji bo em kanibin zindanan hilweşînin û şûna wan bikin dibistan û pirtûkxane, da ku em serhildana Şêx Seîd, Seyid Riza, Qadî Muhamed û Berzanî ser nû ve veneşînin û gelê wêran nekin.

Bi yek dest, bi yek hêz, emê kanibin Kurdistanê azad bikin, bi azadkirina Kurdistanê tevgera ramyarî, hunerî, wêjeyî û çandî wê werin rizgar kirin, kaniya raman Kurdistan de biherikin. De bila em comerd bin, hespên xwe bi hev re bajon ser ava kaniyê, ji bîr mekin:

"Bi xweziya dest nagihîne baqa keziya."

XANÊ Û DERDÊ GIRAN

Dema mirov li dîroka tevgerên rizgariya neteweyên cihanê binêre, nişanên serkeftinê qîbîne. Bi derketina ramaniya şoreşgerî û belavbûna wê ramyarîyê di nav girsên gelên fireh de, tevger dibe tevgerê gelî. Ji ber ku ev ramyarî daxwaza şoreşê dike û xwedî doze. Bi piştgirtina gelî, kela berxwedanê a bi hêz û biryar dihê avakirin, ku tu hêz nekaribe vî kela şoreşê veşêrîne. Lê ev bi biryara gel dibe.

Gelê Kurdistan jî, bi bilindbûna Tevera Rizgariya Neteweya Kurdistan, di vî peyvajo-yê de, ji koçberêka bi vî nolê derbas dibe.

Weke ku dihê zanîn, paşmabûn stûnek ji wan stunaye, ku hêzên mêtînger xwe didin ser û hebûnên xwe berdeham dikin. Em dibînin, ku dijmînên mêtînger, ji bo daxwazên xwe yê tunekirina Kurd û Kurdistan bicihî binin, bi gelek rengan di hêrî ser gelê me û gelê me pir li paş dihelîn û jî demê dûr dixin. Ev paşmabûn, rewşa jinên Kurd jî pir li paş hiştiye.

Lê belê bi derketina rêberê gelê Kurd, pêşengê şoreşa Kurdistan PKK, şiyarbûna jinên Kurdistanê ji cihê xwe digire. Weke ku Marks jî dibêje: "pêşdeçûna şoreşê bicihî girtina jinan" jî ye. Îroj jîna Kurd, rizgariya xwe ji jiyana koletiyê û ji kul û derdan, di serxwebûna welatê xwe de, bi rêberiya Partiya Karkerên Kurdistan dibîne.

Li ber vî ronahiyê, ka em berên xwe bidin mezelekê ji mezelên Kurdistanê. Em guhdariya çend jinên Kurdistana

Başura Rojava bikin û çend fêran ji gotinên wan ji xwe re bigirin:

Ew çend rojbûn ku metka Xanê miribû. Çend jin li ser tirba metkê civiyane. Gişt li ber çuyînê ne. Xanê jî ketiyê nava gumanan û ji xwe re dipeyive:

— Metka min çu bi temenekî heştê salî. Lê çend rojan di temena xwe de jin bû?

Li gora Xanê, temena metka wê ne rojek jî bû. Jiyaneka stuxwarî û bindestiyê bû. Jiyan di bin nîrê koletiyê de, ne tu jiyan bû. Xanê jî gumanên xwe şiyar bû. Li der û dorên xwe dinihêre û dibîne, ku pîrek berên xwe dan ser tirbekê, li kêleka tirba metka wê. Tu kes li dora wê nemabû. Xanê jî wan dipirse, ka kuve diçin. Dengê bihişt:

— Em diherin ser axa miradan, tirba bûk û zavekî. Bi şev fetisîne û mirine. Miradê wan bi hev nebû. Ji ber vî yekê axa wan bû axa miradan.

Xanê jî bera xwe da wan û çû ser axa miradan. Pêre jî digot:

— Çend peyvên min bi we re heye. Hun çidikin û çima li vir civiyane? Hunê çî ji vî axê bikin?

Deng tevlihev bûn. Jin tev bersiva wê dan:

— Ev axa miradan e. Çi kul, derd û daxwazên te hebin, heke tu vî axê di nava avê de bihelîni û vexwî, wê xudê daxwazên te pêkbîne û miradê te bike.

Gelek pîrek civiyabûn. Şemşê, Mehdiya, Şûkriya, Gulê û hw. Her jinekê rahijete çengek ax.

Şemse dibê:

— Ya rabbî! Xudayo! Kur-

mikekî (lawekî), ku sibe li şûna min û bavê xwe bimîne, navê bavê xwe rake!

Mehdiya destên xwe ber bi jor ve vekirîye û bi şewat dibêje: — Ya rabbî! Tu zîlamê min hîdayet bike!

Şûkriya dibê: — Ya rabbî! Bûka me zarokan nayne! Ya rabbî tu bedana wî şînbikî!

Gulê dibê: — Ya rabbî! Te nîv destê (şêş) qîz dene min! Ya rabbî tu lawên min tune ne!

Bi vî rengî her jinekê derdên xwe digotin. Lê Xanê guhdariya wan dikira. Çav û ruyê Xanê wan derdan qebul nedikirin. Wê jî rahişt kulmek ji wê axê. Bi hêrs di nav tiliyên xwe de firikand. Keserek kur ji dilê xwe berda û got:

— Bi rastî derdekî min jî heye, lê derdê min, derdekî giran û kure, bi êş û tîvance. Ez jî kulmekê bibim.

Ax xiste nav destmala xwe. Pêça û 2 gîrek lê da û bera xwe da jinan:

— Dêrdê min jî we re jî derde, lê derdê we jî min re nabe derd. Dêrdê min ne zarok, ne law in. Zîlamê min jî, ji min re başe.

Dêrdê min, derdê şeref û namûsa girane. Dêrdê hebûna Kurd û Kurdistan e. Dêrdê min axa welatê min e. Xwedî li vî axê derkevin. Dawiya derdan axê welatê yê şêrîne. Dêrdê min û we axa Kurdistan e. Em bibin xwediyê vî axê. Em Kurd jî serî rakin, bibin weke xelkê. Em bibin xwedî ala û dewlet. Cihê xwe bi rûmetî li kêleka xelkê

bigirin. Bi şan û şeref, weka Vietnam, Kûba, Nîkaragua bijîn. Ev derdên we yê piçûk ranabin, ku derdên mezin ranebin. Em zarokan ji xudê dixwazin, çima û ji bo çê? Em zarokan di hênin dinê, dibin kole, hejar, bindest, belengaz! Miriyên li ser lîngan in! Gava bi zîmanê Kurdî dipeyivin, zîleh di hîne ruyên wan. Zarok bi wan zîlehan ji hundurên xwe dîmirin. Dibêjin, "Xwezî dayîka min, min nanîbana." Berî ku em ji xudê zarokan bixwazin, divê em welatê xwe ji wan re ava bikin. Lê bi çî rengî wê welatê ava bibe? Gotineka bav û bavpîrên me heye, dibêje: "Kes bi xwezî, nagihe kezî." Tenê bi kar û xebat, xebata ji bo welat! Em xwe ji kul û derdan xilas bikin, Kurd bibin weke gelên cihanê yê azad. Ji dayikên Kurdistanê di hî xwestin, ku zarokan bi şîrê welatparêziyê xwedî bikin û pîvanê şehîdbûna bo Kurdistanê be. Divê em gotinên xwe bikin gule û berdî singê dijmînan. Li ser dijmînan beran bireşînin. Gava zarokên xwe di derguşan de bilorînin, dive loriyên me ser Kurdistanê bin, li ser şehîdên Kurdistanê bin. Li ser Mazlum, Egîd û Xeyriyan bin. Nişana jiyandê berxwedanê. Destên xwe dirêjî xort û keçên xwe bikin! Wan bi xeml û xêza şoreşê rakin. Wan zînbikin rêkin cem ARGK! Û pêre bêjin, "Bê Kurdistan, nîne jîyan", "An Kurdistan an neman!"

Bi vî rengî Xanê dawî bi gotinên xwe anî. Jin tev li Xanê kombûn. Ji dil û can guhdariya

Xanê kiribûn. Bi gotina Xanê kirin, kul û derdên xwe yê piçûk jî birkinin û gotin Xanê:

— Weylê! Em gişt gorî te bin. Te ev gotinên xweş û şêrîn ji ku anîye?

Xanê bi dilsozî bersiva wê da: — Min ev gotin ji kul û kedêrên gelê xwe yê perîşan anîne. Bi sedan sala ev gel bindest maye. Herdemê jî bo azadiyê li ber xwe daye ev gel. Çiyayên vî gelî bûne keleyên berxwedanê. Berxwedan heye li çiyayên Kurdistanê. Ev şîn dibe û jiyan dibe. Bi derketina rêberê gelê me PKK, bersiva her pîrsa gelê me jî hatiye dayin. Min gotinên xwe ji vir girtine.

Partiya me, partiya karger û gundiyan e. Wekî volkan dipeke, wan çarik û şevên reş û tarî diçirine. Ronahiyê berdide Kurdistanê. Gelê me wusa reya xwe dibîne. Kesên ku bi derewan, navê gelê me li xwe dabûn, xuya dibin. Cila li bin lingên wan di hî kişandin. Kêliya gelê me rêberê xwe dibîne û nasdike, li dor dicive. PKK, bawerî û hêviya sedhezaran e, milyonan e. PKK, gelê me rêxistin dike. Eniya me ERNK damezirandiye. Gelê me bi artêşa xwe ARGK dilxweş û dilovan e. Xort û keçên me radigirin çekan, xwe digihînin ARGK. Baweriya me bî tixup e, ku gelê me wê bigihe serxwebûn û azadiya xwe. Di vî reyê de, jinên Kurdistanê jî, wê êşên xwe yê piçûk jî birkinin û koka wan bibirrin!

Jineka welatparêz

Qehremanên welatên bindest

Wexta em li dinê dinêrin, em dibînin ku her netewê li cihanê, behsa qehremanên xwe dike. Gava ew li ser qehremanên xwe diaxifin, dilê mirov şa dibe. Çawa welatê xwe ji zilm û zorê rizgar kirine, ji me re dibêjin û em vê yekê ji gotinên wan dikarin derêxin: “Kengê ku li welatekî bindest qehremanên ku canê xwe, mal û milkê xwe ji bo welatê xwe fîda bikin, derkevin, wê demê ew welatê bindest rizgar dibe. Bê lehengan, bê candayan welat tucaran azad û rizgar nabin.”

Gava em li cihanê dinêrin û li hemberê vê jî li welatê xwe dinêrin, hingê em dibînin ku pîkolî, nîr û zilma ku gelê me dibîne, tu gel wê eziyet û zilmê li dinê nabîne û ev jî rastiyeke... Gava xwînmij û mêtîngerên Tirkî û serleşkerên wan dihên Kurdistanê û gelê Kurd, gundi-yên Kurdan li dora xwe komdi-

kin, tinaz-henek û civanokên xwe bi wan dikin. Di ruyê wan de ji wan re dikenin, lê pay wan de gorîstan û tirban bo wan dikolin. Bi rastî mirov bi buyerên wusa din dibe...

Weke em gişt dizanin, roj bi roj kuştin û lêdan li welatê me zêdetir dibe. Zarokên me birçî û tazî ne. Pîrekên me bê xwendin û nezan mane. Law û keçên me, ciwan û xortên me bê suc û sedem dihên kuştin. Û hîn jî hinde rêxistinên ku navê Kurdî li xwe kirine, weke PSKT-Komkar, DDKD, Rizgarî ûhw., bê deng dimînin. Her rojê, bêhtir guhdariya dijminê xwînmij dikin û hêviyan ji wan dikin, ku zilm û zorê ji ser gelê Kurd rakin. Gava bi vî awahî dibin leyistokên dijmin, ji hêla din jî şev û rojê êrişê pêşmergeyên qehreman ên gelê me dikin.

Cihan tev xebatê ji bo rizgar-kirina erdê xwe dike û behsa

qehremanên xwe dike. Ew hêzên me navê wan nivîsî jî, hîn dijmin çawa welatê me talan û weran dike, li ser wê mijûl dibin. Ma gelo dem nehatiye, ku em jî weke netewên cihanê yên serbilind, xwe bi qehremanên xwe mijûl bikin û li ser reya wan bibezin? Qehremanên Kurdistan ên bi navê pêşmerge, dil û canên Kurdistan in. Pêşmerge çav û zimanê Kurdan in. Gotina PÊŞMERGE, gotinekî gelek xweş û şêrîne, dilê mirovan xweş û dilovan dike.

Niha dem hatiye, ku ê din dilê Kurdan jî xweş bibe. Ji ber ku ê din qehremanên neteweyî Kurd jî hene. Ma çima em behsa yên cihanê dikin û yên xwe nakin? Qehremanên me yên pîroz hene û divê ê din em şev û rojê li ser reya wan bin.

Pêşmergeyên gelê Kurd, mîna gelê Kurd bindestin, koledarî dibînin, jiyana wan zehmete,

tazî ne, birçî ne, lê di bin berf û baranê bi dilekî hogir şer dikin. Serbilind û dilazad in. Malên xwe, milkên xwe, canên xwe tenha ji bo serxwebûna Kurdistan, azadiya Kurdan dikin gorî. Ma ji vê şêrintir tiştek li vê cihanê heye? Ji ber ku em dizanin, ê din pêşmergeyên mîrxas nahêlin ku dijmin tinazên xwe û zilma xwe li me Kurdan bikin. Dema em pêşmergeyên welatê xwe dibînin, em dizanin ku rojên xweş û sahî, rojên azad û serfiraziyê hêdî hêdî dihên...

Lê divê em jibîrnekin, ku pêşmergeyên me jî gelek xebat ji me dixwazin. Giringe her Kurdek karê sê mirovan, karê çar mirovan bike, ji ber ku dijminê me ne yeke, ne didoye, ne siseye... Berî hertiştî divê em baş bazanibin, ev dem ne dema rihetiyê ye. Ev dem dema şer û têkoşinê, dema canfidekariyê ye... ji ber ku heya Kurdistan

rizgar nebe, rihetî û azadî jî, ji bo Kurdan tune ye û em wê heq ji nakin.

Belê, ling-dest-çav û zimanê me giştan heye. Lê ev, ne ji boku hema em li welatên biyanîyê bigerin û kêfa xwe bikin hene. Divê em jî weke wan şerbikin û welatê xwe avabikin. Zilm û zorê ji ser xwe rakin.

Lewma divê em jî weke wan bi serbilindî û dilşahî, behsa qehremanên xwe bikin. Divê em tucaran jibîrnekin, ku welatê me Kurdistan, her kêliyê, her demê û rojê bangê me dike û dibêje me; “Ev roj, ne roja rihetiyê ye. Ev roj, ne roja xebatê ye. Ev roj, ne roja fîdekariya bo welatê. Rojên xweş û azad ji me re jî binin.” Bijîn keç û xortên Kurdistan yên qehreman, bijîn pêşmergeyên niştîman. Bijîn artêşa me ARGK, eniya me ERNK û partiya me PKK.

Welatperwerek
Ji Berlîna Rojava

Hacî Gûzel û Demokrati

Dibêjin, ku Sultan Abdûlhamîd ê duwemîn ê Osmanî ferman da, kesek navê avê yê kîmyewî H₂O nîne ser zimanê xwe û lêvneke, ji ber ku H₂ mîna Hemîdê duwemînê û O mîna sifrê ye.

Gava em vê tiştî di dîrokê de dibînin û dixwênin, kenê me bi wan mezinên Tirkî tê û em dibêjin, ku wê demê di Tirkîyê de sazmanekî kevneperest hebû, tiştek ji demokratîyê nezanîbû û hemû ferman, girêdan û berdan bi destê Sultan û ên dora wî bûn, loma rexne nedihatîn pejirandin û devê rexnevanan dihat misdan...

Lê niha... hemû çav û guhên “demokratîyê” mîna rojname, govar û television hene, azadiya wan jî heye û li ser va bingehe mirov dikare bibêje, ku Tirkîyê welatekî “demokrat” e... Mirov dikare dij sabara dewletê jî bi axive û hestiyê Hacî Gûzel bi rexne nerm bike, wî mîna qeşmerekî diyar bike û li ser wî bêje û metelokan derxîne, ji ber ku Tirkîyê ji Ewropîyan fêrî “demokratîyê” buye û ji bo “azadiya axaftinê” rê daye... Hema yên dij demokratîyê nahêlin ev welat di vê rê re here.

Ev gotinên wilo belav bûne, ku gelek ji me Kurdan jî bi navê vegera Tirkîyê ser reya demokratîyê hatine xapandin û bîzavekî wilo pêda buye, ku hinde kes li dij tevgera serxwebûn û azadiya gelê Kurdistanê derdikevin û dibêjin, ku hêrişên hêzên gelê Kurd bi pêşengiya PKK ser qîşla Tirkîyan buye bendeke li pêş avakirina sazmanekî rast demokrat û azad li Tirkîyê. Netenê ev... Hinek kesan çanteyên xwe tevkirine û li benda derketina fermana vegera ji penahiyê mane, ku biçîne Tirkîyê û li wir bi şeweyekî nûjen bo demokratîyê û mafê gelê Kurd di bin ayîn û pût û himên Atatürk de bixebitin. Serkêşê vê tevgera vegere jî berpirsiyarên TKP ne, ewên ku listeyek bi navên gelekên, çî Kurd û çî Tirk bi xwe re birin, bi hêviya, ku hemû ji aliyê dewleta “demokrat” de bîn efukirin û pejirandin...

Gava em dinêrin û dibînin, ku dan û standina M. Ali Birand bi serokê artêşa gelê Kurdistanê re tê qedexekirin û dawiyê bo wî rojnamevanî gelek sal ceza ji aliyê mafdarê dewletê ve tînin xwestin, em dikarin bibêjin ku

“demokratiya Tirkîyê” bê sol dimîne, tazî û rûte, kesek nikare wê bi xwen û xeyalên xwe biparêze û ji roja yekem de diyar dibe, ku ev “demokrati” mîna çarîkeka nazik bo leşkeriya faşîst pêwîst û pêdiviyê bo veşartina tang û topên ku vî welatî ji her aliyekî ve serşor û serjêr dikin. Demokratiya Tirkîyê wek Kurd dibêjin: **Dikana Beko, du qalip sabûn!**”

Hacî Gûzel û parlamentowa wî û azadiya rojnamevaniyê, perdeyek ji perdeyên wê sazmana xwîni ne. Wek wê jî çuyîna wî ya Hecê li Mekke û Medîne. Ew dixwaze mirovan ne tenê bi “demokratîyê”, lê bi îslamê jî bixapîne... Ji aliyekî ve xwe mîna mirovekî oldar û xwedaperest nîşan dide û ji aliyê dî ve xwe kiriye berdevkê sazmanekî nijadperest, peyatiya USA peji-randiye û firokan dişîne ser gundên bê çek û deban û wan wêran dike, bi navê parastina “demokratîyê” hebûna gelê Kurd bincil dike û nahêle belengaz û birçiyên Tirkîyê û Kurdistanê zora wan generalên xwînmij bibin... Eve ne demokratîyê û dijî bingehe îslamê ye... Îslam çî çaran rê nedaye, ku netewek yê dî ji xwe re bike kole. Ewên mîna wî nikanin gelê Kurd û gelê Tirk bi çuyîna Hecê bixapînin. Hema Kurdên me yên nezan bi van herdu çarîkên nazik tînin xapandin... Çarîka demokratiya Tirkî û heca Hacî Gûzel.

Hemîdê duwemî di Tirkîyê de, tev Atatürkê mirovkuj dijî, herdu mezinên Tirk ên mirî di ramyariya Hacî Gûzel de ji gorê rabûne û ew ji xwe re kirine mîntikê (qirdikê) qeşmeriyê... Ez nizanim, dibe ku wî Atatürk û Hemîdê duwemîn ji xwe re kiribin mîntik û wan dide ley-tandin... Carekê bi demokratiya Atatürk û carekê bi îslametiya Hemîdê duwemîn nezanan û gelek ên ku xwe zana dibînin dixapîne û bala wan dikişîne ser “polîtîka” nûjen li Tirkîyê...

Gava xwînmijê Iraqê Saddam Hûseyin gelê me li şarê Helebçe qir kiriye, kesên mîna Hacî Gûzel tişteki ji demokratîyê an ji îslamê dijî wî li xwe diyar nekirin. Gotin ku ew pîrsekî hindir Iraqê ye, em nikanin dij derkevin, lê gava Celal Talabânî çuye USA bi rojan û şevan berpirsiyarên Tirk dij ramya-

riya USA axivîn, ku mirovekî Kurdê ji Iraqê hatiye nik berpirsiyarê wê welatê, ku ji Tirkîyê re mîna dê û bave. Eve şanî me dike, ku Tirkîyê ne tenê dijî demokratîyê ye, ew dijî her gaveka mirovî, ku qirkirina gel li başûrê Kurdistanê rawestîne. Em dizanin, ku çuyîna USA rûn bi ser dewê Kurdan naxîne, ji ber ku ew welata hevalbendê Tirkîyê û Iraqê ye û çî çaran pîrsa Kurdî ji xwe re mîna pîrseka giring nedîtiye. Û bi ser de jî, ew welata di teviya cihanê de bi dijminiya xwe ji tevgerên azadîxwaz re nas û namdare. Lê çuyîna Talabânî wir diyar kir, heya çî qonaxê Tirkîyê û Iraqê bi hev re xebatekî diplomasi li gel hêrişên leşkerî dij gelê me dikin. Di rojnameya Al-THEWRE (Şoreş) a sermîriya Iraqî de, piştî çuyîna Talabânî USA bi şeweyekî bê edeb li ser vê pîrsê tî nivîsîn û rojnameya ku bi navê partiya Baas diaxife, dibîne, ku ew çuyîna Talabânî wê zirarekî mezin bigihîne dostaniya Ereban û Emerîka Yekbûyî. Ez dibînim, ku çî kesê baweriya xwe bi demokratiya Tirkîyê aniye, tînegihîne demokratî çî ye... Demokratî nayê parkirin, ku em bibêjin di Tirkîyê de nîv an çarîkek demokratî heye. Demokratî heye an na? Eve pîrsê li ba min, eger van general û serekên Tirkîyan ji aş vegevin û cilên wan bi ard bin, ez ji wan bawer nakim, ji ber ku ewan teviya dîrokê, rastiya ku li ber çavan û hebûna netewekî bincil dikin. Gava firokeka Îranî ya bi navê KURDISTAN li Ankara dahat, mîna birûskê bi ber çavên wan ket û nizanin çî bibêjin... Ew navê ku bi salan veşartine û xebitîne, ku ji dîrokê rakin, ji ezmana ve hate erdê û li kî derê? Li Ankara. Siya firokê jî di ser gora bavê wanê faşîst re derbas bû, lê dîsa jî tînegihînin, ku ew navê her bîmîne, dê her hebe û wê teviya Kurdistanê û Tirkîyê bi xwîne bite sorkirin, eger gelê Kurd jî mîna hemû gelên cihanê yên din negihîne mafê xwe yê netewî. Çavdêriya (kontrola) Hacî Gûzel bo gihandina “demokratîyê” koçberekî pêşdatir pîrseka mezin tîne pêş me, pîrs eve:

— Ma ne berê ji digotin Tirkîyê welatekî demokrate? Çî bo Kurdan di wê “demokratîyê” de pêkhat? Kurd gihan mafên xwe?

Zordari û setem hebû an na?

Ne demokratiya Tirkîyê û ne jî “sosyalîzma” Iraqê û ne jî Heca Hacî Gûzel diristin û her-

kesê ku bi van çarîkan bite xapandin, mîna “Kesê li malîkê û nîza hewalîkê.”

Çiyayo!

Cankurd/1986

Çiya negirî
girîn karê hejaran e
dizanim tu hemû jîna xwe şervanî
tu bêtirsî û şahani
di sîngê te
ciyê şêran û mîran e...

Çi hozanin tijî şînin?...
çi gulbaxin, tevî binin...

Geyayên te dinalînin
ji çavên te hemû gavan
xwînrêtin û dûman e...

Gelek zûde
fixanên te li gerdonê
weke Mensorê Gêrgaşî
bi zevxweşî, hunermendî û hozan e...

Bese evro, me dinyayeka hov e û wêran e...
Bese êdî me serşorî
belengazî
me bê nan e...

Ji bêkarî
xizan û rût û diltengin

Ziman lalin û dêm zengin
li cihanê
belavbûne
penah bûne
û bê deng in...

Me zaro kirin ber pez
dikin karê şivanan e
jin û dayik
bi roj û şev
diçin dezgan û bazaran
tenê şîrmij li şûn mane...
û malên wan
wekî zincên di valan e...

Welatê min
bihuştî min
ji her alî ve xapan e...

Neyarên me
me dest û ling
wekî saya girêdan e...
sibê, êvarê lêdan e...

Çiya negirî...
girîn karê hejaran e...

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeka niştîman a xwedî çiyayên banbilind

ÇOLAMERG

- IV -

Hey lê xuşkê tu Kurdê
Hey lo bira tu Kurdo
Kurdistan çendi şêrine
Hezar bihustên rengine
Bê niştîman em çine
Kurdi nebe em kine
Gav bi gav welatê me
Sohr û zer û keska me
Kurdistanê binasin
Kurdistanê bîstin!

DÎROKA ÇOLAMERGÊ

Dîroka Çolamergê xwe dirêjî heya Urartuyan dike. Li ser xaka Çolamergê, dîre şarîstaniyaya Babil û Asuriyan doliwgeriya xwe domandiye. Di serê sedsala VI. an Berî Zayînê de, Medên ku şûna Babiliyan girtibûn, bûn serdestê erdimê Çolamergê.

Îskenderê Mezin jî, Çolamerg kiribû nav tixubên împaratoriya Makedonya ya Helenî. Piştî hilweşîna wê împaratoriye, Împaratoriya Sevleskes, piştî wê Îranî û dîre jî Sasanî xwe li Çolamergê bicihkiribûn.

Romaniyan jî, ji bona ku wê êrdima çiyager bixin nav tixubên xwe, gelek xebat kirin, lê nekarîn daxwaza xwe bibin serî. Bizansiyan ku li ser împaratoriya li Anadolu bilindbûn jî, nekarîn xwe dirêjî Çolamergê bikin.

Di dora sala 640'ê de, xaka Çolamergê jî hêla artêşên Erebî hatî dagîrkirin û vegirtin. Xalîfeta Abbâsî dîroka dirêj doliwgeriya xwe li wê derê domand. Di sedsala XI. an de, Tirkên Selçukî êrdim vegirtin. Çolamerg û derdorên Çolamergê, di sedsala XVI. an de dikeve destê Safeviyan. Her di wê sedsalê de, padîşahê Osmanîyan Yavuz Sultan Selîm bi şerê Deştê Çaldîranê, dewleta Safeviyan binkeftî dike û xaka Çolamergê tevî împaratoriya Osmanî dike.

Di dema Osmanîyan de Çolamerg, sancaqeka nevendî bû û bi bajarê Wanê hatibû girêdan. Lê dîsa jî navenda niştêcihiyê ya pêwisttirîn, bajarê Çolamergê bû.

Piştî damezirandina "Komara" Tirkîye, Çolamerg giha statûyeka şarîstanî û bû bajar. Herçûqasî Çolamerg xwediyê dîrokeka kevnar a dirêjê jî, berhemên dîrokî li Çolamergê gelek kêman in. Ji ber ku Çolamerg gelek caran rastî erîşan û dagîrkariyan bûye û hemû dagîrkariyên hatine û çûne, şopên bajarvaniyên xwe yê ku li wê derê hiştibûn bi tevayî rakirine û hilweşandine.

Li Çolamergê, di Nevala Gavariyê de, di şikeftê de gelek berhemên dîrokî yê ku weşartî mane hene û ev berhem xwe gihandine serdema me. Berhemên di wê şikeftê de, di sala 1938'ê de bi rasthatinekê hatine peyda kirin. Ev berhemên ku nola wêneyên ser teht û keviran in, bala cihanê dikişînin ser xwe. Zanyar û pisporên biyanî û Tirkî li ser van berhemên lêgerîn birêvebirine û van berhemên hûrkoline. Gihane wê encamê, ku ev wêneyên ji hêla mirovên ku berî niha bi 7500 salan li vir dijîyan, hatine çekirin. Lê gora baweriya hinekan jî, dîroka van wêneyên ser teht û keviran xwe digihîne berî niha û

10.000 salan. Ji bona hûrkolin û lêgerîna van berhemên dîrokî yê Çolamergê, ji gelek welatên cihanê lêger û pispor dihen Çolamergê. Ev wêneyên ji kevir û tehtan, bi delîl datînin holê, ku di "Çerxa şikeftan" de mirov li ser axa Çolamergê jiyane.

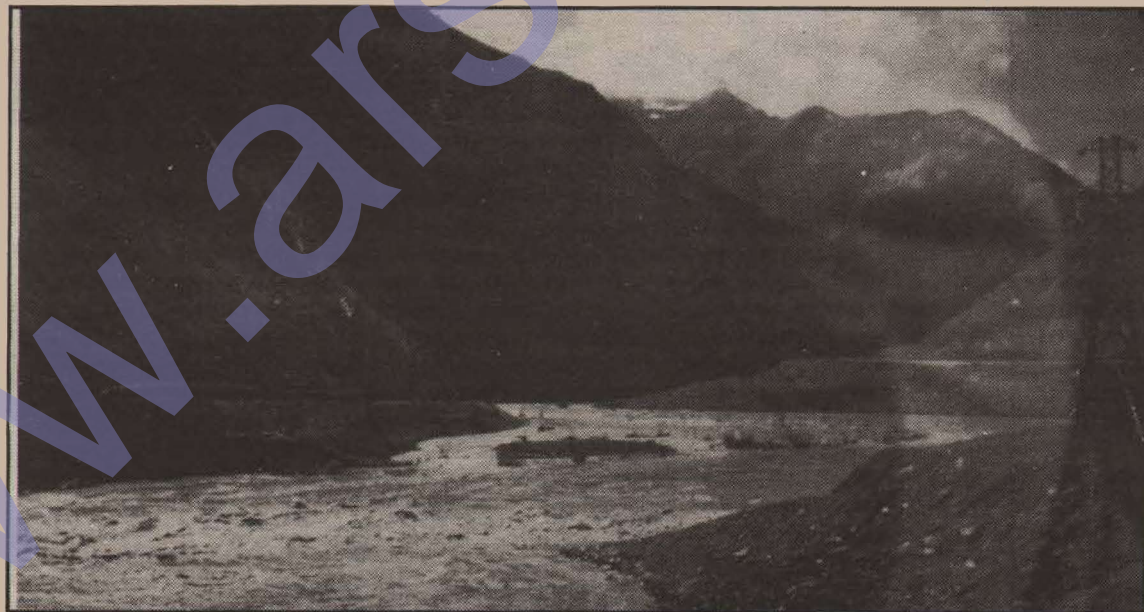
KEHNIYÊN DEWLEMENDÎ YÊN BİNERDÎ LI ÇOLAMERGÊ

Kehniyên resorsan (maden) ên mîna lînyid, asbest, qurşîn, krom, tîtan, arsenik, hesin, bakir, kûkûrt û lek (mîka) ûhw. Li êrdima Çolamergê hene. Kehniyên petrolê jî li êrdimê herî dewlemendin. Di van salên dawiyê de mêtîngerên Tirkî li Çolamergê li petrolê jî geriyane. Dawiya gelek xebatên sondajê, gelek bîrên petrolê kolane.

Gelê me, ji hemû van dewlemendiyan binerdî, bi çî awahî sût û berjewend nagire. Tenê bi şeweya hima karê erzan, li vir dihen xebitandin. Bi vî awahî mirovên me, rastî kedxwariyeka aborî jî dibe û dihe mijandin.

ÊŞÎRÊN ÇOLAMERGÊ

Avahiya eşîrvanî ya êrdimê, ne tenê bi Çolamergê bi tixup e.

Ji ber ku hinek ji eşîrên Çolamergê, derbasî bîrên din ên Kurdistanê bûne û xwe li wir bicihkirine. Eşîrên ku niha li Çolamergê hene, ev ên jêr in:

Federasyona Ertuşîyan ku ji 12 şaxan e (şaxên mezin ên wê federasyonê li Wanê niştêcihin), Mamxurani, Xelîlan, Jirkî, Yezdînan, Alanî, Şerefanî, Xwewuş-tayî, Qeşurî, Gewdanî, Şîdanî û eşîra Giravdan. Navenda konfederasyona van eşîran, bajarê Çelê (Çalê) ye. (Li Çelê keleheke Ertuşîyan jî heye.)

Di nava van eşîran de dubendî û nakokiyên dijwar hene. Ji ber ku eşîra Giravdan bi merivbûna xwe ji eşîrên din dûre, ji hêla hemû eşîran weke eşîra béalîgir dihe pejirandin. Ji ber wê yekê jî, serekê konfederasyo-

nê ji eşîra Giravdan hatiye hilbijartin.

Eşîrên li derveyî wê konfederasyona eşîran jî, ev in:

Herkî, Rêkanî, Dostikî, Dirya, Guyî, Sertiyan, Oramarî, Pinyanişî, Xanî û Newrewî.

Çolamerg, navendeka rapirîn û serhildanê ya pêwist e. Ji van serhildanan ên pêwist, ev in: Serhildana Yezdan Şêr, serhildana Ubeydullah, serhildana Bedirxan, serhildana Şemzînan, serhildana Çemê Şêxan û serhildana Xelîlê Xosewî.

DERDORÊN TURÎSTÎKÎ LI ÇOLAMERGÊ

Keleha Parkê: Di navenda bajarê Çolamergê de ye. Li vir jêmayên kelehen kevnare û hinde sarincên avê hene.

Wêneyên Navenda Keviran: Li Nevala Gavariyê, demên Çiyayê Cîlo ne. Li vir li ser keviyan tehtên rênedar, wêneyên hatine çekirin.

Mizgefta Melik Esed û Medresa Meydanê: Ji dema Tirkên Selçukî ma ne. Medresa Meydanê, ku li wir bi gelek salan bi zimanên Tirkî, Erebî, Farisî û Frensî şgirt hatine perwendekirin, di van salên dawiyê de hatiye restorêkirin.

sala 1925'ê de destpêkiribû. Di destpêka serhildanê de, hîmekê pêşmergeyî ya ji 1200 heya 1700 kesî bin pêşengiya Seyid Abdullah, avêtibû ser baregehên leşkerî yê li Şemzînan, Gerdî û Şapatan û ser navenda tabura leşkerî ya li Nehrî.

Roja 1'ê Tebaxê sala 1925'ê, hêzên leşkerî yê ji 24 balafiran, tûmeneka ji 2 alayên leşkerî, tabureka seyyar, alayeka siwarên sivik ên ji 5 eşîrên Kurdî û tabureka topvanan di bin pêşengiya Sabrî Paşa li Gêwerê hate bicihkirin. Ji bona şikandina serhildana Nehrî li Şemzînan, bi wê hêza leşkerî, ji sê aliyan dijmin erîşî Şemzînan kir. Êrdimên ku tîkiliya xwe bi serhildanê re hebûn, berê dihen valakirin. U serhildana Nehrî bi xwîne dihe şikandin.

Li Şemzînan çar eşîrên bingehî hene. Ev eşîr ev in; Herkî, Gerdî, Xumaro û Zêrzan. Bi gelemperî, jiyaneka nîv-goçerî dijin.

Gelê navçê bi zimanê Kurdî, zaravayê Kurmancî diaxife. Şemzînan navçeyeka çiyager e. Gelê niştêcih û xwedî gund, di mehên havînê de dadikeve zozanan.

Eşîrên Şemzînan xwediyê van el û bavikan in:

Herkî: Mala Şîfrî, Mala Za-

lamergê. Bi Kurdistanê Rojhilat, Şemzînan, Kurdistanê Başur û Çelê hatiye zivirandin. Ger ji hêla firehiya erdî û ger ji hêla hejmara şênî, navçeya Çolamergê ya mezintir e. Dora 60 hezar kesî li Gêwerê dijin. Ji hêla firehiya axê û hejmara şênî, ji navenda bajarê Çolamergê mezintir e.

Gêwer, 2.000 metran ji deriyê bilind e. Li ser Zozana Gêwerê hatiye avakirin. Sal bi sal hejmara şênî bêhtir dibe. Dûriya Gêwerê ji navenda bajarê Çolamergê 72 kilometre ye.

Eşîrên li Gêwerê niştêcih in, ev in; Pinyaniş, Lîrî û Dostkî.

Elkê: Dikeve rojavayê navenda Çolamergê. Li rojhilat Wan û navçeya Şaxê, li başur Kurdistanê Başur, li başura-rojava bajarê Sêrtê hene. Ji hêla mezinahiya axê û aliye tunde-bûna hejmara şênî, piştî Gêwerê, navçeya Çolamergê ya duwemîn mezin e. Şênîyê Elkê nêzikî 25 hezar kesî ye. Di demsalên zivistanê de, ji ber tehluka horesên berfê û ji ber ku gelek berf dibare û Gêdûka Xelîlê Siwarî dihe girtin, çuyin û hatina Gêwerê dibe bê derfet û gengaz. Navçe 105 kilometre ji navenda bajarê Çolamergê dûre.

Eşîrên Elkê ev in: Mamxuran, Gewdan, Jirkî, Pirozî û Kurmanc (ev ne girêdayîyê çî eşîrî ne.)

Çel: Dikeve başura bajarê Çolamergê. Li bakura-rojhilat Gêwer, li başur û başur-rojava Elkê hene. Ji aliye mezinahiya axê, navçeya Çolamergê ya çaramînê û ji aliye hejmara şênî jî ya piçûktirîn e. Hejmara şênî nêzikî 19 hezar kesî ye. Ji navenda bajarê Çolamergê 72 kilometre dûr e.

Di aboriya Çelê de, hilbirîna birincî cihekî pêwist digire. Di salê de nêzikî 300 ton birinc dihe rakirin.

Qilaban: Di navbera Qilaban û bajara Çolamergê de, navçeya Elkê heye. Elkê dikeve bakurê-rojhilatê Qilaban, Kurdistanê Başur dikeve başurê Qilaban, navçeya Şîrnexê dikeve rojavayê Qilaban û bajarê Sêrtê jî dikeve başurê-rojavayê Qilaban. Ji aliye hejmara şênî navçeya Çolamergê ya çaremîn mezin e û ji aliye firehiya erdî jî, ya piçûktirîn e. Qilaban navçeya durtirîn e ji hemû navçeyan, ji navenda bajarê Çolamergê. Di demsalên zivistanê de, ji ber ku Gêdûka Xelîlê Siwarî dihe girtin, ev navçe jî ji bo çuyin û hatinê dihe girtin.

Kehniyên debarê yê pêwisttirîn li Qilaban, kar û xebata rezan e. Lê ji ber ku reyên diçin Qilaban nînin an jî çuyin zor zehmet e, tîrhen dihen rakirin, weke dil dixwaze nayin nirxandin.

Li Qilaban tenê eşîra Guyî heye.

hêr û Şêxmar.

Gerdî: Beyzade, Koçbegan û Berojî.

Xumaro: Abbâsî (êleka ji mirên Kurdan e û serdestê Şemzînan e), Bayî û Mala Melayê Bembo.

Zêrzan: Mala Xanên Masira û Mala Melayê Sohrî.

Berhemên debariya aborî yê eşîran çinandin û xwedikirina pez û sewalan e. Genim, titin û birinc ûhw. dihen çinandin. Herweha nêçîrvanî jî heye. Nêçîra kewan, pezkovîyan û heywanên kûrk dihe kirin. Bîlî serekê eşîran, hemû endamên malbatan, tîkili hilbirîn û xebatê dibin. Weke titina Şemzînan a ji rengê zêrê zer, hingivê Şemzînan jî bi nav û deng e.

Gêwer: Dikeve rojhilatê Ço-

Ziyareta Bavê Gûlareş: Ev ziyaret, di çemê Oxil de ye. Ji hêla gelê niştêcih, pîroz dihe zanîn û nasîn.

NAVÇEYÊN ÇOLAMERGÊ

Şemzînan: Ji hêla firehbûna axê navçeya Çolamergê ya sêwemîn û ji hêla tunde-bûna hejmara şênî bi mezinbûna xwe ya çaremîn e. 123 kilometran ji navenda Çolamergê dûr e. Ji başura-rojhilat bi Gêwerê, ji rojhilat bi Kurdistanê Rojhilat, ji başur û başura-rojava bi Kurdistanê Başur re cîran e. Hejmara şênîyê Şemzînan dora 20.000 kesî ye.

Serhildana Nehrî, ku serhildana pêwisttirînê ji serhildanên Şemzînan, roja 10'ê Hêzîranê

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

ŞERÊ LI KURDISTANA BAŞUR DIJWARTIR DIBE

- Leşkerên artêşa faşîst ên Iraqê, narinciyên jehrê dibarînin ser Kurdistanê. Bi balafirên û çekên giran êrişî pêşmergeyan û gelê me dikin.
- Bi hezaran mirovên me, daku xwe ji narinciyên jehrê rizgarbikin, derbasî Kurdistanê Bakur bûn.
- Hovên dirinde, dixwazin Helepçeyeka duwemîn biafirînin û gelê Kurdistan qirbikin.
- Gelê Kurd û pêşmerge berxwedaneka bênişe bilinddikin.

Piştî ku Îran û Iraqê, peymaneka rawestandina şer di nav xwe de çêkirin, leşkerên artêşa faşîst ê Iraqê, êrişeka gelek dorfîreh anîn ser Kurdistanê Başur. Şerê di navbera mêtin-

gerên Iraqê û pêşmergeyan hogirên gelê Kurd de, ji destpêka meha Tebaxê vir ve bi dijarî didome. Eşkerek dibe, ku leşkerên Iraqê lêdanên mezin ji destê pêşmergeyan xwarine. Bi heza-

ran serbazên hov û mêtîngeran, cezayên xwe li Kurdistanê girtin. Lê ji ber barandina narinciyên (bombeyên) jehrê, birek ji gelê me yê sivil û gelek pêşmerge, ji bona ku xwe ji posîdeyên narinciyên biparêzin, derbasî Kurdistanê Bakur bûn.

Gelê Kurd û pêşmerge, berxwedaneka mezin li dijî êrişên artêşa faşîst a Iraqê, ku êrişî Kurdistanê dike, bilinddikin. Bi armanca şikandina berxwedanê, çavsorên Iraqî bi şeweyeka tunde çekên kimyevî bikardihên. Ev bû meheke, ev

Dûmahîk di rûpel 19'an de

ŞEVÊN PÎROZKIRINA HILPIŞKÎNA 15'Ê TEBAXÊ

Hilgavtina 15'ê Tebaxê, ku di têkoşîna serxwebûn û azadiya gelê me de destpêka domaneka nû e, di şerê berxwedana netewî de rojeka hilgavtîna dîrokî ye. Şerê Rizgariya Neteweyî Kurdistan ku bi hilpişkîna 15'ê Tebaxê sala 1984'ê de destpêkir, bi serkeftîna mezin, niha dikeve 5 saliya xwe de.

Ji ber vê sedemê, li gelek welatên Ewropa şevên pîrozkirinê û berxwedanê û civînan bo rojnameyan hatin çêkirin. Di vê domanê de, ku digel hêzên mêtîngeran gelek dewletên emperyalîst jî êrişên xwe diheşînin ser têkoşîna me û bi komployan dixwazin pêşveçûna têkoşîna me birawestînin, gelê me xwedî li hebûnê xwe derdikeve û dengê xwe bilinddike. Heya niha bi hezaran welatparêzên Kurd û demokratên gelek welatan beşdarî şevan bûn. Ev jî, şanî me dike, ku gelê me bilî hemû hoyan, wê xwedî li berxwedanê derkeve.

Almanya Rojava-Fallingen-bostel: Roja 13'ê Tebaxê 1988'ê, di navbera bajarên Hannover û Hamburgê, li bajarê Fallingen-bostel şadîmaniyek hat çêkirin. Bêhtirî 3000 welatperwerên Kurd beşdar bûn.

Bernameya şadîmaniyê jî hêla HUNERKOMÊ hatibû di-

Dûmahîk di rûpel 20'an de

KOMPLOYÊN NUH LI SER GIRTÎGEHAN

- Rejîma faşîst, dîsa dixwaze ku girtî cilên girtîgehê yê yekcure li xwe bikin. Şoreşgerên ku naxwazin vê daxwazê pêkbînin, ji hêla rejîma faşîst diheşî tehdîtîkirin. Li hemû girtîgehên, berxwedana li dijî vî bikaranînê bilinddibe.

Di domana sala 1988'ê de, li hemû girtîgehên, ji bo protestokirina bikaranînê rejîma mêtîngera faşîst û bîdestanîna hoyên jiyaneke mirovayetî, livbaziyan berxwedanê pêl bi pêl pêşveketin. Di serî de li Amedê, berxwedana dîliyên şer û girtîyên şoreşger li hemû girtîgehên, nola xwebirçîhiştîna dorfîreh bû.

Di encama van berxwedanan de, girtîyan hoyên jiyana xwe hebekî başkirin û bikaranîna yekcure cil hatibû rakirin.

Rejîma faşîst bi berxwedana li zindanan dîsa binkeftî bibû. Niha ji bo rakirina wan mafên dîliyên cengê, êriş û komployan nû birêvevêdixin. Gelek girtîyên şoreşger, ji Amadê koçberî bajarên din kirin. Mafên, ku bi berxwedanê bîdestanîbûn, bê destur rakirin. Lewma berxwedanên dorfîreh ên nû destpêkirin. Di dawiya van berxwedanan de, mêtîngerên faşîst dikevin di nav tengasiyan de.

Lê komplo û êriş ranewestîyan. Ji bo pasîfîzekirina malbatên girtîyan, êrişên nû birêveketin. Roja cejna îslamî, polêsan êrişî malbat û nasên girtîyan kirin, ew jî bi kevir û daran

bersiva wan dan.

Niha bi fermîna wezîrê dadîmendiyê, komployan nû dixwazin bikaribînin. Dixwazin yekcure cil li girtîyan bikin û mafên wan jî holê rakin. Bi vî bikaranînê rûçkê mêtîngerên faşîst, yekcardin şot derkete meydanê. Midurê girtîgeha Çanakkale, di vî barê de wusa got girtîyan: "Heke hun yekcure cil li xwe nekin, em wê cezayên bizmîti bikaribînin û înfazên we jî holê rakin." Piştî vî daxuyanîyê, xebatên bikaranîna vî daxwazê jî destpêkirin.

Bi navê girtîyên li Çanakkale, Filiz Ogretmen, Mehmet Ozgen, İzzet Koyluoglu, Ertan Yildirim, Ülkü Daricioglu, Omer Oguz, Cengiz Arabacioglu, Murat Ozer û Erhan Taşkan daxuyanîyekê çêkirin. Bang li hemû girtîyan kirin, ku hişyar bin û liberxwe bidin.

Herweha, girtîyên li Diluk, Amed, Eskişehir, Ruha, Aydın û Bursa jî, daxuyankirin, ku wê seriyên xwe naçemînin û wê liberxwe bidin.

Girtîyên şoreşger û malbatên wan, ji bo parastina mafan berxwedana xwe didomînin.

Di sala heştan de em cuntaya faşîst a 12'ê Elûnê protesto dikin

Ji ber heşt saliya cunta faşîst, li gelek welatên Ewropa mîting û xwepêşdanên protestokirinê diheşî amadekirin. Ji bona ku hemû kedkar û xebatkarên dij faşîzmê yê Tirkîyê û Kurdistanê, tîkîlî van livbaziyan bibin, bang li wan diheşî kirin.

Feyka-Kurdistan, vî salê, mîting û xwepêşdana protestokirina cuntaya faşîst a 12'ê Elûnê, li Almanya Rojava bajarê Karlsruheê çêdike. Feyka-Kurdistan, ji hemû şoreşgeran, demokratên û welatperweran dixwaze, ku tîkîlî vî livbaziye bibin.

Bi vî armancê, Feyka-Kurdistan belavokek anî der. Di belavokê de, diheşî gotin, ku armanceka livbaziye jî, protestokirina bikaranînê li ser 13 welatparêzên ku li Almanya Rojava girtîne, ye. Feyka-Kurdistan, li kêleka banga bo protestokirina cuntaya faşîst a 12'ê Elûnê, banga piştigiriyê jî dike, piştigirîya ji bo 13 welatparêzên girtî.

Li derî Almanya Rojava, li welatên nola Frense, Swis, Holanda, Danîmarka ûhw. jî, mîting û xwepêşdanên protestokirina cuntaya faşîst a 12'ê Elûnê, wê bîrî dirustkirin.

Em jî bang li hemû kes û dorên pêşveçuyî, demokrat û şoreşger dikin, ku xwe tîkîlî livbaziyan protestokirina cuntaya faşîst bikin û hevkarîya ji bo gelên Tirkîyê û Kurdistanê bilindbikin.

Cih û dem: Marktplatz-Karlsruhe, 10 Elûn 1988, Seet 9'an de.

Li Frense bajarê Parisê protestoya bi hev re

Weke nûçeyên ku ji hêla mixabîrê rojnameya me yê li Parisê gihan me, 9 rêxistin bi hev re protestoyekê dirustdikin. Mîting û xwepêşdana li Parisê, roja 4'ê Elûnê çêdibe. Ev rêxistin beşdar dibin: Av. Dev-Genç, Devrimci Dayanışma, Dîreniş Hareketi, Dilxwazên ERNK li Frense, Dilxwazên HDO, İşçi Gerçeği, Dilxwazên MLSPB, Dilxwazên Sosyalist li Frense, THKP-C/Acililer.

Di belavoka van hêzan a bi hev re de, bang li hemû kes û hêzên dij faşîzmê hat kirin, ku xwe tîkîlî livbaziyan bikin. Diruşma: "Bijî Yekîtiya Têkoşîna Gelên Tirkîyê û Kurdistanê" weke ala livbaziye hatiye peşkirandin. Di belavokê de wusa diheşî gotin: "Delameta li pêşîya me bilindkirina têkoşîna demokrasi û sosyalîzmê li Tirkîyê û têkoşîna rizgariya neteweyî û civakî li Kurdistanê ye, piştigirîya têkoşîna gelan û rêxistinkirina livbaziyan ji bo hevkarîya têkoşîna gelan e."

Cih û dem: Gare De L'est-Paris, 4 Elûn 1988, Seet 14'an de.

DI SERSALIYA 15'Ê TEBAXÊ DE CIVÎNA BO ROJNAMEYAN

Belçika-Brüksel: Ji ber sedema sersaliya hilpişkîna 15'ê Tebaxê, berpirsiyariya ERNK li Ewropa, li bajarê Brükselê civînek bo rojnameyan çêkir.

Pêşaxfekarê ERNK, di civîna de li ser pêwistiya hilpişkîna 15'ê Tebaxê rawestî û kin wusa got: "15 Tebaxê, gaveka pêwîstîrîne ji gavên gelê Kurdistan di têkoşîna serxwebûnê de. Ev gav, gavekî herî dîrokî ye. Di vî mêjuyê de gelê Kurdistan dest bi şerê çekdarî kir û li ser reya avakirina artêşa gelî xwe da pêş. Ji wê rojê heya niha şereki dijar, di nav hêzên dijmin û ARGK de heye. Şerê me yê gelî niha ket çarsaliya xwe. Giha-

neke konevanî gihaye merhelên xwe yê bilindtirin. Ji hêla din, dijmin jî ketiye nav tengezarîyeka gelek mezin, roj bi roj lêdanên mezin digire.

Di domana şerê vî sala dawiyê de, pir rind derkete holê, ku şerê me çî bi destên xwe ve aniye."

Berpirsiyarê ERNK, dure bilançoya şerê salekê xwend. Danezane kir, ku di vî sala dawiyê de 250 êrişên ARGK çûne ser hêzên dijmin. Dora 1800 kes, ji hêzên dijmin hatine kuştin û 10 balafir hatine xistin.

BBC, Anadolu Ajansı, Radio Aiz Libre-Belçika, BTA, De Morgan, Info-Türk, Cumhuriyet û Hürriyet beşdarî civînê bibûn.

DI NAVBERA MÊJUYÊN 15'Ê ÊLÛNÊ Û 15'Ê MIJDARÊ DE KAMPANYEKA ALÎKARIYÊN DIRAVÎ DIHÊ KIRIN

BERPIRSIYARIYA ERNK LI EWRUPA BELAVOKEKÊ BELAVKIR:

"Pêşveçuyîno, şoreşgerîno, demokratîno û kedmizên Kurdistan!"

Ji bo xurtkirina ERNK û tîkuzkirina Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan-ARGK, xwe tîkîlî kampanya alîkariyên diravî ya di mehên payizê de bikin!"

Berpirsiyariya ERNK li Ewropa bi banga li jorin, ji hemû kedmiz, şoreşger, demokrat û pêşveçuyên Kurdistanê xwest, ku vî salê alîkariyeka xurt pêşkêşî têkoşînê bikin.

Weke em gişt dizanin, her salê bi armanca hevkarîya Têkoşîna Rizgariya Neteweyî Kurdistan, kampanyeka alîkariyên diravî diheşî dirustkirin. Di domana kampanyan de, bês jî diheşî civandin, bi armanca hevkarîya têkoşîna rizgariya neteweyî.

Kedmiz û xebatkarên Kurdistanê, sal bi sal alîkariyên xwe mezintir û xurttir dikin. Niha di navbera dewleta mêtîngera faşîst a Tirkîyê û gelê Kurdistanê de şereki dijar berdewame. Pêşengê gelê Kurdistan PKK jî, di vî şerî de hertim piştî xwe tenê daye derfetên gelê Kurdistan ên zikmakî û bi vî awahî têkoşîna rizgariya neteweyî pêş ve dibe. Bi alîkariya gelê Kurdistan, PKK xwe gihand koçbera şer a îroyîn.

Pir êşkerek, ku ji bo bêtir bilindkirina têkoşîna rizgariya neteweyî, hewce bi alîkariyên aktif ên gelê Kurdistanê heye. Mêtîngerên faşîst, ên ku rind dizanin, bi van alîkariyan wê têkoşîna me pêşvevêr here, serî didin herşewe komployan û dixwazin vî alîkariyê birawestînin.

Di salên derbasbûyî de, ji bo rawestandina van alîkariyan gelek komplo hatibûn dirustkirin. Ji me re nase, ku vî salê jî wê serî bidin komployan jî vî babê. Lewma em bang li hemû welatparêzan, pêşveçuyî û demokratên dikin ku hişyar bin, bilî berpirsiyariya ERNK a fermî, bersiva tu kes û hêzan nedin. Heke buyerên vî nolê peydabibin, giringe hemû welatparêz bi lez komîteyên ERNK haydar bikin. Berpirsiyariya ERNK li Ewropa, bang ji bo xebateka jîr û çalak dike...